

Ko je pred sedemnajstimi leti po strahoviti svetovni moriji bila ustanovljena Organizacija združenih narodov, je človeštvo verovalo v cilje in naloge te organizacije za obnavljanje mira, za pravice človeka, njegovo dostojanstvo, za enakopravnost narodov, spola, za enakost velikih in malih.

Rešiti bodoča pokolenja vojnih strahot, zagotoviti pogoje za ohranitev pravic in spoštovanja obveznosti, preiti od zakonov džungle k sistematičnemu sodelovanju in truditi se za družbeni razvoj in izboljšanje življenjskih pogojev v večji svobodi. To so besede, ki so imele pred sedemnajstimi leti na dan 24. oktobra prav tak pomen in veljavo, kot jo imajo danes. Prava prava je njihova značaj danes še večji, saj z vsakim dnevom raste nujnost uresničevanja teh nalog.

Zadnje leto svetu ni prineslo ohrabrujočih izboljšanj v mednarodnem političnem in gospodarskem življenju. Svet živi pod grožnjo jedrskih eksplozij in v senci neuspehov pri razgovorih o razorožitvi. Mednarodno ekonomsko sodelovanje hromijo blokofske gospodarske integracije, ki povečujejo usoden prepad med razvitimi in nerazvitimi deželami, prepad med antagonizmom Vzhoda in Zahoda. In prav v dneh okoli dneva Združenih narodov se miroljubno človeštvo srečuje z nerazumljivo zaostroitvijo med velikimi silami ob kubanskem vprašanju.

Cas, v katerem letos proslavljamo dan Združenih narodov, ni rožnat, toda hkrati tudi ne tako brezupen, da bi padal na optimizem. Ravno aktivno hotenje miroljubnih sil na letošnjem zasedanju OZN vzbujajo upanje in pri tej miroljubni akciji sodeluje tudi naša delegacija ob podpori vseh jugoslovanskih ljudstev.

Tudi danes, kot pred sedemnajstimi leti, čvrsto verujemo v poslanstvo OZN za dobrobit, za mir in razvoj sveta. Vendar zgolj ni dovolj, če bi ne bilo tudi toernega hotenja. Ni dovolj da smo proti zlu, moramo ga uspešno odstranjevati. Pri tem lahko in moramo sodelovati vsi kjerkoli že delujemo kot člani človeške skupnosti z dobrim delom, pošteniimi odnosi in visoko zavestjo odgovornosti pred sedanjo in bodočimi generacijami.

VARČEVANJE

EKONOMSKA
NUJNOST

Zadnji dan oktobra praznujemo tudi pri nas mednarodni dan varčevanja. Za nas je ta praznik simbol ne samo denarnega varčevanja, temveč varčevanja na sploh. Varčevanje ima velik pomen za izgradnjo socializma, to je za boljše in srečnejšo prihodnost naših narodov. Denar, ki se zbere z varčevanjem, se porabi v našem gospodarstvu, se vlaga za gradnjo tovarn, cest, sol, bolnišnic, kulturnih in drugih ustanov. Prihranjeni denar pa ima seveda svoj pomen tudi za vlagatelja samega, saj ga varuje pred najrazličnejšimi nevarnostmi, zadregami itd. Ljudska oblast je varčevanju posvetila posebno skrb; država jamči za vloge; denarni zavodi pa dajejo zanje ustrezne obresti.

Potreba po varčevanju je stara, saj je narava sama silila človeka, da se je naučil varčevati. Varčevanje je tako povezano s človekom, da mora biti slehernemu prav takšna potreba, kot delo. Kdor varčuje ne razsipa; kdor varčuje ni skopuh, ampak razumen in dobro vzgojen človek. Skopuhu je denar vse, varčevnemu človeku pa le sredstvo za dobro, zmerno življenje.

Razvoj varčevanja je tesno povezan s kulturno stopnjo posameznika in ljudstva. Pa tudi obratno. Kajti, varčen človek mora biti delaven, mora znati premagovati negativne vplive po trenutnem nepotrebnem trošenju denarja, mora skrbeti za sebe in svojo družino.

Pri nas, v socialistični družbeni ureditvi, bi morali vzgoji varčevanja posvetiti dosti več pozornosti. Znano je namreč dejstvo, da tisti, ki ne zna varčevati s svojo imovino, ne zna najbolje ravnavati z družbeno lastnino.

tednik

Pri kraju temeljitih priprav

za uspešno tolmačenje temeljnih dokumentov

Ce bi merili aktivnost v zvezi z razpravo in tolmačenjem predosnutka nove ustave v našem okraju na osnovi števila že opravljenih množičnih sestankov, potem bi utegnili pomisliti, da smo v zaostanku. Vendar to ni res, ker tej nalogi pač ne smemo pristopiti niti s trohico kampanjske in preživetega aktivizma. Važnost razumevanja predosnutka in aktivno sodelovanje vseh delovnih ljudi, vseh državljanov, je tolikšna, da bi bilo tako početje ravno v nasprotju z namenom in smotrom te akcije.

Ceravno so v mnogih kolektivih, pa tudi na posameznih terenih obravnavali osnutek ustave, smo v celjskem okraju pravzaprav na koncu priprav za široko akcijo, ki se bo pričela po sprejetju predosnutka republiške ustave in po seznanitvi z glavnimi točkami občinskih statutov.

Zakaj bomo šli v širino po omejenem času? Odgovor je preprost.

Prvič bi ne bilo prav, niti izvedljivo sklicevati povsod sestanke in organizirati razprave o vsakem izmed teh važnih temeljnih dokumentov, ki pa se medsebojno dopolnjujejo in zlasti v občinskih statutih odnose močno konkretizirajo. Na marsikatera vprašanja v zvezi s predosnutkom nove zvezne ustave bo lažje konkretizirati ob republiškem predosnutku in ob osnutku občinskega statuta.

Drugi razlog je v tem, da je sestav poslušalcev na predavanjih in v razpravi na različnem nivoju in da je ta heterogenost toliko večja v primerjavi med posameznimi kraji, naselji, pa tudi kolektivi, ustanovami itd. Zato so pripravne terjale več časa, da bi občinski aktivni za tolmačenje in vodenje razprav mogli obiti nevarnost stereotipnosti. Ti tovariši bodo morali naposled biti pripravljeno odgovarjati na čisto konkretna vprašanja, zato se morajo s problemi in težnjami, ki pre-

vladujejo na posameznih področjih in v okoliških, podrobno spoznati.

V tej akciji ne pričakujemo samo to, da se bodo naši občani v čim večjem številu spoznali z novo temeljno listino. Več ko bo konkretnega sodelovanja, konkretnih predlogov in pripomb, toliko bolj bo akcija uspela. Prevelika ihtavost pa bi prej odvrnila tok poteka od tega poglobljenega namena. Zlasti si čim več razprav in poglobljenih obravnav želimo v vrstah strokovnih družtev kot so pravniki, ekonomisti,

socialni delavci, prosvetni in zdravstveni delavci, tehniška intelligenca, kmetijski strokovnjaki itd. V razpravi naj bi državljani ne razpravljali zgolj kot posamezniki, temveč predvsem kot člani kolektivov, kot pripadniki določenih plasti, strokovne usmerjenosti, družbenega interesa itd.

V posameznih občinah se je pripravilo za pomoč pri tej važni nalogi od 20 do 45 tovarišev, v okraju pa preko 200. Vsi ti tovariši so morali in bodo še morali temeljito študirati materiale, zlasti pa se seznanjati s konkretnimi prilikami terena, kolektiva in skupine kamor bodo šli pojasnjevati in voditi razprave. Tam, kjer so o predosnutku zvezne ustave že razpravljali, bodo neogibno še morali govoriti tudi o republiškem predosnutku ustave in o osnutkih občinskih statutov, ki so po naših informacijah v vseh občinah že izdelani.

Po vsem tem lahko trdimo, da se prava široka akcija okoli razprav in seznanjanja s temeljnimi dokumenti šele začinja in da bomo v naslednjih treh mesecih imeli v tem pogledu izredno razgiban teren. Treba bo storiti mnogo, se močno zavzeti, da bodo nove temeljne listine za pospešen razvoj naše socialistične družbe osvojili vsi naši ljudje, da za nikogar ne bo neznana ali celo mrtva črka na papirju.

c. k.

Konference Zveze komunistov v občinah

Od srede so v celjskem okraju v teku konference občinskih komitejev Zveze komunistov. S tem podajajo občinski komiteji ZKS obračun svojega dela v zadnjih dveh letih in sestavljajo načrte o bodočih nalogah in delu Zveze komunistov. Letošnje konference bodo brez dvoma vsebinsko zelo bogate in plodne, saj bodo na njih delegati razpravljali o zelo perečih problemih, ki so jih nakazal pismo IK CK ZKJ, govor maršala Tita v Splitu in IV. plen CK ZKJ. Številne politične akcije in trajne naloge, za katere je Zveza komunistov nosila polno odgovornost, bodo na teh konferencah kritično in analitično obravnavane, na osnovi izkušenj pa podana možnost za nadaljnjo programsko politiko komunistov pri konkretnih nalogah na vseh področjih našega družbenega življenja.

Konference so hkrati tudi volilne konference in bodo ob tej priliki izbrani novi ljudje v občinske komiteje. V vseh občinah so o kandidatih za nove člane komitejev razpravljali v vseh večjih osnovnih organizacijah. V nove komiteje bodo predvidoma izvoljeni predvsem mlajši, moralno neoporečni komunisti ter v največji meri iz vrst neposrednih proizvajalcev.

Občinske konference ZK bodo zaključene v prvih dneh meseca novembra. V šentjurski občini je bila v sredo, v Zalcu in Mozirju bo v soboto 27. oktobra, v Laškem 30. oktobra, v Slovenskih Konjicah in Šmarju 3. novembra, v Sošanju 5., v Celju pa 10. novembra.

SIMBOL JESENI

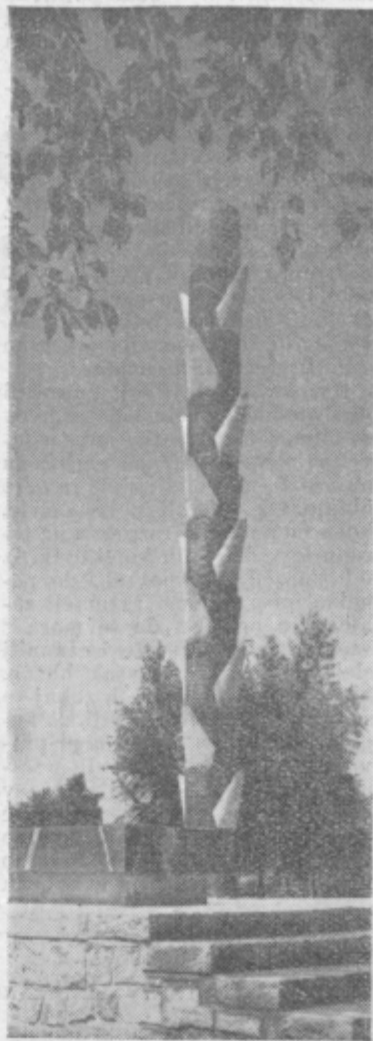

Spet je tu prava jesen. Hlad pritiska vse bolj, megla ob jutrih prekrija doline. Med družimi znaki prave jeseni so stojnice, ki jih ovija dim in vonj po pečnem kostanju. Ogenj, nad katerim pokajo kostanji, nas opozarja, da bomo morali kmalu zakuriti tudi peči v stanovanjih.

AVGUST - NAJUSPEŠNEJŠI MESEC LETA

Po podatkih o gibanju proizvodnje, s katerimi razpolaga okrajni zavod za gospodarsko planiranje in statistiko, se je do slesaj izkazal avgust kot najuspešnejši mesec v letošnjem letu. V tem mesecu je bil plan prvikat presežen za 0,5 %. Tudi primerjava s proizvodnostjo v istem mesecu preteklega leta je zelo ugodna, saj je v tem mesecu letos proizvodnja za 14,9 % večja kot lani.

Do konca avgusta je bil plan proizvodnje dosežen z 96,1 %. To se pravi, da smo v okraju bili v avgustu še vedno za 3,9 % pod predvidevanji za dobo osmih me-

Dan mrtvih

Spet se bomo poklonili spomenu mrtvih, predvsem spomenu žrtv fašizma — najgrozovitejšega grobarja v zgodovini človeštva. Poklonili se bomo junakom, ki so za bodočnost delovnega ljudstva položili najvišjo ceno — svoja življenja. Spomeniki nad posmrtnimi ostanki osvobodilnega boja in ljudske revolucije niso zgolj manifestativni zunanji izraz naše globoke hvaležnosti in zavesti neizmernega dolga. Spomeniki na grobiščih so tudi opomin, so spodbuda vsem nam, da se vselej in povsod zavedamo naših nalog. Opozarjajo nas, da oddolžitev do žrtve za tako svetle ideje in cilje padlih junakov ne more biti nikoli izpolnjena.

Osemnajst let je preteklo od dni, ko so prenehali padati borci za novi svet, ko je prenehala teči kri po zemlji tako ljubljen domovine. V osemnajstih letih je zrastle nova generacija, ki bo jutri dedič vsega, kar je zraslo na žrtvah vojne in povojnih naporov. Naj bo dan mrtvih posvečen poglobljanju in utrjevanju zavesti o visoki ceni za našo svobodo in napredek med mladino, posvečen naj bo razmišljanju o veliki vrednosti pridobitev naše borbe in miru.

ZAČETEK POLITIČNE ŠOLE v Celju

V ponedeljek popoldan je bila na IV. osnovni šoli v Celju skromna svečanost ob začetku pouka na občinski politični šoli. Svečanosti se je poleg slušateljev petih oddelkov udeležilo tudi precej predstavnikov političnih in oblastnih forumov. O pomenu in nalogah šole, predvsem o nujnosti političnega izobraževanja je na tem prvem sestanku letošnjih slušateljev spregovoril sekretar občinskega komiteja ZKS tov. Divjak. Med drugim je dejal, da je za vse slušatelje v času trajanja šole edina in glavna dolžnost temeljito učenje ter aktivno sodelovanje pri izvedbi programa te šole.

Kot smo že pisali ima letošnja politična šola v Celju pet specializiranih oddelkov. Vsi ti oddelki bodo v tem tednu imeli prva predavanja. V prvi etapi bodo slušatelji poslušali predavanja, ki bodo letos bolj kot vsa leta doslej posvečena gospodarskim, političnim in družbenim problemom v celjski komun. V drugem delu bodo slušatelji, razdeljeni v time, aktivno sodelovali v učnem programu z raziskovalnim delom na

industrija in industrija nekovin. Plan izvoza je bil do konca avgusta v okraju dosežen z 67,5 odstotka, če bi ostalo pri prvotnih zadolžitvah. Ker pa so podjetja v sporazumu z gospodarsko zbornico obveznosti do izvoza povečala, se odstotek doseženega izvoza zmanjša na 64,4 %. Pri izvozu dosega najboljši uspehe lesna, usnjarska in nekovinska industrija.

različnih problemskih področjih življenja v občini. S temi analizami bodo v tretjem delu nastopili pred celotnimi oddelki. Tako postaja politična šola v Celju ne samo politično izobraževalno telo, temveč hkrati ob veliki aktivnosti slušateljev tudi analitični organ za politične in gospodarske organizacije v celjski komun. V petih oddelkih je letos vpisanih 125 slušateljev — torej skoraj dvakrat toliko kot v prejšnjih letih.

NOV GASILSKI DOM V ZREČAH

V nedeljo bo industrijsko gasilsko društvo v Zrečah odprlo nov gasilski dom. Začetek gradnje tega doma sega več let nazaj. Sredstva zanj so v veliki meri prispevala podjetja v Zrečah; medtem ko je okoli dva milijona dal ljudski odbor konjiške občine, so dobršen del nestrokovnih opravil izvršili člani gasilskega društva.

KONFERENCA O TURIZMU IN GOSTINSTVU v G. Gradu

Preteklo soboto je predsednik občine Mozirje inž. Slavko Korber sklical v Gornjem gradu turistično konferenco, ki so se je udeležili poleg predstavnikov turističnega društva še predstavniki občine, občinskih političnih organizacij, nadalje predsednik okrajne gospodarske zbornice tov. Franjo Lubej, podpredsednik te zbornice tov. Vitez in drugi.

Na konferenci so obravnavali pereče probleme turističnega gospodarstva v tej občini, predvsem pa vprašanje gostinstva, prometnih zvez in objektov. Ra-

zumljivo je, da je bilo največ govora o modernizaciji ceste v Logarsko dolino od Rečice naprej. Konferenca je dala turizmu v Gornji Savinjski dolini pravo težo kot poglobljeno gospodarski panogi, ki pa je bila v preteklosti precej zapostavljena.

VREME

Padavine pričakujemo okrog 30. oktobra in okrog 3. novembra. V ostalem suho oz. lepo vreme. Dr. V. M.

Naj še tako iščemo opore za optimistično presojo položaja in tajimo znamenja vojne psihoze, se nam ta vendarle vrti pred očmi in noče splahneti kakor blazni prividi ali izmišljeni pošasti ob jutranji zori. Sovjetski minister Gromko je o tej psihozi odprto govoril, češ da nastaja iz stereotipne zahodne trditve, ki straši v svetovni zgodovini že več kot 40 let, da je namreč komunizem glavni vzrok mednarodne napetosti. Zahod neprestano poziva na boj proti idejam komunizma, namesto da bi iskal mirno rešitev.

Zal ta vojna psihoza ni samo stvar ideološkega boja, nož, ki se bliža naperjen, ima svojo tužno podobo, na priliko, v zahodnonemškem proračunu »radikalne militarizacije«, kakor to imenujejo. Eno tretjino vseh sredstev uporablja Zahodna Nemčija za oborožitev, kar je jasen dokaz, da vodi revanšistično politiko, da ne prizna sedanjih mej, da gre zoper žrtve Hitlerjeve roparske vojne z zloglasno Hallsteinovo doktrino in z njo skuša z gospodarsko ofenzivo uresničevati svoje nedemokratske, mednarodnemu miru nevarne cilje. Če pogledamo v vidilni nemški časnik, je tu na pretek obžalovanja, ker je Nemčija v zadnji vojni dovolila vojno na svojem lastnem ozemlju in da po Stalingradu ni razumela, kako naj se zavaruje pred porazom.

General Norstad je nedavno ponovno pogrel svojo zahtevo, da bi NATO moral imeti lastni atom, češ toliko je napredoval, da je svojo obrambo pomaknil do »željezne zavese« in se na svojih mejah lahko »upre napadu«. Mc Namara in Wheeler, dva prvaka ameriške vojne sile, sta se nedavno ponašala, da sovjetske rakete rampe ne pomenijo več strahu za atlantski tabor, število redne vojske pa da znaša zdaj 960.000 mož, ki lahko brez rezervistov opravljajo, rekli bi, policijske svetovlanske cilje po zemeljski obli. Tudi ZDA imajo svojo ofenzivno metodo v gospodarstvu s tem, da se povezujejo z EGS, jo obvladajo in nastopajo kot hegemon zahodne politike tudi v azijskem in afriškem gospodarstvu kot prvi in največji na svetu.

Mir je ogrožen, nedvomno, čeprav ni rečeno, da je vojna neizogibna. A tudi ni neizogibna. To majavo stanje je zaznal tudi vatikanski seizmograf in lansiral s koncila klic po pomirjevanju sveta. Vatikan je v dveh vojnah zabeležil velikanski teritorialni odpis in za svoje interese od tretje vojne ne more nič drugega pričakovati kot nadaljnjo izgubo. Trenutno je najbolj vroče okoli Berlina, čeprav se niso izčrpane vse možnosti za izhod iz zagate. SZ vztraja pri separatnem miru, ZDA pri svobodnem dohodu, pri berlinskih pravicah in »svoboščinah« berlinskega prebivalstva. Za ZDA je zdaj še Anglija po lordu Homeu povedala SZ, da zaradi Berlina ne mislijo popustiti niti za las. Schröder, nemški zunanji minister, je v ZDA dobil zagotovilo, da ne odstopijo od statusa quo, ne pristanejo pa tudi ne na to, da bi v zahodni Berlin vkorakala zahodno nemška soldateska.

ZDA pa bi rade spremenile status quo v jugovzhodni Aziji, vendar jim gre slabo od rok. Vse kaže, da njihov Din Diem z deželo ni zrasel niti z eno koreninico. V Aziji se še ni pomirilo vojno žarišče med Kašmirom in Nepalom. Oba azijska podkontinenta si stojita naproti ne samo s puško »na gotovs«, ampak z nožem med zobmi. Kitajci silijo čez Mac Mahonovo linijo, to pa ruši davno ravnovesje na strehi sveta. Porušeno je dosežanje stanje v južni Arabiji, tudi če Jemen ne bo našel poti v unijo z Egiptom ali Adenom. Revolucija je zmagala, novi Jemen je že na tem, da ga priznajo velike zahodne sile. Kakor Jemen se je tudi Alžir po Ben Belu ponovno izjavil za izvenblokovsko politiko.

Francoizil De Gaulle bi rad iz njih iztisnil še en »da«, da podaljša svojo vladavino in Franciji spremeni ustavo, s katero bi onemogočil, da država še enkrat zabrede v negotovost in inferioren položaj na mednarodni tehtnici. Levica je zoper de Gaullovo namero, ker vidi v njih poskus, da se ljudstvu skratijo demokratske pravice. T. O.

Z vsebino nove ustave

se mora seznaniti vsak državljan

Četudi so organizacijske priprave za razpravo o zvezni in republiški ustavi ter statutih komun v glavnem končane, je vendarle zadnja seja okrajnega akta za tolmačenje osnutka nove ustave potrdila, da bo treba tu in tam še pohiteti, če bodo politične organizacije hotele biti v prvih dneh novembra pripravljene na vodenje razgovorov in sestankov o tem najpomembnejšem dokumentu socialistične Jugoslavije. Po sklepu okrajnega akta za tolmačenje osnutka nove ustave naj bi na celjskem območju začeli s široko razpravo o osnutku zvezne in republiške ustave ter statutih komun šele na začetku novembra, torej potem, ko bo republiška skupščina prvič skupaj s člani glavnega odbora SZDL Slovenije obravnavala vsebino osnutka republiške ustave.

Kot se na tej seji poročali predstavniki občinskih aktivov za tolmačenje osnutka nove ustave, so v vseh občinah celjskega okraja že ustanovili širše in ožje aktivne ter izdelali prve načrte, kako bo potekala razprava na terenu in v delovnih kolektivih. Iz teh poročil smo povzeli, da ponekod niso povsem razumeli zahteve in potrebe, da se mora z vsebino nove ustave seznaniti sleherni državljan, vsak občan. Sicer je težko razumeti, zakaj so se n. pr. v Šmarju odločili, da bodo v občinskem središču pripravili samo eno predavanje o osnutku nove ustave, ko pa že vnaprej vedo, da je nemogoče zbrati na enem sestanku večino občanov tega kraja. Vendar to ni edini primer; tudi v nekaterih

drugih občinah celjskega okraja so se prvotno odločili za takšne organizacijske oblike, ki bi sicer zagotavljale polne dvorane, toda če bi ocenjevali udeležbo v njih nasproti skupnemu številu prebivalstva na tistem območju, bi ugotovili, da so na razgovor o osnutku nove ustave zbrali le majhno število državljanov. Če so delovni kolektivi oziroma njihove sindikalne organizacije sprejele načelo, da morajo biti sestanki v večjih kolektivih po vseh ekonomskih enotah, kjer so pa te velike, tudi v manjših skupinah, potem bi moralo enako pravilo veljati tudi za razpravo na terenu.

Okolnosti namreč potrjujejo, da je nemogoče pripraviti samo en sestanek n. pr. za stanovanjsko skupnost Dolgo polje, Otok, Center in podobno v Celju, ker bi na razgovorih v takem obsegu ne mogla sodelovati niti desetina prebivalcev teh območij. Zato se bo treba tako v teh primerih, kot tudi na podeželju, kjer so vasi raztresene, naselja oddaljena, odločiti za sestanke v okviru manjših enot. Gre tudi za to, da naj bodo sestanki, ali bolje rečeno razgovori o osnutku obeh ustav ter občinskega statuta delovni; to pa pomeni, da mora na njih prevladovati debata, ne pa predavanje. Razgovori o katerem koli problemu pa so uspešni le takrat, kadar je na sestanku dosežena intimnost, ko lahko na takem zboru v besedo poseže sleherni udeleženec, ko se na njem zbere kvečjemu sto udeležencev, ne pa več sto ali celo tisoč. Razgovori o osnutku ustave ne smejo

postati mitingi, pri katerih nam je najvažnejša množična udeležba.

Da bodo pomenki o osnutku obeh ustav ter občinskega statuta kar najbolj uspešni, jih bo treba povezati s konkretnimi primeri iz življenja in dela delovnega kolektiva, krajevne ali stanovanjske skupnosti. Vendar pa to ne pomeni, da bi se naj ti se-

stanki spremenili v razpravo o perspektivnih nalogah v gospodarstvu in podobno. Nasprotno, zdaj gre za vsebinsko tolmačenje osnutka nove ustave, ne pa toliko za načrte v gospodarstvu in na drugih področjih, čeprav tudi besed o teh problemih ne kaže podcenjevati. Vendar, poudarek naj bo na ustavi.

M. B.

Resno in odgovorno

ZA PREDSEDNIKA SKUPŠČINE KOMUNALNE SKUPNOSTI ZAVAROVANCEV CELJE SO IZVOLILI TOV. MILANA KAVČIČA

Z ustanovitvijo treh komunalnih skupnosti je socialno zavarovanje na območju celjskega okraja dobilo ne samo trdnjše organizacijske temelje, temveč se tudi prilagodilo sedanji stopnji družbenega razvoja in gospodarskim razmeram. Socialno zavarovanje se je namreč postavilo na takšne organizacijske in materialne temelje, da bo v prihodnje poslovalo kot samoupravna organizacija zavarovancev po načelih vzajemnosti in solidarnosti. V bodoče se bo socialno zavarovanje financiralo tako, da bo težje financiranje za zdravstveno zavarovanje v komunalni skupnosti, za invalidsko in pokojninsko pa v republiku. Tako postane občina oziroma njena skupnost zavarovancev nosilec vseh rizikov, ki nastanejo v zdravstvenem zavarovanju.

Pod tem vplivom in zavedajoč se te izredne odgovornosti je potekla tudi prva seja novoizvoljene organa družbenega upravljanja komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Celje, ki zajema občine Celje, Mozirje, Laško, Šentjur, Šmarje in Slovenske Konjice. Na prvi seji skupščine komunalne skupnosti zavarovancev s sedežem v Celju, ki ima 55 članov, so se namreč po uvodnih besedah direktorja Zavoda za socialno zavarovanje Milana Loštrka temeljito pogovorili o vseh nalogah, problemih in dolžnostih, zlasti pa o prizadevanjih, da se do konca leta zmanjša primanjkljaj, ki je nastal v skladih zdravstvenega zavarovanja predvsem zaradi preštevilih izostankov od dela.

Ko se je konstituirala skupščina komunalne skupnosti zavarovancev, so za prvega predsednika izvolili tov. Milana Kavčiča iz tovarne emaljirane posode, za njegovega namestnika pa inž. Ivana Vrečarja.

Glede na to, da se s prvim januarjem prihodnjega leta ukinja okrajni zavod za socialno zavarovanje in spriči dejstva, da ima pogoje za ustanovitev lastnega zavoda samo celjska komunalna skupnost, so člani skupščine sprejeli priporočilo izvršnega odbora zavoda, po katerem naj bi celjski zavod za socialno zavarovanje opravljal posle za vse tri komunalne skupnosti zavarovancev, to je za celjsko, žalsko in šoštanj-sko. Ta predlog bo dobil svoje pravomočje, ko ga bodo potrdili še člani žalske in šoštanj-ske skupščine komunalne skupnosti za socialno zavarovanje.

Na prvi seji so se zedinili še o tem, da bo štel upravni odbor zavoda enajst članov, od tega je šest članov izbrala celjska skupščina, po enega žalska in šoštanj-ska, ostale tri pa bo izvolil kolektiv zavoda. Končno so se glede na poseben ključ o volitvi pogovorili, da bodo imeli zavarovanci celjskega okraja v skupščini republiške skupnosti socialnega zavarovanja devet članov; od tega sedem iz celjske ter po eden iz žalske in šoštanj-ske komunalne skupnosti zavarovancev.

—mb

Statut občine Celje v javni razpravi

V odsotnosti predsednika je torško sejo obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Celju vodil podpredsednik Beno Krivec. Pomembnost te seje je bila predvsem v razpravi o odgovorih na vprašanja, ki so jih postavili volivci na svojih zadnjih zborih in končno v debati po poročilu komisije glede uporabe poslovnih prostorov po izelitvi okrajnega in okrožnega sodišča ter Narodne banke v nove prostore.

Četudi ljudski odborniki niso sprejeli predloga posebne komisije, so v razpravi dali nekaj koristnih napotkov za rešitev tega izredno pomembnega vprašanja. Komisiji pa so naročili naj do prihodnje seje vskladi predloge, ki so jih dali na seji in tako pripravijo predlog, ki naj, kolikor se le da, upošteva vse želje in mnenja.

Člani obeh zborov so nadalje sprejeli predlog o začetku javne razprave o osnutku občinskega statuta. Ko pa so sprejeli program dela ljudskega odbora za četrto tromesečje, so potrdili tudi predloge komisije za volitve in imenovanja. Tako so razrešili tov. Jožeta Hebarja dolžnosti predsednika sveta za stanovanjske zadeve in imenovali na njegovo mesto inž. Marjana Kogoja. Zaradi odhoda na odsluženje rednega kadrovskega roka so razrešili Ivana Seničarja dolžnosti direktorja celjske delavske univerze. Končno so v skladu z novo organizacijsko obliko razrešili tov. Darinko Joštovo kot upraviteljico vajske šole »Borisa Kidriča« ter Rudija Macarola kot upravitelja vajske šole za kovinarske stroke.

—mb

V POČASTITEV MEDNARODNEGA DNE VARČEVANJA

Padala v zraku...

V počastitev 31. oktobra, mednarodnega dneva varčevanja, je celjska Komunalna banka s podružnico Celjsko mestno hranilnico in ekspoziturami v Zalcu, Mozirju, Slovenskih Konjicah, Šmarju pri Jelšah, Šentjurju in Laškem pripravila več zanimivosti predvsem propagandno nagradnega značaja.

Tako bo s pomočjo celjskega aerokluba izvedla propagandno nagradno žrebanje padal, ki jih bo letalo celjskega kluba od vrhlo 28., v primeru slabega vremena pa 29. oktobra nad Celjem, Zalcem, Mozirjem, Slovenskimi Konjicami, Šmarjami pri Jelšah, Šentjurjem in Laškem. Padala bodo oštevilčena. Akcija naj bi potekala tako, da bi najditelji prinesli padala na sedeže Komunalnih bank v posameznih krajih, v Celju pa na sedež Celjske mestne hranilnice. Povsod toč bo žrebanje padal na sam praznik mednarodnega dneva varčevanja, 31. oktobra. Vsak izžrebanec bo prejel hranilno knjižico Komunalne banke Celje z osnovno vlogo 1.000 dinarjev.

Celjska Komunalna banka je to akcijo namenila predvsem mladini; zato prosimo starejše, da v njej ne sodelujejo in da ne posežejo in iskanje padal.

Praznik varčevanja pa bo lepo zapisan tudi v kroniki četrte osnovne šole v Celju, saj jim bodo ta dan predstavniki Komunalne banke v Celju podarili knjižno zbirko v vrednosti okoli dvesto tisoč dinarjev.

Za prijetno presenečenje pa je poskrbela tudi Celjska mestna hranilnica, ki bo tudi to pot žrebala nekaj vlog.

In končno, Komunalna banka v Celju z vsemi svojimi podružnicami, pa tudi Komunalna banka s sedežem v Šoštanju, bodo 27. oktobra sodelovale pri javni radijski oddaji RTV Ljubljana, na kateri bodo žrebali tudi osemnajst številnih hranilnih knjižic z območja celjskega okraja. Nagrade za to bodo znašale po tri tisoč dinarjev. V poštev bodo prišle tudi tiste knjižice oziroma vloge, ki bodo na novo odprte v mesecu oktobru.

Dve slike iz Portoroža. Na levi: podpredsednik ObLO Piran tovariš Korošec odpira termalno kopališče; na desni: motiv — hotel Palace

TERMALNO KOPALIŠČE
TUDI V PORTOROŽU

Ko so v piranski občini v okviru praznovanja občinskega borbene praznika v sredini tega meseca izročali namenu nekaj pomembnih gospodarskih in drugih objektov, so se odločili za nadvse posrečeno propagandno akcijo. V priljubljeno obmorsko letovišče Portorož so povabili predstavnike vseh slovenskih časnikov in radijskih postaj; to srečanje z novinarji pa so izkoristili ne samo za tiskovno konferenco, ampak tudi za otvoritev termalnega kopališča v hotelu »Palace«.

Novo termalno kopališče v okviru portoroškega hotela »Palace« pomeni samo del tistih prizadevanj piranske komunalne skupnosti, da bi ta občina še bolj povečala turistični promet in zlasti še, da bi vsaj v tem svetovno znanem turističnem obmorskem kraju podaljšali sezono na vse leto. Novo termalno kopališče sodi v vrsto pomembnih zdravstvenih objektov; kopanje v tem kopališču bo pod strogim nadzorom stalnega zdravnika-balneologa. V okviru termalnega kopališča je enajst izredno lepo urejenih zaprtih kabin, v katerih lahko zidane kadi za kopanje napolnite s hladno ali toplo sladko oziroma morskovo vodo. Kopališče ima tudi posebne sobe za inhaliranje. Spričo tega je novo termalno kopališče namenjeno tako bolnikom nosne oziroma ustne

Naš komentar

Za večjo aktivizacijo članov SZDL

Po sklepu okrajnega odbora SZDL morajo biti konference krajevnih organizacij SZDL na območju celjskega okraja opravljene do 20. novembra. Tako padaja te konference v obdobje izredne politične živahnosti; in še več — prav ti pregledi političnega dela na območjih krajevnih in stanovanjskih skupnosti naj pripomorejo k večji aktivizaciji članov pri reševanju vseh komunalnih problemov in k množičnejši udeležbi občanov v razpravah o osnutku zvezne in republiške ustave ter statutov komun.

Ce hočemo, da bi konference krajevnih organizacij SZDL izkoristili za aktivizacijo članov ter za razgovore o vseh problemih in nalogah, je na nedavnem posvetu s predsedniki občinskih odborov SZDL v Celju dejal predsednik glavnega odbora SZDL Slovenije tov. Jakopič-Kajtimir, potem bi se ne smeli zadovoljevati, da bi v okviru ene krajevnih organizacij pripravili samo en občini zbor. V organizacijskem pogledu bi morali na območju ene krajevnih organizacij, zlasti pa tiste, ki združuje večje število članov, ali pa zajema več vasi in naselij, pripraviti na vsakem takem področju poseben sestanek, na katerem bi se morali pogovoriti o delu ter izvoliti delegate za letni občini zbor krajevnih organizacij SZDL.

Na zborih krajevnih, pa tudi podružničnih organizacij SZDL, se bo prav gotovo pojavilo tudi vprašanje sodelovanja neposrednih proizvajalcev pri obravnavanju problemov, ki se pojavljajo na tistem območju, kjer ti ljudje živijo. Naloga političnih organizacij je, da pri teh ljudeh, da pri delavcih v tovarnah in drugih podjetjih, vzbudijo zanimanje za trošenje tistih sredstev, ki jih oni ustvarjajo. Ali je v današnjem času sploh še mogoče, da bi bilo proizvajalcem vseeno, za kaj in na kak način se trošijo sredstva, ki jih ustvarjajo s svojim delom? Razumljivo je, da jim ni in nadalje, da ne morejo ostati ravnodušni nad morebitnim nepravilnim izkoriščanjem dobrin, ki jih dajejo. In prav zaradi tega bi moral biti delež življenjskega in političnega življenja krajevnih ali stanovanjskih skupnosti, v politični aktivnosti krajevnih organizacij SZDL nepremerno večji, kot je bil doslej, logična posledica upravljanja.

—mb

votline, kot tudi onim, ki bole-hajo za revmatizmom. Predvsem pa so nove termalne kopeli namenjene za zdravljenje ženskih bolezn.

Ce pomenijo nove termalne kopeli samo prvi korak k podaljšanju turistične sezone na vse leto, pa naj bi drugi ali poslednji napravili z ureditvijo zaprtega plavalnega bazena, prav tako v okviru hotela Palace. Pravijo, da bi s termalnim kopališčem ter zaprtim bazenom zadostili vsem pogojem za podaljšanje sezone na vse leto. Vendar ne gre pri tem samo za stalno zasedbo hotela Palace, marveč tudi za stalnost dela in zasedenost vseh kapacitet še v ostalih hotelih v tem kraju. Sredstva in načrte za gradnjo tega objekta imajo več ali manj zagotovljena.

V sklop vseh teh prizadevanj za povečanje turističnega prometa pa lahko uvrščamo še otvoritev ustreznega letališča.

Primer piranske občine je zanimiv tudi za nas, saj je to območje slovenske obale zabeležilo v letošnjem letu komaj nekaj več turističnih nočitev kot celotno celjsko področje. Nove termalne kopeli, zaprti bazeni in podobno pa kažejo, da so se tod lotili reševanja turistične problematike z dosti večjim pozumom kot pri nas. Zato naj zlasti piranski primer kaže, kako se je treba lotevati nalog, ki takoj pokažejo svoje prednosti. M. B.

INTERESANTNA POBUDA

v polzelski tovarni nogavic je vzbudila precejšnje zanimanje tudi drugod

Polzelska tovarna nogavic se hitro spreminja v sodobno urejeno industrijsko podjetje. Nova proizvodna poslopja, sodobni stroji, ki omogočajo neprimerno večjo proizvodnjo, razširitev asortimana, uvajanje novih modnih izdelkov, ki so se že pojavili na trgu, nižje cene... vse to so pridobitve kolektiva z rekonstrukcijo. Ta hitra preobrazba prebolske tovarne v moderno veliko tovarno zahteva tudi povečanje števila zaposlenih, saj se tovarna iz dneva v dan kar vidno veča. Doslej so sprejeli že 77 žena iz okolice, potrebovali pa jih bodo vsaj še toliko, pozneje še več.

Na tem območju Savinjske doline sicer ni pomanjkanja delavne sile. Z istočasno modernizacijo kmetijske proizvodnje in z željo po višjem standardu se vse

bolj pojavlja težnja po dvojni zaposlitvi v družini. Zlasti mlada dekleta žele v industrijsko proizvodnjo, tako da je kadrovski oddelek polzelske tovarne v tem času dobil kar preko petsto prošenj za zaposlitev na novih ali izpraznjenih delovnih mestih.

Ker so tak razmah proizvodnje v kolektivu že prej pričakovali in ker so računali na veliko število kandidatov, so se na Polzeli že pred časom odločili za sistematičen sprejem nove delovne sile. Skupaj z Zavodom za zaposlovanje delovne sile v Zalcu in s strokovno pomočjo delavske univerze so pripravili poseben strokovni sistem za izbiranje kadrov, ki jih nanovo zaposlujejo v tovarni. Ta sistem sloni na dveh značilnih in posebnih smereh, ki so po vsebini in smotri tudi posebnost v Sloveniji in vsaj državi.

TEDEN DNI ZA PREIZKUSNJO

V prvi fazi opravijo vsi kandidati enotedensko preizkusno obdobje, v kateri se urijo v pletanju, šivanju, repasiranju (pobiranje zank) in v parovanju. Po tem obdobju opravijo vse kandidatne posebne sprejemne izpite. Pri tem preizkušajo njihovo spretnost, splošno telesno sposobnost — zlasti vid, nato jih testirajo z znanimi testi industrijske psihologije, ki pokažejo sposobnost delavk za posamezna delovna mesta in podobno. Razen tega točkujejo in upoštevajo tudi druge kriterije s stališča kadrovske-socialne službe. Med temi so na primer socialno stanje kandidata, starost, upoštevajo tudi stanovanjske potrebe, izogibajo se polproletarcev itd.

Ko vse te elemente po objektivnih kriterijih analizirajo s točkovnim sistemom, kjer imajo testiranje in rezultati praktičnega izpita poglobljeno važnost, razporedijo kandidate po vrstnem redu oziroma po številu točk. Z ozirom, da imajo odrejen minimum točk, ki jih mora v času pozicivne dobe kandidat zbrati, za lahkoto ugotovijo, kdo zadovoljuje zahtevam sodobne proizvodnje. Na ta način že pred dejanskim sprejemom odpadajo razne intervencije, protekcije in ostali subjektivni činitelji. Uveljavijo se le objektivni činitelji in izenačevanje pogojev za vse kandidate. Odpade tudi vsako godrnjanje, huda kri in podobno. Istočasno pa ima kolektiv tudi zagotovilo, da so v svoje vrste izbrali najbolj sposobne ljudi, ki bodo lahko po obdobju, ki je potrebno za priučitev, v celoti sledili zahtevam sodobne proizvodnje in zahtevam po visoki storilnosti in izredni kakovosti, ki je predpogoj za uspešno delovanje tovarne.

Po sprejemu se torej vsi sprejeti delavci in delavke skozi naslednja tri meseca izobražujejo za določene faze dela v izobraževalnem centru tovarne. Tu se tudi izvrši specializacija zaposlenih. Tako delavke nastopijo redno delo kot že priučene in seznanjene z vsemi posebnostmi proizvodnje v tovarni nogavic.

Istočasno pa so v polzelski tovarni nogavic sklenili, da vsi sprejeti delavci, ki nimajo popolne osemletke, morajo dokončati šolanje v večernih šolah. S tem dvigujejo stopnjo izobrazbe kolektiva v povprečju in omogočajo zaposlenim v celoti nemoteno napredovanje pri delu in tudi nasploh.

Zanimivo je, da je polzelski primer vzbudil precej pozornosti ne samo pri sorodnih podjetjih, temveč tudi v podjetjih izven tekstilne panoge. Tako se je tudi tovarna keramičnih izdelkov v Libojah že odločila za podoben sistem, pa tudi druge se močno zanimajo za uspehe novega sistema sprejemanja in nastavljanja delavcev v polzelski tovarni nogavic.

Za vsako gospodinjstvo

osnutek občinskega statuta. Tak sklep so pred kratkim sprejele politične organizacije v moziški občini. Gradivo je že pripravljeno, po tiskanju pa ga bodo razdelili vsem gospodinjstvom. Sodijo, da bodo občani tako mnogo bolj prizadeto sodelovali v razpravi o temeljnih listinah federacije, republike in komune.

Za stalnost delavne sile

V kmetijskem kombinatu Zalec so se letos odločili, da bodo čez zimsko obdobje obdržali tudi le sezonsko zaposleno delovno silo. S tem bodo hkrati rešili dva pomembna problema.

Problem zaposlovanja sezonske delovne sile namreč postaja iz leta v leto bolj pereč in problematičen. Kajti zaposleni se namreč sezonskega značaja vse bolj izogibajo. Tako se je navadno dogajalo, da so nekatera dela tudi nekoliko zakasnila zaradi pomanjkanja ustreznih usposobljenih delavcev predvsem za potrebe hmeljske proizvodnje.

Istočasno pa je ta problem mučil tudi kmetijske delavce, saj je znano, da je sezonski značaj zaposlitve dokaj negotov in da razen polproletarcev ne ustreza. Delavci so sezonsko zaposlitev jemali kot nujno zlo, in sicer le tisti, ki so brez potrebne izobrazbe in strokovne usposobljenosti. Oni pa, ki so si strokovno usposobljenost pridobili, so se raje odločili za redno delo, in sicer brez ozira kje so ga dobili.

Zaradi tega so ta problem v žalskem kmetijskem kombinatu še posebej skrbno pro-

učili. Ugotovili so, da lahko s pravilno organizacijo odpade vsaj polovica sezonskih delavcev, ki jih kombinat lahko zaposli tudi v zimskem obdobju na raznih delih. To bodo tudi storili. Sodijo pa, da bo v naslednjih letih, ko bodo poiskali še ostale možnosti za redno zaposlitev dosedanjih sezonskih delavcev, pojem začasnih zaposlenih doma, odpadel.

Priprave za krajevne konference

V žalski občini imajo po vseh večjih krajih pripravljene sestanke in posvetovanja pred krajevnimi konferencami Socialistične zveze. V ospredju so predvsem kadrovske problemi. Gre za pravilno razdelitev funkcij v krajevnih organizacijah in društvih. Doslej je bil namreč dogajalo, da so bile le-te porazdeljene med skupino istih ljudi, ki so delali v Socialistični zvezi, v prosvetnem društvu, v šolskem odboru in podobno. Sodijo tudi, da bo v nove odbore društev potrebno pritegniti predvsem mlajše ljudi.

S SEJE OBCINSKEGA SVETA ZA BLAGOVNI PROMET V CELJU

Tri tisoč dinarjev za petdeset metrov hoje

ZANIMIV PRIHRANEK — ALI ZNAJO NASI POTROŠNIKI IZBIRATI BLAGO — CENE SI POGLEJMO PREJ, NE SELE TEDAJ, KO JE ZE PREPOZNO — ZANIMIV POIZKUS KONTROLE CEN TRŽNE INŠPEKCIJE OBCINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA V CELJU — ZAKAJ TOLIKA ODPSTAPANJA — KOLIKE SO MOŽNOSTI ZA ZNANJE — ALI JE NEENOTNA POLITIKA FORMIRANJA CEN KORISTNA IN ALI JE POTROŠNIKOM RAZUMLJIVA — KAJ PRIDOBI S TEM TRGOVSKO PODJETJE?

Vse to so vprašanja, ki jih je zasledovala občinska tržna inšpekcija v Celju, ko je analizirala cene trgovskega podjetja Elektromerkator. Cene določeni predmeti za široko potrošnjo so nato primerjali s podobnimi trgovinami v Mariboru, Ljubljani in Zagrebu. Ugotovili so precejšnje odstopanja. Zanimivo je vedeti, da so prav velika odstopanja v škodo celjskih potrošnikov nastopila pri predmetih široke potrošnje, ki so razmeroma dragi.

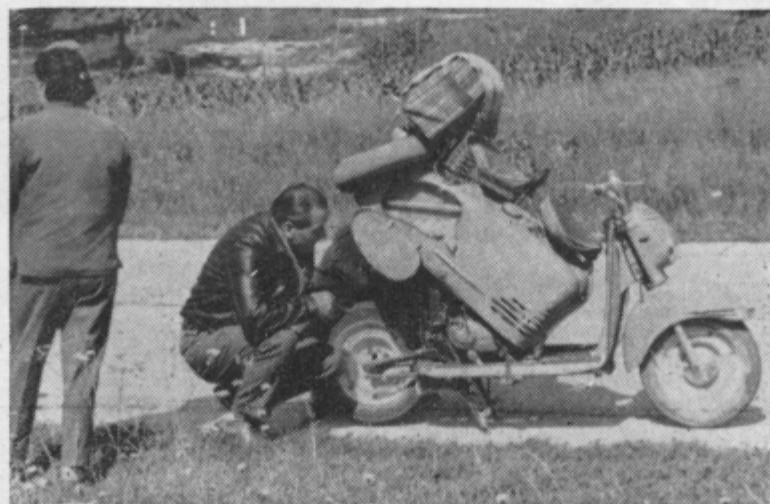
Ko so pregledali in primerjali cene enajstih predmetov, ki so jih imela na zalogi vsa podjetja, ki so prišla v poštev za primerjavo, so ugotovili tele neskladnosti: Kar dvanajst predmetov je v Celju možno v maloprodaji dobiti za višjo ceno, trije predmeti so bili cenejši in pri šestih predmetih ni bilo posebnega odstopanja. Najvišje odstopanje v škodo potrošnika so zabeležili pri hladilnikih, televizorjih, pralnih strojih, dražjih radijskih sprejemnikih, in sicer za nekatere (zlasti za hladilnike) predmete tudi do pet tisoč dinarjev. Zabeležili pa so razliko 4000 din v škodo celjskih potrošnikov tudi pri radijskem sprejemniku slabše izdelave — ali kar za 10 odstotkov.

Razumljivo je, da taka odstopanja ne morejo biti povsem upravičena, čeravno je formiranje maloprodajnih cen znotraj določenih povprečnih marž izključna pravica trgovskega podjetja in kolektiva. Vendar velja pripomniti, da je kolektiv celjskega podjetja Elektromerkator z razumevanjem sprejel poskusno kontrolo cen ter da so v kratkem času popravili vse večje negativne premike pri cenah. Istočasno so pri podrobni analizi ugotovili, da pri teh nesrazmerjih podjetje pridobi v enem letu okoli milijon dinarjev, da pa v

istem času zaradi nezadovoljstva izgubi dokaj večjo vsoto na račun prelijanja sredstev v druga središča. Ta pojav je namreč značilen zlasti za sedanje obdobje, ko prevoz tehničnega blaga s porastom motornih vozil ni več poseben problem. Jasno pa je, da se potrošniku pri nakupu dražjih predmetov izplača le-te kupiti v Ljubljani, Mariboru ali drugje, če jih tam dobi za nekaj tisočakov ceneje. Zaradi tega je podjetje takoj uskladilo cene. Spremenili pa so tudi način formiranja maloprodajnih cen v svojih ekonomskih enotah.

To je bilo nujno potrebno, kajti dosedanj sistem je slonel na izključni pravici ekonomskih enot pri formiranju cen. Ker posamezne ekonomske enote svojih cen niso vsklajevale z ostalimi ekonomskimi enotami, se je celo zgodilo, da je najboljši televizijski sprejemnik bil v eni trgovini kar za tri tisoč dinarjev dražji, kot v drugi, ki je le kakih petdeset metrov vstran. Potrošnike je ta razlika prizadela, bila jim je tuja, sicer pa je tudi ekonomsko gledano nerazumljiva. Podjetje je po pritožbi potrošnikov obe ceni takoj vskladilo, odločili pa so se tudi, da se bodo kalkulacije sproti prilagajale, seveda s tem da tudi v naprej ne bodo okrnili pravic ekonomskih enot in zmanjšali iniciativno kolektivov ekonomskih enot.

Ko so na seji Sveta za blagovni promet pri celjski občini analizirali navade potrošnikov, so ugotovili, da ljudje ugotovijo razlike v cenah navadno šele po nakupu predmetov, torej potem ko je že prepozno. Opozorili so, da je spričo različnih stalnih obveznosti kolektivov deloma razumljivo, da cene niso povsem enake. Istočasno pa so poudarili, da je treba strmeti za tem, da ne bo kričočih razlik, zlasti pa ne razlik v prodajalnah istega podjetja. M.

NA CESTI NISI SAM

je geslo letošnje obsežne akcije v mesecu varnosti v prometu, ki bo polagoma prerasla v kontinuirano prizadevanje, da se odpravijo vsi subjektivni činitelji, ki vplivajo na povečanje prometnih nesreč. Predavanja, testiranja, razgovori izkušenih voznikov s šolarji, filmi za otroke, ki prikazujejo vzroke in posledice nepravilnosti pa še vrsta drugih zanimivosti in sprejemljivih načinov aktivnosti so v tem obdobju pokazale občinske komisije za organizacijo meseca varnega prometa.

Prav vsi vozniki sodelujejo po svoje v tej skupni akciji. In ena izmed vzporednih pozitivnih pridobitev zadnjih treh tednov je še večja solidarnost med vozniki mo-

V zadnjem času se vse bolj glasno slišijo pritožbe in pripombe o cenah v samopostrežnih trgovinah. V teh je že udomačena praksa, da je blago za okoli dva odstotka dražje kot v klasičnih trgovinah. Navidez je ta razlika v maloprodajni ceni do neke meje razumljiva. Podjetja, ki so zgradila in uredila samopostrežne trgovine, imajo precejšnje obveznosti z anuitetami. Nova oprema je bila draga. Tudi to je razumljivo. V klasičnih trgovinah namreč doslej ni bilo posebnih

hladilnih vitrin, sistem prodaje je počasnejši in podobno. To so gotovo prednosti za potrošnika, toda kako zadeva izgleda, če si jo podrobno ogledamo še z drugih vidikov?

Ljudje so dokaj težko odobrili komentarje in zagotovila, da bo samopostrežna trgovina z novimi pogoji pridobila pri vseh elementih dobrega gospodarjenja, se pravi, da se bo povečala ekonomičnost, rentabilnost in hkrati tudi izboljšala solidno postrežbo. Tedanji argumenti so bili prepričljivi in sprejemljivi. Investitorji so trdili, da bo promet v samopostrežni trgovini bistveno porasel. S tem se zmanjšajo režijski stroški, relativno gledano pa nastanejo objektivni pogoji za zmanjšanje pribitkov v primerjavi s klasičnimi trgovinami. Kajti zmanjševanje delovne sile, sistematično delo v zadnjih prostorih, manjša zahtevnost dela in polserijsko delo zmanjšuje tudi potrebo po visokokvalificiranih kadrih in podobno. Vsi ti elementi pomenijo za podjetje, ki ima samopostrežno trgovino določene prihranke in zmanjševanje stroškov. Istočasno pa potrošniki ugotavljajo, da je v resnici prav nasprotno — višja marža in razumljivo višje cene.

Samopostrežne trgovine zatrjujejo, da je pakiranje blaga dražje, da od tod izvira tudi potreba po nekoliko višji marži. Vendar so te trditve sila problematične. Kajti v samopostrežni trgovini blago zapakirajo pred prodajo še preden ga prinesejo na pulte, v klasični trgovini pa morajo blago tehtati sami prodajalci, zavijajo in pakirajo ga sproti, kar vzame vsekakor več časa — skupni stroški pa niso nič manjši — večji so! Razen tega tudi klasične trgovine prodajajo v veliki meri že zapakirano blago in večinoma tudi v posebnih vrečkah. Torej tudi naslonitev na ta argument ne more držati povsem. Razen tega moramo vedeti, da si v samopostrežbi ljudje sami izbirajo blago, da zaradi razstavljenosti blaga ponavadi kupijo več ali za več kot so nameravali in da s tem odpadejo dodatni režijski stroški, ki jih klasična trgovina še ima.

Naslednje pripombe lete na nekdanjo trditve o hitri postrežbi. Sicer res ni možno zanikati, da bi potrošniki v samopostrežbi ne bili nekoliko hitreje postreženi. Vendar ne toliko kot so pričakovali. Verjetno je temu kriva nepravilna organizacija. To velja predvsem za samopostrežno trgovino v Stanetovi ulici, kjer je ob dvanajsti uri, zlasti pa po drugi uri čakanja pred blagajnamami vse preveč in postaja ta pojav že redno in neizbežno zlo samopostrežbe. Razen tega je nerazumljivo tudi pojav, da so na primer konzervirani živilski predmeti v samopostrežni trgovini tudi dražji, čeravno s konzervami ni posebnega dela, režijski stroški pa so seveda nižji.

Ko že govorimo o anuitetah, moramo tudi opozoriti, da so mnoge klasične trgovine preure-

jene, da imajo hladilne vitrine, sodobno opremo in podobno. Torej tudi dokaj visoke anuitete.

Če vse elemente analiziramo skupaj, nam zares ostane vprašanje, ali je res potrebno, da je marža za samopostrežne trgovine višja in ali je potrebno, da so cene v novih samopostrežnih trgovinah višje? Morda bi bilo le prav, če bi o tem problemu povedal svoje mnenje še Svet za blagovni promet pri občinskem ljudskem odboru.

M.

Betonski stebri za hmeljišča

Kmetijski kombinat Zalec je podrobno obdelal in utrdil investicijski program za obnovo in nove gradnje. Med temi zavzemajo vidno mesto investicije za hmeljišča. Letos bodo obnovili 143 hektarjev, osnovna dela — pripravo zemlje in vsaditev vkoreninjenec pa bodo opravili na 77 hektarjih. To je tudi prvi primer na našem območju. Za vsa ta dela so pripravljala dela opravljena, pripravljeno je tudi ves potreben material, tako da ne bo objektivnih ovir. Vsa dela morajo biti opravljena do spomladni in začetka rednih del v hmeljiščih. Za vse površine bodo v tem času porabili kar okoli pol milijona hmeljevih sadik vkoreninjenec.

Posebna značilnost je tudi, da bodo pri gradnji nosilnih stebrov prvič vpeljali v Jugoslaviji praktično tudi betonsko tehniko. Kar na 92 hektarjih bodo namesto dosedanjih klasičnih lesenih nosilnih drogov za žičnice montirali nove železobetonske. Take stebre je v zadnjih letih preizkusil žalski hmeljski inštitut. Žičnice z betonskimi nosilnimi stebri so se zelo dobro obnesle. Življenjska doba žičnic z betonskimi stebri je kar štirikrat večja, cena hmeljske žičnice pa je zaradi drugačne razporeditve stebrov (betonski stebri imajo namreč precej večjo nosilnost) enaka kot pri gradnji žičnic z lesenimi stebri.

Med hmeljarji je za nov način gradnje veliko zanimanje, saj se gotovo investicijski stroški za hmeljišča s tem bistveno znižajo, ostane pa tudi postrani doslej pereče vprašanje redne zamenjave slabših lesenih nosilnih stebrov. Sodijo namreč, da bo življenjska doba hmeljskih žičnic z betonskimi oporniki preko 50 let.

Istočasno bodo v Spodnji Savinjski dolini na hmeljiščih kmetijskega kombinata zgradili tudi za okoli 52 hektarjev hmeljevih žičnic z lesenimi oporniki.

Sodobna vozila za rešilno postajo

V interesu vseh zavarovancev je, da ima rešilna postaja sodobne in »mekhe« rešilne vozove. Kajti gotovo je za težko poškodovanega ali bolnega zavarovanca mučno — v določenih primerih pa tudi usodno, če ga morajo peljati z dotrajanim rešilnim vozom do bolnišnice. Z novimi vozovi, ki jih je celjska rešilna postaja naročila, bo odpravila te nevarnosti. Hkrati pa bodo vozovi sčasoma le iste tovarniške znamke. S tem bodo popravila pocenili, lažje in cenejše pa bo tudi redno vzdrževanje.

TRGOVINA IN GOSTINSTVO

nista v celoti zadovoljila

Trgovska mreža v občini Soštanj je v letošnjih osmih mesecih opravila promet na drobno v višini 1,5 milijarde dinarjev in s tem za 9 odstotkov povečala promet v primerjavi s istim obdobjem lani. Zal pa to povišanje gre delno na račun 5 odstotkov več zaposlenih, tako da ni doseglo predvidenja prometa za 12 odstotkov.

Morda bi lahko iskali delno krivdo v nesoglasju trgovskih podjetij Soštanj in Velenja, ki nikakor niso našla skupnega jezika pri razpravah o organizaciji ekonomsko močnih trgovskih podjetij. To ostaja zaenkrat odprto vprašanje. Mnogo pa so trgovine storile za boljše preskrbo prebivalstva s kmetijskimi pridelki. V ta namen so v Soštanju uredili tržni prostor, v Velenju pa je kmetijsko gospodarstvo Salek odprlo nov lokal za prodajo sadja in zelenjave. Na ta način so v glavnem potrebe krite. Še bolj pa bo do izraza prišlo dobro preskrbovanje v zelenjavo v zimskih mesecih, kajti v letošnji zimi bo prvotno rastlinjak dal svojo prvo zimsko proizvodnjo. Ne dvomno se bo tu porajalo vprašanje najbrže pretiranih cen, toda to je v veliki odvisnosti od pravilnega tretiranja rudnika lignita Velenje, ki bo ali ne bo zaračunal toplovodno ogrevanje (kar je ena zelo visokih postavk!).

Kljub lepo postavljenim ciljem organizirane prodaje kmetijskih pridelkov s strani kmetijske zadruge, to ni bilo izvedeno. Vlaganja v adaptacije in ureditve trgovskih lokalov so v le-

tošnjem letu potekala skladno s predvidevanji. Tako so v velenjski tržnici uredili toplovodne naprave in nabavili nov avto. Razširila pa se je tudi mreža industrijskih prodajal in otvoritvijo novega lokala »Slayonija« Osijek. V doglednem času pa bo začela v Velenju poslovati prodajalna gumijastih izdelkov »Borovo«. V Smartnem ob Paki so dokončno prenovili vinsko klet in tako je ostalo nerešeno vprašanje edinele bencinske črpalke v Velenju, ki bi bila glede razvejitve treh smeri — prometnih zvez — več kot nujna.

Gostinska podjetja šoštanjske občine pa so v letošnjem letu zdaleka izpod predvidevanj, saj so s 117 milijoni prometa v prvem polletju ustvarili za 2 odstotka manj kot lani v istem obdobju. Na takšen izpad je največ vplivalo gostinsko podjetje »Paka« v Velenju, ki je računalo na mnogo večji promet, kot je dejansko bilo.

Vlaganja v gostinstvo so bila dokajšnja in v celoti izvedena. Tako je bilo letos prenovljenih veliko gostinskih obratov (Kolo-dvorska restavracija, gostišče pri Stari pošti v Soštanju in gostišče »Rudar« ter restavracija »Jezero«). Pomembno vlogo za uspešen razvoj turizma ima nedvomno

restavracija »Jezero«, kjer je v letošnjem letu pač primanjkovalo prenočitvenih prostorov.

Aktivnost turističnega društva Saleške doline pa je v letošnjem letu bila izredno pomembna in kaže vse zasnove dobrega razvoja. V kratkem bodo izdali turistični prospekt, ki bo seznanil širšo javnost s turističnimi in zgodovinskimi zanimivostmi šoštanjske komune. Pripravljajo pa tudi ponovno ureditev kraške jame Huda luknja. Do začetnih del bi že prišlo, če bi turistično društvo iz Slovenj Gradca z večjo voljo in razumevanjem pristopilo k skupnim hotenjem (jama je namreč na njihovem območju).

-lk

Pred vratarno prebolske tekstilne tovarne, so našli kamioni Avtoprevoznitva svoje »počivališče«. V ozadju kraljuje mogočna prebolska graščina

Stalne konference za aktivnost žena v Soštanju

V Soštanju se je v torek sestalo predsedstvo stalne konference za aktivnost žena z namenom, da bi žene ocenile dosežanje delo ter izdelale akcijski program za predstoječe naloge. V izredno plodni razpravi so ugotovili, kolikšno vlogo je odigrala ta komisija v družbeni aktivizaciji žena. Tako so si zastavile naloge, da v čim krajšem času uresničijo sklepe otroškemu vrtcu kot kombinirani ustanovi za predšolsko in šolsko mladino. Doslej to ni bilo uresničljivo, ker še vedno dvoje stanovanj (v Soštanju) zasedata dve stranki. S pravilnim razumevanjem in z rešitvijo stanovanj pa bo to možno. Vrtec kot kombinirana ustanova je vse večja nujnost, kajti otroci zaposlenih staršev so za določen čas preveč prepuščeni cesti.

Dotaknili pa so se tudi vprašanja otroškega varstva po hišnih svetih, kar vključuje dokajšnemu razpravljanju po terenu ni uspešno. V tem primeru gre za prostore v zgradbah. V večini novih stanovanj v Velenju in Soštanju so prostori, ki bi lahko služili temu namenu, vendar jih zaradi še vedno pretegega stanovanjskega problema uporabljajo za stanovanja (kljub temu, da niso primerna za to). V večini primerov so to mansardne sobice, ki bi koristno služile za zbirališče otrok. Za takšno rešitev se ogreva večina stanovalec.

Predsedstvo je kot pozitivno ocenilo delo pri reševanju pretehtih stanovanjskih prilik in dosledno zavzemanje za prostore mlečnih kuhinj na tistih solah, kjer tega še niso imeli. Sprejeli so akcijski program za krajše obdobje, kajti po mnenju žena je takšen način predvidenih nalog lažje uresničljiv, ker jih terminsko veže. Tako bodo temeljito preverili aktivnost žena v vseh organih delavskega upravljanja, v društvi ter organizacijah. Sele prikaz aktivnosti žena bo osnova za nadaljnje delo, obenem pa bo ta analiza služila za pravilnejšo kadrovskega politiko žena.

Najpomembnejša pa bo gotovo analiza o tem, v kolikšni meri so stanovanjske skupnosti uspele razbremeniti ženo. Že dobro razvita servisna služba v Velenju in Soštanju nedvomno v mnogem razbremenjuje zaposleno ženo, vendar pa še v vse premerjnih meri, kajti večina žena je še vedno ves dan zaposlenih.

Načeli pa so tudi vprašanje družbene prehrane. To je velik problem v Velenju, kjer bodo prihodnji mesec povišali ceno posameznik obrok.

-lk

S SEJE OBČINSKEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE V MOZIRJU

TESNO SODELOVANJE

kmetijstva in gozdarstva

arondacija sama mora biti utemeljena — izvedena tam, kjer vse kaže, da je možen sodoben način obdelave.

Nič manj kritično niso načeli vprašanja dvostranosti v gozdarstvu, kar poraja določene probleme. Dejavnost kmetijske zadruge in gozdne gospodarstva je nujno vskladiti, saj je le v skupnem reševanju te panoge gospodarstva v povezavi s kmetijstvom bo možno doseči boljše rezultate za vso občino.

IZ MOZIRSKE KMETIJSKE ZADRUGE

Zgornja Savinjska dolina ima izredno dobro lego za kvaliteten hmelj, zato bodo v prihodnjem letu razširili hmeljišča v Radmirju na 14 ha površine. Letošnji pridelek je bil večinoma druge vrste. Količinsko ga je bilo nekaj manj, ker je del nasadov škodovala toča, a kljub temu so ga v vsej dolini imeli nekaj čez 60 ton. Zanimivo pa je, da ravno pri tej kulturi prednjači zadruga, ki ga je sama imela 35 ton.

Jasno je, da je poleg gozdov najpomembnejša panoga živinoreja, saj je Zgornja Savinjska dolina polna sočnih travnikov. Zato se je zadruga odločila, da bo drugo leto začela z gradnjo velikega hleva za 200 glav živine v Radmirju. Za sedaj so namenili sredstva za vodovod, ker smatrajo, da je to najosnovnejša potreba, preden se lotijo gradnje objekta.

Ker bo obenem vodovod služil celotnemu naselju, je zadruga prispevala levji delež sredstev, medtem ko bodo v materialu in z delom pripomogli tudi prebivalci.

Kako je s krompirjem

Tako kot drugod je tudi v moziški občini vprašanje odkupa krompirja dokaj pereče, saj so cene dosegle le previsoko višino. Kmetijska zadruga odkupuje krompir v povprečju 38 do 40 dinarjev za kilogram. K temu so precej pripomogli nakupovalci za razne kolektive, ki so na terenu krompir preplačevali ter s tem rušili enotno politiko odkupa. So celo primeri, kjer so le-ti ponujali in plačevali po 50 dinarjev za kilogram. Takšno stanje je vsekakor nevdržno.

Zato so v moziški kmetijski zadrugi sklenili, da v prihodnjem letu povečajo površine krompirja na 100 ha. Od tega bo sama zadruga razširila pridelovanje krompirja na 25 ha, ostalo pa v kooperaciji. Ker je že sedaj občutno pomanjkanje semenskega krompirja, že letos usmerjajo odkup v to, da bi zbrali čimveč do brega krompirja. Tako plačujejo za semenski ovetnik okrog 55 dinarjev, za merkur pa 30 dinarjev. Doslej imajo namreč le 50 odstotkov tovrstnega krompirja.

VLJUDNOST NA CESTI

Tovariš urednik!

Pišem to pismo z namenom, da nekaj pohvalim, čeprav vem, da je rubrika »pisma uredništvu« pravzaprav ogledalo napak. Vendar pa človek tu in tam doživi nekaj, kar se ga toliko dojm, da čuti dolžnost po javni zahvali.

Rad bi povedal nekaj o tovarštvu, o vljudnosti, o nečem nevsakdanjem na naših prometnih žilah, ki so venomer polne utripajočega življenja.

Pred dnevi sem na potovanju s štirikolesnim konjičkom običel pred križiščem v Petrovčah zaradi manjše okvare. Moral sem zamenjati zračnico. Pripravil sem se k delu in mimogrede opazil, kako so drsela vozila mimo mene v obe smeri. Lepo nedeljsko popoldne je pač prizgajalo lastnike motornih vozil k brezbriznosti. Brzeli so kot blisk in prav začuden sem bil, ko se je pred menoj nenadoma ustavil Fiat 750 — CE-32-36. Opazil me je in je prišel, da mi ponudi svo-

Vaše vstice

jo pomoč. Res je, da pomoč ni bila potrebna, kajti zamenjava zračnice pač ni najtežja okvara, vendar sem bil presrečen, ko sem v času atomske naglice srečal nekoga, ki v človeku vidi tovariša in ki še čuti, kaj je dolžnost in vljudnost.

Nekako nerodno sem se zahvalil za nudeno pomoč — bil sem pač presenečen — verjamem pa, da se ta človek ni ustavil le pri mojem vozilu in da je verjetno že marsikomu pomagal morda iz hujše zadrege, kot je bila moja. Prav zato se mu iskreno zahvaljujem in želim bi le to, da bi ta vzgleden primer deloval na našo še tako ustaljeno brezbriznost in nevljudnost, ki sta se močno razbohotila po naših cestah.

Janko Bider Rečica ob Savinji

Gibanje osebnih dohodkov v

šoštanjski občini

KAŽE NA PREMAJHNO KRITIČNOST

kvalitete pa še ni bilo storjeno preveč bistvenega, da bi to smelo v tolikšni meri vplivati na gibanje prejemkov.

VEČ SEMEN

Med kmetovalci na območju konjiške občine vlada v letošnjem letu zelo veliko zanimanje za nakup in setev visokorodnih vrst pšenice. To kaže najbolj dejstvo, da so semena, ki jih je nabavila kmetijska zadruga, v kratkem času razprodali. Zadruga je sprič tega naročila še več semena, vendar pa bo lahko le hitra dobava zadostila potrebam kmetov

Le v delu je življenje

MISLI OB LETNI KONFERENCI MLADIH RUDARJEV

Počasi se je dvigovala bela megla in v jesenskem soncu se je zasmajalo mlado rudarsko mesto. Dan počitka in miru je blagodejno bdel nad zelenicami. Tiho in hitro so prihajali mladinci industrijsko-rudarske šole v kulturni dom novega mesta. Ze hram sam ti uliva neko posebno spoštovanje, da v njem ne smeš in ne moreš biti prešerno razigran.

Mladinski šolski komite je lani poskrbel, da smo opravili tri tisoč prostovoljnih delovnih ur za ureditev našega mesta. Na šoli smo ustanovili politično šolo, toda slušatelji so bili žal premalo resni, da bi vzdržali do konca. Izredno pa je uspel plesni tečaj. Skoda, da nismo uspeli vključiti še več mladincev v prijetno mladinsko razvedrilo, kajti to nas veže in druži. Aktivni prvih razredov so se tedensko sestajali ob večerih in se v medsebojnih razgovorih izobraževali, donolnjevali ter zdravo zabavali.

Se in še smo poslušali poročilo sekretarja mladinskega komiteja in bili zadovoljni, kajti poročilo ni bilo nikakršna hvala, temveč temeljit pregled skozi delo — prikaz uspehov in napak ter ugotovitev ovrzokov napak.

Tkoi no poročilih se je onela živahna razprava, ki je trajala več kot dve uri. In ti dve uri sta bili polni, kajti mladi rudarji so razpravljali tehtno — v njihovi razpravi je bilo polno hotenj in zdravih želja.

Cesa vsega niso predlagali. Politično izobraževanje v ciklusih, gradnjo igrišča za odbojko, ustanovitev pevskega zbora ipd. Ze doslej dela pri mladinskem odru Svobode v

Velenju nad dvajset mladincev. Mnogi se aktivno zanimajo za lahko in težko atletiko, saj športnike industrijsko-rudarske šole iz Velenja poznajo že osepovsod.

Tako razgibano delo mladincih v prostem času pa naleti na objektivne ovire. Tretjinsko delo na šolskih čelih v jami jim časovno ne daje najboljših možnosti za udeleževanje, občutno pa je tudi pomanjkanje prostorov. Vendar pravijo, da z dobro voljo vse gre.

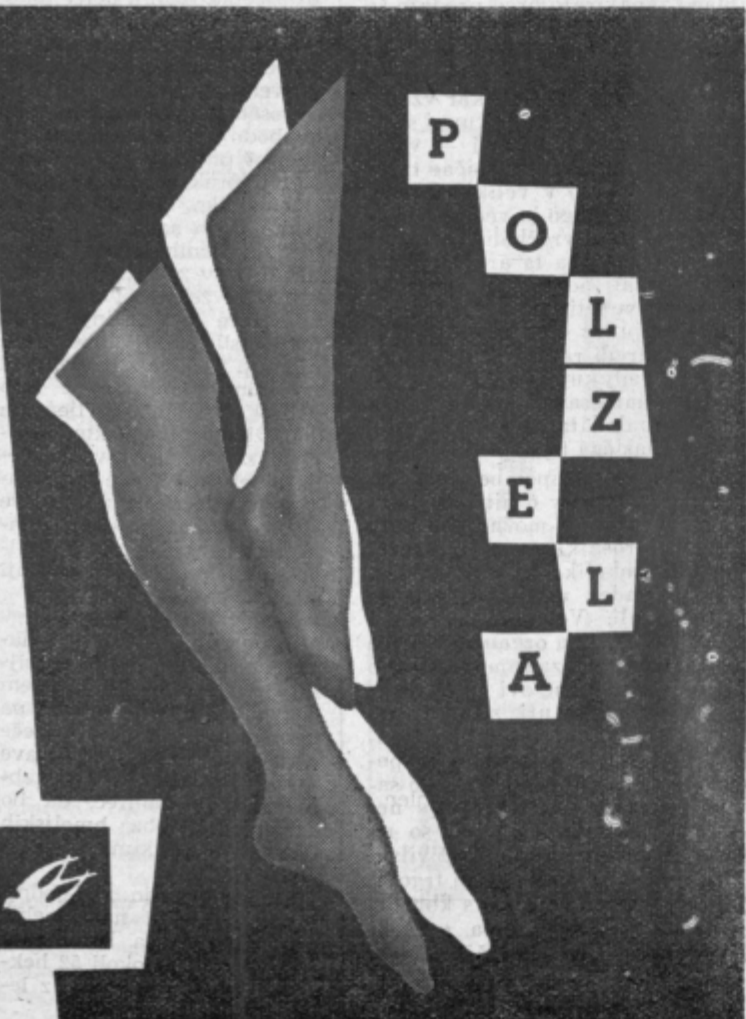
Niso pozabili na odnose, na praktično delo. Grajajo nekatere nepravilne odnose mojstrov do učencev. Vsi pa vedo, da jim bo le delo v življenju prinašalo kruh in srečo.

Ob vsaki izrečni misli si lahko jasno čutil nenehno skrb vodstva šole za izobrazbo in vzgojo mladih rudarjev.

Tvime politve. Zopet so izbirali in izbrali enajst najboljših mladih rudarjev za šolski komite. Vse predloge so sprejeli kot sklepe. Čas je hitel in že je od daleč kovinski glas oznanjal poldne. Živa reka se je hitro razšla in utonila v skoraj pomladanskem soncu. Kako čudovita simbionza, sem pomislil: mlado življenje se neliha z mlado jesenjo, ki obeta bogate sadove. Ni mi žal časa, ki sem ga nresedel v dvorani. Sadovi bodo naslednje leto še bolj polni, bolj zreli.

Tristo mladincev pa je še dolgo mislilo na letno konferenco... Nov šolski komite se je ta teden že sestel. Treba je takoj pričeti, kajti čas je zlato. Kako obrabljena fraza, toda večno resnična.

V. S.

Urejenost ni birokratizem

V krajevnih organizacijah SZDL v šmarski občini je pravkar polno skrbi. Letne konference so pred duri, toda marsikje še nimajo urejenih temeljnih organizacijskih zadev. V občini je 27 krajevnih organizacij SZDL, večjih in manjših, toda samo pri 17 so uredili evidenco in finančno kartoteko. Pred konferencami je potrebno vse urediti, toda naenkrat je težko. Tam, kjer niso sproti pobiral članarino ali vsaj polletno, je še huje. Nekatere pa se zdli letno članarino nakrat plačati preveč, po obrokih bi morda

bilo laže. Tu pa se kaže pomanjkljiva organizacija stikov krajevnih odborov s člani. Na letnih konferencah bo potrebno tudi o tem sprejeti določene sklepe.

To so drobne organizacijske zadeve, toda nujne. Urejenost ni birokratizem, kakor hočejo nekateri podtakniti ljudem, ki se trudijo, da bi administrativne posle v redu opravili. Brez take urejenosti ne moremo govoriti o trdnem delu krajevnih organizacij, čeprav hkrati ugotavljamo, da so člani SZDL v šmarski občini vendar precej pripravili. Ni prav, da skoraj 30% volivcev še vedno stoji ob strani in se ne vključijo v članstvo SZDL. Morda so temu vzrok prav organizacijske slabosti posameznih krajevnih odborov SZDL, ki se pre malo trudijo, da bi zaživele tiste oblike delovanja, ki bi bile zanimive in potrebne za vsakogar. Težko se je sprijazniti z dejstvom, da so posamezne krajevne organizacije, ki vključujejo samo okoli 40% volivcev. Nekaj podobnega je v Zagorju na Vinskem, torej v najbolj odmaknjenih krajih v občini. Neverjetno pa je spet to, da je članstvo samo v Zagorju precej pripravilo: uredili so si klubski prostor in v delovni akciji popravili ceste.

Se ni dolgo, ko so nekatere krajevne organizacije SZDL združili v večje in osnovali podružnične odbore. Vseopovsod to ni bilo najbolj upravičeno, ker je dejavnost

uplahnila in so se stiki s člani zrahljali. Nekaj takega se je pripetilo z združitvijo v Imenem in Virštanju. Letos se namerava virštanjsko območje zopet osamosvojiti, ker imajo za to primerne pogoje. Virštanj je v ožjem smislu zaključena celota, krajevna organizacija pa ima tudi prostore v prijetno urejenem klubskem prostoru, kjer imajo televizijo in ozkostranski kinoprojektor, tako da je skoraj nesmiselno, če ne bi delovali v samostojnih krajevni organizaciji. Na letošnjih letnih konferencah bo potrebno posebno pazljivo izbrati vodstveni kader, tako da bodo v vodstva krajevnih odborov izvoljeni dejansko sposobni, razgledani in predvsem delavoljni člani. Vsekar pa bo potrebno voditi tako kadrovske politike, ki bo dovolj kompleksna, da bo upoštevala tudi ostale množične organizacije.

Predvsem bo na novembrskih konferencah potrebno povedati povsod, kaj pomeni organizacija SZDL za občane. V večini to že čutijo, toda zavest o moči Socialistične zveze, o najširši uporabnosti te ljudske tribune najprodre do zadnjega zaselka tudi na Vinskem vrhu. Občani na Vinskem vrhu so dejansko v zelo neugodnem položaju, ker nimajo zveza do sedeža občine. Cesto od Smarja pri Jelšah proti Vinskemu vrhu sicer gradijo že več let, toda prav gotovo bo potrebno z delom pospešiti. K temu pa v veliki meri lahko pripomore krajevna organizacija SZDL, če bo dovolj močna, da bo pribegnila v akcijo vse tamkajšnje občane. Nekateri pravijo, da bi se priključili k šentjurski občini. O vseh takih vprašanjih se morajo pogovoriti prvenstveno ljudje sami in najvplivnejšo vlogo lahko odigra prav krajevna organizacija SZDL.

Priprave za letne konference tečejo po vsej občini: zdaj je polno drobnih skrbi, toda obračun o delu verjetno ne bo slab.

Ob zaključnih delih na avtocesti

Le nekaj desetih kilometrov in zaključena bodo dela na letošnjem odseku avtoceste »Bratstva in enotnosti«. Pravi, da gre delo mladim graditeljem lepo od rok, saj bodo vsa glavna dela zopet predčasno zaključena. Po glavnih delih bodo dokončali še male opravke na raznih vozliščih, dokončno uredili dohode stranskih cest, namestili prometne znake in še nekaj drobnarij. Vsa ta končna drobna dela bodo končana do 10. novembra, s tem pa bo letošnji odsek avtoceste »Bratstva in enotnosti« dan v promet 20 dni predčasno.

Z ustavo v vsako vasico

Prav gotovo ne bi bilo dovolj, če bi seznanjali z ustavnim gradivom občane samo na sedežih krajevnih organizacij SZDL. Nekateri organizacije so tudi v šmarski občini velike, saj štejejo celo preko 1000 članov. Toliko ljudi pa se ne more zbrati hkrati, zato bodo vodili pomenke po posameznih naseljih, kjer se bodo zbrali lahko tudi tisti, ki sicer težko grejo z doma. Največkrat je navada taka, da se udeležuje sestankov le družinski poglavar, toda prav bi bilo, da pridejo na pomenek tudi žene, stari in mladi, saj se vsebina ustave dotika vsakega državljana, načelno ure-

juje in predvideva take medsebojne odnose, ki so sprejemljivi za slehernega delovnega človeka. Že zdaj se je nabrala cela vrsta vprašanj, ki zanimajo šmarske občane v industriji in kmetijstvu. Delavec vprašuje, kako je z njegovim neposrednim samoupravljanjem, kmet želi zvedeti, kako je z zemljo, kdo bo poskrbel zanj in za družino, če odstopi zemljo težko kmetijski zadrugi? Mladincu v Kozjem se je zazdelo čudno, da ustava poudarja, da je zajamčena svoboda misli in govora. Toda to je revolucionarna pravica, ki jo je dal šele dolg zgodovinski razvoj v uporabo človekovega duha

proti togim dogmam. Celo pionirček je vprašal tovarišico v Podčetrtku, zakaj bo v novem grbu šest plamenic? Socialistična Jugoslavija združuje v neločljivo skupnost šest republik, kjer žive vsi ljudje enakopravno, so delavci in upravljalci s pravicami in dolžnostmi. Vprašan je veliko: vse je potrebno pojasniti, ker je za našega človeka vse važno. Vsi naj vedo, kako se za človeka, ki dela, urejujejo odnosi v družbi.

V Smarju pri Jelšah so pričeli z velikim zborovanjem. Povabili so ljudskega poslanca tovarišico Vinko Simoničevo, da pojasni temeljna načela nove ustavnosti in obrazloži nekaj najbolj perečih členov, ki zanimajo šmarske občane. Od tod pa živa beseda o ustavi jugoslovskega človeka stevijo v sleherni vasici od Donačke gore do Orlice, od Boča do Bohorja. Posebej govorijo še po delovnih kolektivih, po ustanovah in uradih, po mladinskih organizacijah in šolah, tako da bo v občini preko sto takih pomenkov. Drugo veliko zborovanje bo v torek v Kozjem, kjer bo spregovoril predsednik občine Joško Lojen. Ljudska poslanca inl. **Vojo Djinovski** in **Lojze Libnik** bosta govorila in Lovdih zborovanjih v Rogoški Slatini in Rogatcu.

Dva človeka - dva značaja

Tov. urednik! Pred kratkim se je v Dobju pri Planini 18-letnemu mizarju Jožetu Centrihu zgodila nezgoda. Pri žaganju drv si je poškodoval roko. Kot humani reševalci so se to pot prvi izkazali tamošnji učitelji, ki so o nezgodi tudi obvestili Reševalno postajo. Ta pa trenutno ni imela na razpolago voza za prevoz ponesrečenca. Zato se je humani akcija učiteljev nadaljevala. Zaprlo si tovariša Salobirja, zaposlenega v trgovskem podjetju »Reševna«, da bi s svojim tovarnim avtomobilom ponesrečenca odpeljal v bol-

nišnico. Ta je bil voljan pomagati, potreben je bil le pristan njegovih nadrejenih. Zaprlo si tovariša Plemenitaša, ki je bil prav takrat kot inspektor trgovskega podjetja »Reševna« pri otvaritvi novega trgovskega lokala. Toda, ta je pomoč odločno odklenil. Da vsi ljudje niso brez občutkov do bližnjega, je dokazal tovariš Regul, namestnik trgovskega podjetja »Merx«, ki je s svojim avtomobilom priskočil na pomoč. Toda že v vasi Crnelica ga je srečal resnični avtomobil, ki je s ponesrečenecem nadaljeval pot do bolnišnice. Pa recite, če takšen dogodek ali vreden zabeležiti!

V. B. — Dobje

KOMUNALNA BANKA IN CELJSKA MESTNA HRANILNICA V CELJU

čestitata vsem svojim komitentom k mednarodnemu dnevu varčevanja in sporočata, da bosta tudi letos nagradili vlagatelje, ki bodo na dan 31. X. vložili na svojo hranilno knjižico najmanj 1000 din z lepimi denarnimi nagradami.

Komisijko žrebanje dobitnikov nagrad bo 2. novembra ob 12. uri v prostorih Komunalne banke in Mestne hranilnice.

Izid žrebanja bo objavljen v prvi naslednji številki Celjskega tednika in na razglasni deski v banki in hranilnici.

O, ka bi že hitca zrastle!

Prav gotovo mlade Zagorjanke na Kozjanskem niso edine, ki bi rade hitro zrastle. Njihovi davnejši predniki se nevedno niso tako radovedno zanimali za šolo, kot se te deklice. Ne hodijo še k pouku, toda okoli šole stikajo venomer. V šoli je baje tako lepo: igrajo se, gledajo slike, poslušajo lepe zgodbe! Najmlajše Micke, Trezičke, Pepce pa morajo še čakati, toda to je težko! V zagorski šoli imajo samo štiri razrede, popolno osnovno šolo zaključujejo na Lesičnem. Vrtec bi jim prav gotovo ustrezal, toda v Zagorju tega še ne bo tako hitro, saj ga še v Smarju nimajo, kjer bi ga zelo potrebovali. Kar prisluskujejte šoli, to vam ne bo škodovalo! »Iueoa, naše muce ni doma...«, to se lahko brez skrbi naučite tudi pred šolo in jo takole na zidku zdekamlirate! Zrastle pa boste še prehitro! Ne verjamete?

K ROBU SPOMINOV NA Jožeta Jeršeta

Ob vrstah osmrtnic v dnevnem časopisu se kdaj kdaj zgostijo bolj kot sicer... Ime človeka, ki je pomenil del v teku življenja, pridobljene vsebine, je natisnjeno v črnem robu...

Med dolgo vrsto osmrtnic je v soboto 20. oktobra bil natisnjeno ime Jožeta Jeršeta. Kako boleče prizadene nehanje človeka v človeku!

Prvi šolski upravitelj m je bil. Koliko vsebine pomeni dober upravitelj v življenju učitelja ve vsak, k v tej službi preživlja svoj let. Ni ga več in vendar j pred menoj ves, kot ožarjen. ik pedagoškega mentorja...

Tovarišstvo se je v medvojnih letih kovalo v skupnem življenju ob skupnem trpljenju. A posledj so mnog. mnogi v množici dela izgubili neposredni, topli stik s človekom, postali so v preobilju nalog uradniki. Kako zelo drugače je bilo to ob širini in človekoljubnosti prečestoti pokojnega Jožeta Jeršeta. Ta čut iskrenegotenja pomagati sočloveku ni v njem nikoli zamrl, kljub obilnosti dela, kljub odgovornosti, kljub trpljenju za mauthausenskimi žicami, ki ga je preživljal skupaj s Prežihovim Vorancem. Poleg vsega velikega, kar je dal življenju, je ob njem neozbno občutje izžarevalo humanosti.

Izmed mnogih, mnogih samo še droben spomin na njegovo pedagoško vodstvo... Prve mesece na šoli ni lahko nobenemu novincu Delo v razredu je marsikdaj, zelo drugačno od naučenih prijemov. Kako samo o sebi umevne je prihajal pokojni Jože prve tedne v razred dan za dnem. Vsa njegov obisk v razredu mi je bil v pomoč v vzgojni in učnem delu v razredu. Pismeno deljenje je za učence vedno težje poglavje kot ostale računske operacije. »Kako ga boš obravnavala?« je povprašal. V šoli pridobljeno metodično pot obravnave sem mu povedala. Pritržil ji je, a potem s toliko dobrohotnostjo pokazal svoj način s pripombo: »Vidiš, takole so pa mene naučila dolga leta učiteljevanja«, da neizkušnost ni zaboleta.

Poleg velikih del je prenašanje vedno humanejših odnosov do soljudi kulturna dediščina, ki raste iz roda v rod. V naši generaciji je pokojni šolski upravitelj Jože Jerše to kulturno poslanstvo zajel v čašo svoje nesmrtnosti. Vsi, ki smo ga poznali, vsem, ki smo delali z njim je s toplino svoje osebnosti zarisal sledove v vsebini naših življenj. Hvala, hvala!

D. V. F.

JAKA SRŠEN: PERSPEKTIVNI KADER...

Vaše vestice

Tov. urednik! Naše mesto slove čisto eno najlepših. Pa tudi glede etnočnosti nas uvrstili med prvake. Vendar pa ugotavljamo, da ta sloves ni sad prizadevanja vseh pobivalcev. Ozirom se na izložbena okna nekaterih trgovin. V njih bomo med razloženim blagom opazili ne le sledi mušje zalege, temveč tudi cele roje tega mrčesa. Ker takšna izložbena okna niso v okras našemu mestu, svetujemo: **proč z nesnago!** Z. A. Celje

POTROŠNIK V SLEPI ULICI

Naš komentari

Kar more kdo, naj dela

V zadnjem obdobju — zlasti pa ob volitvah novih samoupravnih organov skupnosti socialnega varovanja, so v gospodarskih organizacijah postavili v ospredje tudi pravilno predvsem pa ustrezno zaposlitev manj sposobnih tovarišev. Ta problem so temeljito proučili tudi zdravstveni delavci.

Tako je prišlo v žalski občini do zanimive pobude občinskega zdravstvenega doma. Dogovorili so se za skupno akcijo pri zdravstveni preventivni dejavnosti, o dajanju pomoči z nasveti in neposrednimi intervencijami zdravstvenih kadrov v gospodarskih organizacijah. Gre namreč za zelo resno vprašanje — kako preprečiti prehitro izčrpanje manj odpornih tovarišev na nekaterih delovnih mestih in ustrezna zaposlitev obolelih tovarišev.

Isti problem so obravnavali tudi v Celju. Prišli so do enakega sklepa — zdravstveni delavci in kadrovske socialne službe gospodarskih organizacij morajo tesneje sodelovati.

Zakaj gre, nam zgovorno pokaže primer, ki ga je obravnavala posebna zdravstvena komisija socialnega varovanja, ki dovoljuje bolniški stalež nad mesec dni in ki podaljšuje bolezenski dopust.

NESREČA — ALI RES ZA VSELEJ PRIZADET?

Pred časom se je v kamnolomu ponesrečil mlad delavec. Poškodoval si je hrbtenico. Sčasoma je okreval, toda zdravniki so mu svetovali, da si naj poišče drugo zaposlitev. Kajti, tako so menili, težavno delo v kamnolomu mu bo škodovalo in prav gotovo bo moral še čez nekaj mesecev znova k zdravniku, v bolnišnico in še na posebno okrevanje. Fant se je temu upri iz popolnoma razumljivega razloga. V svoji stroki je namreč dotlej že dosegel kvalifikacijo. Če bi se zaposlil kje drugje, bi se lahko spet le kot nekvalificiran delavec. Zaradi tega je nameraval nazaj, bal se je namreč, da bo z menjavo službenega razmerja in z zaposlitvijo na lažjem delovnem mestu močno oskodoval pri osebnih dohodkih.

Ceravno je fant že okreval, ga zdravniki niso mogli pustiti na težavno delo v kamnolomu. Za enkrat so mu še podaljšali bolniški stalež. Toda to ni moglo iti

v nedogled. Zato so se na naslednjem pregledu pri zdravstveni komisiji ponovno posvetovali s fantom. Še enkrat so mu pojasnili, kako je za njega nevarno, če se vrne nazaj na staro delovno mesto v kamnolomu. Kajti ponovitev poškodbe hrbtenice bi lahko bila katastrofalna. Fant je bil še huje prizadet.

Nato so se zdravniki povezali s kadrovske socialno službo v podjetju, kjer je bil fant zaposlen. V podjetju so razumeli in sprejeli argumente zdravstvene komisije in že po nekaj dneh je fant dobil ustrezno delovno mesto z isto kvalifikacijsko stopnjo in za delo, ki ga telesno obškodovani hrbtenici lahko opravlja.

Ta sugestija zdravnikov je bila izredno koristna, človeško humana in vredna pohvale. Hkrati pa se nam zastavlja novo vprašanje — ali nas ta primer ne pouči, kako pomembno je tesno sodelovanje zdravnikov s kadrovske socialnimi službami. Kajti ne samo pri namestitvah delno sposobnih delavcev, tudi sicer je nasvet in sodelovanje zdravnika lahko izredno koristno. Kajti gotovo je, da ta oblika preventive lahko bistveno zmanjša nepotrebno gorje, do katerega pride zaradi nevednosti.

In prav v tem je pozitivna pobuda zdravstvenega doma v Zalcu in v Celju. Načelo, ki so ga pri tem osvojili, je preprosto — kar kdo more, naj dela. Razen tega, da pri tem ne pride do prehitrega izčrpanja zaposlenega delavca ali do prehitre nezmožnosti za delo, pri pravilni namestitvi zaposleni čutijo do svojega dela tudi veselje. S tem se veča storilnost, zaposleni ima višje dohodke in hkrati zadovoljuje zahteve, ki jih pred njega postavljajo predpostavljeni. Sicer pa je kaj hitro zaradi nerazumevanja ali nepoznavanja njegovih sposobnosti v "nemilosti" in ocenjen kot slabši med slabimi, kar še bolj vpliva na njegovo zdravstveno stanje.

Ob koncu velja še pripomniti, da so kolektivi to pobudo z razumevanjem sprejeli, kajti tudi izdatki kolektiva se s tem manjšajo, z uveljavitvijo novih določil o financiranju izdatkov za bolnike pa bo vprašanje izostankov z dela zaradi bolezni še bolj pereče.

težko plasirati večje količine krompirja, ki sedaj čaka v kletih. Ugotovili so namreč, da so kmetovalci v Sloveniji prodali le kakih 10 odstotkov svoje proizvodnje in še to največ na Štajerskem.

VRTOGLAVA JABOLKA, PARADOKS SEZONE

Najbolj nesmiselno pa je stanje v preskrbi z najbolj znanim zimskim sadjem v Sloveniji. Jabolka II. kategorije so se v malo prodaji povzpela kar do 90 dinarjev za kilogram. Istočasno pa je na trgu dovolj grozdja izredno dobre kvalitete po istih cenah, dobiti pa je možno grozdje tudi po 80 dinarjev za kilogram.

Do tega nesmisla je prišlo predvsem po zaslugi proizvajalcev. Zakaj le-ti zahtevajo za kilogram jabolk večinoma 70 dinarjev in za boljše jabolka (jonatan) tudi po 90 dinarjev za kilogram. Razumljivo so potem ob upoštevanju občinskega odloka o malo prodaji s sadjem in zelenjavo (20% pribitka) jabolka v malo prodaji še za 14 oziroma 18 dinarjev dražja.

V tej situaciji so se v celjskem preskrbovalnem podjetju odločili, da ne bodo odkupovali večjih količin jabolk, ker so pač sedanje cene za naše potrošnike previsoke. Istočasno pa so si oskrbeli zadostne količine južnega sadja (banane, pomaranče in podobno), ki bodo v prodaji hkrati z grozdom po istih cenah kot jabolka. Dokaj razumljivo je, da proizvajalci ne bodo mogli zdržati konkurenco, saj je tudi nelogično, da bi jabolka bila po istih cenah kot grozde, pomaranče in banane.

IN DRUGE CENE...

Istočasno smo zvedeli, da je preskrbovalno podjetje oskrbelo zadostne količine fižola, zelja in drugih zimskih povrtnin.

Vendar tudi pri teh velja ugotovitev, da so pri nabavi dosegli ugodnejše odkupne cene pri proizvajalcih iz drugih republik — zlasti pa v Medjumurju. Torej zasledimo isti pojav, da so povrtnine enako kot sadje iz oddaljenih krajev kljub izredno težavnim prevoznim pogojem cenejše od cen, ki jih zastavljajo proizvajalci v neposredni okolici mesta, kjer prevozniki stroški po železnici domala odpadejo.

Pri tem pridemo do najvažnej-

šega vprašanja, ki si ga zastavlja enako potrošniki in oskrbovalna podjetja. Kako je to mogoče in kje so vzroki?

Kajti kljub neomejenemu tržišču je dokaj logično, da je zlasti za

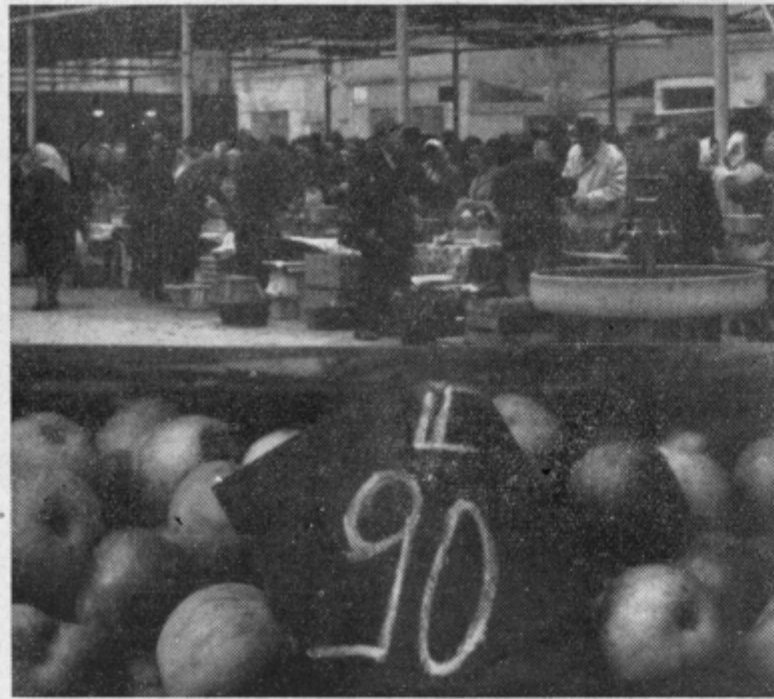
Kontrola?, ne! Škoda, da ne!

vrtnarske kmetijske obrate prva naloga oskrba svojega območja. Ta prodaja je hkrati tudi ekonomsko utemeljena. Ali ni nesmiselno prodajati sadje in zelenjavo iz celjskega zaledja v druge kraje, ko vemo, da ga je istočasno treba na to območje uvažati. S tem se ustvarjajo nepotrebni izdatki za dvojen prevoz, ustvarja se neprijetno vdušje in nazadnje ti pojavi še kmetijcem niso več razumljivi.

Se nekaj velja ob tem pripomniti. V istem času so na našem trgu nastopile kmetijske zadruge in kmetijski kombinati od drugod z mnogo nižjimi cenami kot ustrezne kmetijske organizacije iz našega okraja, čeprav bi bilo obratno bolj logično in razumljivo.

Bržčas bo potrebno o teh pojavih temeljito razpravljati, in sicer z vso odgovornostjo, kajti sedanji paradoksi, ki se pojavljajo pri formiranju odkupnih in malo prodajnih cen sadja in povrtnin so zares nevzdržni; in ne nazadnje kontrasti, ki sicer lahko estetsko prijetno delujejo, pa vsaj v tem primeru bistveno prizadenejo realni življenjski nivo zaposlenih. Zaradi tega bi jih na tem področju ne smeli dopustiti.

Mile Iršič

Zakaj je na trgu dovolj grozdja? — kilogram dobrega namiznega grozdja 80 dinarjev za kilogram, jabolk (II. razred) pa 90 dinarjev!

SPOSOJENA REPORTAŽA

Sedemnajstletni fant je izgubil življenje, ker je skušal zbežati iz vinograda z dvema grozdoma v rokah. Strel v hrbet ga je za vselej ustavil tik pred ograjo, kjer je obležal do prihoda. Suha vest o umoru je zvenela kot eho iz preteklega stoletja. Sodišče bo ugotovilo podrobne okoliščine, v katerih je storjena strašna eksekucija. Toda vprašanje, kako se je to pripetilo bo ostalo odprto, in kazni za morilca gotovo ne bo povrnila mladega življenja. Istočasno pa je za javnost pomembna še ugotovitev: Nihče nima pravice sam soditi in sodbe izvrševati z orožjem v roki, nihče pa tudi nima pravice postaviti dvajsetletnega fanta v vlogo sodnika.

Našim bralcem podobna tragedija ni neznan, saj je v celjskem okraju podobno zaradi grozdja in brezobzirnosti lastnika vinograda obvisel mrtev otrok na žični ograji, v katero je bil speljan električni tok. Težjih poškodb obestnih otrok pa smo v zadnjih letih zabeležili precej.

Kako se je pripetila zadnja tragedija, ki je razburila vso domovino? Sedemnajstletna sošolca Branko Jelinič in Vlado Liblin sta se vrnala z izleta. Brez razmišljanja sta prestopila ograjo vinograda in si utrgala v vinogradu zagrebškega agrokombinata po dva grozda, da bi jih na poti domov s Slemen zobala. Izza grmovja se je prikazal čuvaj s puško.

Fanta sta zbežala, tedaj pa je za njima počilo. Branko Jelinič je obležal ob ograji, njegov tovariš pa se je skrtil, da še njega ni doletela ista usoda. Ves naslednji dan ga niso mogli najti. Bal se je. Sedaj pa je na tiskovni konferenci in za televizijo pojasnil, kako se je tragična zgodba končala. Tedaj še ni vedel, da je njegov tovariš podlegel strelu v hrbet.

Ce pustimo ob strani pravo analizo tragičnega primera, je vendar težko iti mimo okoliščini, ki so pripeljale do nove tragedije.

Razumljivo je, da se nekateri objekti čuvajo z orožjem, toda dokaj jasno je, da čuvaju vinograda ali sadovnjaka ne kaže dati v roke puško — zlasti pa ne dvajsetletnemu fantu (vinograd je čeval namreč dvajsetletni Jakob Kranjca). Če pa je že neke pomembne objekte potrebno čuvati z orožjem — tega v tem primeru ne more nihče opravičevati, najmanj pa še, da bi s puško varovali sleherni gozd — potem vsekakor ni vseeno, komu odgovorni ljudje zaupajo orožje. Splošno mnenje, ki je zlasti prišlo do izraza na tiskovni konferenci je, da bi naj čuvaji, ki so oboroženi, morali biti skrbno izbrani. In sicer razsodni ljudje, najboljše očetje, ki bi znali tudi presoditi tragedijo, ki jo lahko povzročijo s strelom zaradi dveh grozdov.

Podobna tragedija se je pripetila pred dvema mesecema v Svetožarevu. Le da je bila še groznejša. Oboroženi čuvaj ribnika je namreč ujel fantiča, ki je lovil ribe, tam kjer jih ne bi smel. Pred sodiščem je zatrjeval, da je otroku samo grozil z revolverjem. Pri tem se mu je baje nehoti sprožil. Tedaj je ranjen otrok prosil čuvaja, naj neha streljati, toda ta je še z enim strelom, v besu in zbežanosti dokončal mlado življenje.

Sodišče je čuvaja obsodilo na smrt. Toda otroka staršem nihče več ne more vrniti. Otroku je izgubil življenje zaradi nekaj malih rib, ki jih je s primitivnim priborom ujel v ribniku.

Vsi trije primeri, če zraven upoštevamo že znan primer iz našega okraja, so enako grozotni. Trije ljudje so se sami spustili tako nizko, da so za sto dinarjev vrednosti, ki bi jo izgubili, posegli po življenjih. Kako je to tuje našemu pojmovanju medsebojnih odnosov in humanosti in kako se nam zdi odmaknjeno, hkrati pa opozarja vse, da življenja ne kaže jemati za nekaj kovačev.

O PRAVEM ČASU

PREOBRAZ V MISELNOSTI — TURIZEM NIČ VEČ PRIVESEK, TEMVEČ VODILNA GOSPODARSKA PANOVA V MOZIRSKI OBČINI — SKRB ZA VZPoredNE PANOGE — TRGOVINA, GOSTINSTVO, USLUGE IN MEHANIČNA SLUŽBA.

Vsako leto po končani glavni turistični sezoni se v mozirski občini sestanejo predstavniki turističnih društev, gostinskih podjetij in zastopniki občinskega ljudskega odbora. Posezonski sestanki za turizem v tem delu celjskega okraja zainteresiranih činiteljev imajo delovni značaj. Najprej pregledajo uspehe pretekle sezone in si hkrati na osnovi teh začrtajo dejavnost za naslednje obdobje. Vsako leto pa sestanek organizira eno izmed krajevnih turističnih društev. Letošnje posvetovalje je bilo še pomembnejše, saj so na pobudo občinskega ljudskega odbora podrobno razpravljali o perspektivah razvoja v tej gorski dolini — osvojili pa so tudi načelo, da mora turizem postati poleg lesne industrije najpomembnejša gospodarska panoga.

Za tako orientacijo obstajajo v Zgornji Savinjski dolini prav vsi naravni pogoji, istočasno pa jih k temu silijo tudi slabši pogoji za industrializacijo doline kot jo imajo nižinski predeli okraja — velike razlike glede tehnične opreme, slabe prometne vezi in podobno, kar bistveno znižuje proizvodnost dela na tem območju, znižuje akumulativnost in povzroča neugodne pogoje za nemoten razvoj in ustanavljanje novih industrijskih pogonov.

Istočasno pa je zgornja Savinjska dolina eden najlepših gorskih predelov v naši domovini, za katerega je med našimi ljudmi in tudi med tujimi turisti zanimanje v zadnjih letih bistveno poraslo. Že samo podatek, da so v Gornjem Gradu letos kljub deževnemu vremenu v začetku sezone zabeležili kar za 50 odstotkov več nočitev kot lani, potrjuje to ugo-

čanje vseh začetnih objektov v Logarski dolini. Da bi delo lahko izvajali hitro in nemoteno, so ustanovili dve komisiji. Prva bo podrobno proučila stanje gostinskih obratov na območju občine, druga pa bo uskladila občinsko davčno politiko potrebam razvoja turizma. Obe komisiji bosta pripravili prav natančne in dokumentirane analize, o katerih bo še posebej razpravljala občinski ljudski odbor.

V mozirski občini so se namreč postavili na trdno stališče, da spričo posebnih pogojev, ki nastajajo zaradi gorskega značaja občinskega območja, razvoj turizma ne more biti izključno naloga turističnih društev, temveč da je to ena najvažnejših nalog občinskega ljudskega odbora. Istočasno pa so postavili med pomembne naloge tudi potrebo po šolanju ustreznih gostinskih in turističnih kadrov, hkrati pa bodo pri občinskem ljudskem odboru ustanovili posebno službo, ki bo skrbel za pravilni razvoj te gospodarske panoge in za sinhronizacijo vzporednih panog, ki so bistvene za krepitev turistične dejavnosti.

V nadaljevanju pa so prav po-

čanje vseh začetnih objektov v Logarski dolini. Da bi delo lahko izvajali hitro in nemoteno, so ustanovili dve komisiji. Prva bo podrobno proučila stanje gostinskih obratov na območju občine, druga pa bo uskladila občinsko davčno politiko potrebam razvoja turizma. Obe komisiji bosta pripravili prav natančne in dokumentirane analize, o katerih bo še posebej razpravljala občinski ljudski odbor.

Za naslednje leto so izmed gradbenih del za potrebe turizma dali prednost investicijam za ureditev trgovskih in gostinskih lokalov v Mozirju, enako tudi v Ljubnem. Za Gornji grad so nakazali potrebo po ureditvi tujskih sob v zadržnem domu. Predvidevajo, da bo tam možno urediti kar 38 ležišč. Prav tako pa so med prioritete naloge uvrstili tudi dokon-

drobno obravnavali pomanjkanje urbanistične rešitve Zgornje Savinjske doline in zlasti Logarske doline. Domenili so se tudi, da bodo te naloge še posebej obravnavali predstavniki občine s Urbanističnim zavodom in ustreznimi službami okrajnega ljudskega odbora. Potrebno bo tudi ustanoviti stalni odbor za prirejanje turističnega tedna Zgornje Savinjske doline, ki bo hkrati skrbel tudi za prirejanje tradicionalnega flosarskega bala.

Najvažnejša naloga, ki so jo vsi postavljali prav na vrh prioritete liste pa je dograditev asfaltirane ceste do Logarske doline. Saj je prav neustrezna cesta eden od odločilnih činiteljev pri zaviranju normalnega razvoja turizma na tem področju. Kajti gotovo je, da mnogi, ki bi sicer radi večkrat obiskali to prelepo dolinico, krenejo raje drugam. To pa pomeni praktično nepotreben odliv sredstev na druga področja. Ko so o tem podrobno govorili, so menili, da bo ob pomoči okraja in republiškega sklada za ceste možno naslednje leto nadaljevati z gradnjo asfaltirane ceste do Ljubnega, čez leto pa naprej do Logarske doline.

Svetlobna igra na gladini mozirskega kopalnega bazena

Rdeče in modro V MAVRICI

(OB PREDSTAVI,
21. OKTOBRA 1962)

Nemški pisatelj Walter Bauer in slovenski režiser Juro Kislinger sta nam v nedeljski predstavi postregla z dramsko umetnino posebno zlahkne sorte. Razpravljati o tem, ali je umetnina res dramska in koliko oziroma kako ni, ali

je v današnjem času še posebej čarobna; v tem času, ko poskušajo nekateri ljudje človeka metamorfzirati v predmet, ko se alienirani človek zveltiran bori zoper surovi, popredmeteni svet, ko skuša venomer na novo v različnih iskanjih. (tako ali drugače ekstremnih) odkriti spet svoje pra-

cije je predvsem v bleščečem interpretiranju verzov, kjer sta bila vedno polna in nista padala v lažno, deklarativno recitacijo. Gabrovšku morda pri zadnji sceni (kjer bi morala postati ljubezenska tragika njegovega lika najbolj očita in najpretrajnejša) ni uspelo zadeti prave poante, nekaj verzov je kazalo preveliko plitvino; sicer je njegova kreacija lep dosežek. Kjudrova je prav tako

more oder polno in široko prenesi pripoved, kakršna je bila ta naša o »rdečem in modrem v mavrici«, bi bilo tvegano in bi bilo nesmiselno. Močan in opojen emocionalni vtis pušča ta predstava in neko posebno težo: premagala je vse družbene, časovne, prostorske determinante in se povzpela do tistih večnih, neumrljivih človeških dragocenosti, ki vkljub temu, da ne koreninijo v nekem določenem času in da ne rastejo v bolečo tragiko in zapletenih ali kakršnihkoliže nasprotij in protislovij, ostajajo vedno v najlepšem pomenu človeške, človeško preproste zato, ker so vkljub vsej povzdignjeni poeziji, vkljub navezanosti samih nase, vedno in povsod pristne, občutene, doživete z resnično mnogo krvi in iz resnične bolečine posojene. Fantazijsko, alegorično pripovedovanje o nesrečnih ljubimcih, ki se moreta šele mrtva prav zares združiti kot rdeče in modro v mavrici, nam prinaša poetično upodobljenega iskanja velike lepote in velike ljubezni, iskanja, v Bauerjevi pravljici manifestiranega na izredno okusno »ekstotizirani« način, poetično, lepo, vendar ne lepo samo na sebi, marveč tako zato, ker je zraslo iz človeka, iz večnih človeških problemov in iskanj, tistih najintimnejših in najbolj »zasebnih«, tako čisto tragičnih zaradi nerazumljivih družbenih konvencij, včasih pa spet zaradi srmežljivosti in slepote (kakor v pravljici). Šele v povzdignjenem svetu absolutnih meril je absolutna lepota združitev, stran od zablod tega sveta. Ta, tako neprisljuna, iz ljudske poezije in ljudskih izročil izvirajoča metafizična

vo bistvo, svoje dragoceno človeško jedro, pomeni Bauerjeva »kitajska pravljica nadvse prepričljivo potrdilo o lepoti tiste prave, zares človeške, obupno velike ljubezni, potrdilo o človeku, ki se bo našel; gledališko pa nam Bauer pomeni zanimiv, moderen, nekoliko »na kitajskem gledališču temelječ« dramski kuriozum, produkt iskanja novih, plastičnih izrazil v gledališki književnosti. Čeprav je bil tekst sprva napisan za radio, velja poudariti, da je tudi na odru izredno mičen in nikakor ne statičen (vkljub pripovednemu značaju).

Kislingerjeva režija je temeljila na besedi, kateri je podrejela vsa ostala izrazna sredstva; pri mižanceni pa je iskala poezije v pantomimično zasnovanih premikih (mim je delo koreografa Ika Otrina), z njo pa je uspešno čarala štimumo, kakor jo pozna kitajski poezija, tudi eksotiko je črpala iz mima; v kostumih (Vida Zupanova) je našla barvitost, vendar je potrebno zapisati, da ni nikjer zahajala v vsiljivo nenavadnost, marveč je kakor pri sceni (Vlado Rijavec) in muziki (Dušan Mitrovič) kazala pravo mero okusa. Z izredno smiselno, preprosto-dekorativno, likovno sceno in z različnimi erefektorskimi barvami (ki so ponazarjale menjave različnih občutij, poglobljale skupaj z mimom in muziko primarno vlogo poetičnega dialoga in zlasti monologa) je uspelo Kislingerju postaviti izredno lepo, likovno, dogmno skorajda »akademsko čisto« predstavo.

V glavnih vlogah sta nastopila Minou Kjudrova in Franci Gabrovšek. Odlika njune interpretacije

uspela s preprosto, poetično, doživeto igro ustvariti izredno toplo, privlačno figuro.

Jeršnov pripovednik je bil soliden, vendar je po dikciji daleč zaostajal za glavnima akterjema. Lepa je bila tudi podoba stare Mei-ling, dojlje, ki jo je upodobila Nada Božičeva.

Kislingerjeva predstava Walterja Bauerja je za nas dragocena zaradi po novem izpričane in človeške razsežnosti, globine, ki naj bo cilj tudi pri iskanju novega človeka, dragocena kot sveža, iskrena poezija na večno ljubezensko temo. (Predstava pa je zares bolj namenjena velikim »otrokom« in je škoda, da je v teatru niso uvrstili v redni abonma.)

Andrej Inkret

PRVA PREDAVANJA O USTAVI

Občinski odbor Socialistične zveze delovnih ljudi v Laškem se je zelo resno lotil naloga pri organizaciji razgovorov in razprav o predosnutku nove ustave. Sestavili so poseben predavateljski aktiv. Da bi se predavatelji čimbolj seznanili z gradivom predosnutka nove ustave, so štirje člani predavateljskega aktiva bili na posebnem seminarju v Ljubljani, vsi ostali pa so v Celju prisostvovali predavanju podpredsednika republiškega izvršnega sveta dr. Jožeta Vilfana.

Prva predavanja na terenu so pripravili v Laškem in v Rimskih Toplicah. Ta so pokazala veliko zanimanje občanov za novo ustavo. Hkrati so se domenili, da bodo novo ustavo tolmačili na posebnih pogovorih v vseh večjih naseljih na območju občine.

Štefan Frakelj razmišlja o umetnosti

Pred dnevi sva sedela s Štefanom Frakljem v celjskem »baru«. Pomenkovala sva se o vsem, o čemer se pogovarja človek s človekom v našem mestecu in naposled prišla do umetnosti.

— Umetnost, je pričel Frakelj, — je tisto, česar normalen človek ne razume. In manj ko razumeš, tem večja umetnina je pred teboj. Upam, da razumeš, kaj mi je v mislih, saj skušam govoriti človeško, ne umetniško...

— Pred dnevi sem prišel k nekemu zdravniku, ker je hotel moj svet zastran opreme stanovanja. Priznati moram, da je to stanovanje z ekonomsko ceno devetnajst tisočakov mesečno. Ko sem se malce udomačil, sem lahko ugotovil, da je moj obisk kasen za nekaj mesecev, saj skorajda ni prostora kam kaj dodati. Vse je opremljeno sodobno in funkcionalno. Naposled mi je domačin priznal, da je hotel le vedeti za mojo strokovno mnenje o opremi. Priznal sem mu, da je stanovanje opremljeno tako, kakor ga opremi človek z dohodki nad sto tisočakov. Predvsem sem pa pohvalil njegovo izvirnost. Mislim sem namreč, da je dal v okvir slike svojega petletnega sinka. Vendar mi je pojasnil, da so to slike našega znanega slikarja, ki je dosegel že velike uspehe v Parizu in kje vem še vse. Spet dokaz, da je umetnost zvišana nad pojmovanjem povprečnejšev.

— Znanec zdravnik me je povsem frapiral s svojim znanjem o slikarstvu, saj je našel vsa orodja, ki jih je avtor pri ustvarjanju uporabljal. To je dolg spisek, vendar zanimiv. Uporablja likalnik, del lustra, ženin pas za nogavice, sinove ponošene čevlje, kartonski vložek koledarja iz leta 1938 (ker se je takrat rodila njegova žena), potlej še palec leve in desne roke, stopalo leve noge, žago, kramp in sekiro ter glavnik in tri skrivljene žeblice. V trenutkih posebnega navdiha pa slika z avtomobilskimi pnevmatikami, ovitimi z bodočo žico.

— Ob slovesu me je vprašal, če po mojem mnenju primanjkuje česa v njegovem stanovanju. Svetoval sem mu naj kupi stol moje tete, ki stanuje ob glavni cesti. Opisal sem mu ga plastično, da si je mogel zamisliti polomljene noge, vrto sedlo in zvito nastonjalo. Nekaj časa me je začudeno gledal, potlej pa vprašal, če se nemara ne norčujem iz njega. Rekel sem mu da ne, saj to ni navaden stol. Ta stol je povozil avtomobil z oznako FR...

1. srednjeveški grad, 2. ilirsko grobišče, 3. neolitske, ilirske in rimske naselbine

Prazgodovinski Rifnik!

Južni del doline pri Sentjurju zapira venec nekoliko večjih, do 600 m visokih hribov, od katerih je že dolgo najbolj znan Rifnik. Popotnika, ki se pelje iz Celja proti Roglaški Slatini pritegnejo že razvaline gradu, ki je bil nekdanji last celjskih grofov. Razvaline gradu so kakih 100 m pod vrhom.

Vrh hriba, ki ima značilno obliko pravokotnega trikotnika, pa so izbrali ljudje že več 100 let prej. Najstarejše najdbe, ki jih je odkrila lopata arheologov, spadajo še v neolitsko dobo. Tako je torej najstarejši človek živel na Rifniku že pred 4000 leti. Ljudstva so takrat živele še v praskupnostih. Edino kar se nam je iz tih dobe ohranilo, sosesamezni kosi neolitske keramike in kamnite sekire, ki so služile kot orodje in orožje. Tudi ostanki neolitske hiše so se ohranili. Dobro so bil vidni sledovi jame za pokopnik v tram stavbe. Neolitski elementi so se strnjeno pojavili samo na enem prostoru v globini 2 m pod površino.

Prvič je javnost postala pozorna na rifniške najdbe že v prejšnjem stoletju. Pri obdelovanju zemlje pod vrhom so domačini na leteli na posamezne ilirske grobove. Grob je običajno vseboval veliko glinasto žaro, v kateri sta bila še lonec in škodela. V manjših posode so dajali pokojniku hrano za popotnico na oni svet. Razen tega so bili v žari tudi še drobci kosti, ki so ostali pri seziganju pokojnika. Končno najdemo v grobu tudi predmete, ki jih je umrlj nosil ali uporabljal v življenju. Te tako lahko razumemo, da so se v grobovih našle številne železne sekire bronaste ovratnice in zapetnice in razni drugi predmeti praktične in dekorativne narave.

Več sto odkritih grobov je opravljeno dvomnevo, da mora obstajati tu tudi naselbina Ilirov. Prva raziskovanja v tej smeri so opravili med nemško okupacijo. Takrat so bili ugotovljeni štirje stanovanjski objekti. Leta 1957 pa smo z raziskovanjem naselbine nadaljevali. Pri tem smo odkrili še 10 stavbnih objektov, ki so služili kot stanovanjske stavbe. Tako je slika o življenju ilirskih prebivalcev na Rifniku, kakor seveda tudi na ostalih podobnih najdiščih tega časa, že dokaj bolj jasna.

Hiše so bile več ali manj pravokotne oblike. Temelji so bili iz

kamna, stene pa spletene iz vej in ometane z ilovko. Celo pobeljene so bile, kar lahko sklepamo po ostankih bele barve na kosih ilovke, ki so ležali ob stenah stavb. Obrisi posameznih tlorisov so se še danes v posameznih primerih zelo dobro ohranili.

Tla hiš so bila iz splane ilovke, ponekod so jim pa služile v stanovanjskem prostoru tudi skale, ki sem in tja na posameznih mestih še gledajo iz zemlje, za podstavke ali »klopi«, kot je to imenoval Smid. Teren, ki je bil tudi na vrhu, kjer so stale stavbe, razmeroma položen, so delno splanirali. Tako dobimo vtis, da so stale hišice v majhnih terasah, katerih višinska razlika znaša od 0,5 do 1,5 metra.

Poleg hišnega lepa, ki sem ga že omenil, je bilo v hišah in poleg hiš najdeno večje število keramike (v fragmentih seveda, ki jih je treba potem sestaviti), uteži najrazličnejših velikosti in oblik in železne žilindre. Metalnih predmetov, kot že rečeno, je bilo na naselbini zelo malo. Ti se najdejo povsod samo v grobovih. Temu se ni čuditi, ker teh stvari v glavnem še niso obrtno izdelovali, temveč samo za lastne potrebe. Svojo lastnino pa je dobil pokojnik s seboj v grob. Keramika je najrazličnejša; tako po velikosti, kakor tudi po kvaliteti izdelave. Poleg velikih, do pol metra visokih žar, ki so služile za žito in za vodo, so majhne škodelice. Skoraj bi lahko trdili, da so poleg številne uporabe keramike posamezni kosi služili izključno za okras, ali pa morda samo za izredne prilike...

Velike piramidalne uteži so rabili za delo pri statvah, delno pa pri ribiških mrežah. Manjše, povečini bikonične, so pa služile izključno za statve. Velike količine kosti goveda in jelena so še edine priče njihovih »pojedini«. Na rogovih jelenov pa so dostikrat vidni sledovi obdelave.

Zadnja dejavnost, ki je z gotovostjo izžrpna pri ilirskih prebivalcih je kovaštvo in topljenje železne rude. Kako bi mogli drugače pričakovati izredne količine železne žilindre, ki jo je na Rifniku presenetljivo veliko.

Posamezne keltske najdbe, najdene predvsem v gornjih plasteh in na, skoraj bi lahko rekli, površini, dokazujejo, da tudi njim Rifnik ni bil neznan. Če upoštevamo: Bolta

FRAN ROŠ: Spomini NA SRBIJO 1941-1945 25

14. SADOVI ZORILJO

Prav v dneh najhujšega četniškega terorja je v Čupriji pričelo rasti aktivno narodnoosvobodilno delo, pretežno mladine, ki se je sestajala okoli železniške postaje in kurilnice. Obnovila se je obveščevalna služba, zbiral se je denar in sanitetni material. Zvezo z NOV so upostavili tudi rudarji.

Da bi izboljšal kritični položaj svojih sil, je okupator v Čupriji, Paračin in Senjski rudnik poslal več rodov ruskega prostovoljskega korpusa. Bili so to v okupiranih delih Sovjetske zveze mobilizirani mladiči, bedasti, drzni in krvoločni. Name je trojica njih streljala, ko sem mirno šel po cesti. Vrgel sem se na tla, oni pa so mi prebrskali nahrbtnik in žepo. Potem so streljali še po drugih ljudeh.

Nekoč smo Nendl, Sirec in jaz stopili v Andjelkovićevo gostilno v Čupriji. Gostilničar nam je prinesel vsakemu veliko čašo odličnega župjskega vina. Kmalu je Sirec pričel peti svojo najljubšo pesem »Planula zora«, pri čemer je posebej poudaril konec »Ustajmo, bračo...«

Tedaj je naglo vstopil neki nemški hauptmann s petimi Rusi, ki so v rokah držali puške. (Cez ulico je bilo poslopje ruskih »prostovoljcev.«) Hauptmann, krepak človek v nemški oficirski uniformi, je odsvolil svojo petorico in se nam opravičil v gladki srbsščini:

»Oprostite mi! Menil sem, da tu poje kak naš vojak.«

Ko je prejel svojo čašo vina, jo je dvignil, da bi trčil s Sircem:

»Živili!«

Toda Sirec, pogumen kakor je bil, je to odločno odklonil:

»Nikakor! Najprej bi rad vedel, kdo ste.«

»Rus sem. Pred vojno bančni uradnik v Novem Sadu, zdaj pa kakor vidite in kakor ne gre drugače...«

»Rus ste, pravite?« se je namrgodil Sirec. »Toda vaša uniforma se mi ne zdi ruska!«

»Nikar tako, gospod!« se je kislo nasmehnil hauptmann. »Vojna je pač marsijska postavila na glavo. Midva pa kljub vsemu trčiva! Na zdravje!«

»Ne še!« se je branil prijatelj. »Torej ste Rus v nemški uniformi. Nekaj pa mi le še povejte: Ali ste morda tudi Slovan?«

»Vsi Rusi smo Slovani, to držl.«

»Dobro. Vendar želim vaše slovanstvo preizkusiti. Veste kaj! Zapel bom našo staro himno »Hej Slovani«. Če ste tudi vi Slovan, jo pojte z menoj, če niste, pa molčite!«

Sirec je zapel resno, navdušeno. Pri petem taktu se mu je hauptmann v nemški uniformi pridružil z mehkim baritonom. Odpela sta pesem do kraja in zdaj je prijatelj dejal:

»Torej ste vendar še Slovan in zato lahko trčiva! Svetujem vam pa, da to uniformo čimprej slečete. In še to naj vas vprašam: Ali morda veste, da bomo Slovani v tej vojni zmagali?«

Krepko sta trčila.

Spomladi 1944 se je Vrhovni štab NOV odločil, da težišče svojih vojnih operacij prenese iz Vzhodne Bosne, Črne gore in Sandžaka v Srbijo. Ta je predstavljala najboljčujivejšo hrbenico nemške obrambe na Balkanu.

V juliju se je 9. divizij NOV prebilo v Srbijo. Med pohodom preko Jastreba na vzhod k meji Bolgarije in Romunije je dezertiralo k njim mnogo četnikov in Nemcev. Napolnil je čas, ko je po dolgotrajni oseki oživelo množično partizansko gibanje v Pomoravju. Močne, prekaljene srbske sile so se vrnile v Srbijo in tisoči, ki so na to čakali, so se jim priključili. Med temi so bili tudi mnogi pregnani Slovenci.

Iz Čuprije je že leta 1943 odšel k partizanom v Srem (bliže jih tedaj ni bilo) Stekar, brat v Kraljevu ustrejenega talca, zdaj pa Hodžar, Cvetko, Roš, Čepič in Lorencić. Pri tem so fantje pre-

hodili nad 60 km poti le ponoči in mimo vasi, ki so jih nadzorovali četniki. Vse do Soko - banje, kjer je tedaj bil Glavni štab NOV Srbije, niso srečali partizana. Tu so jih bratsko sprejeli in po odihu uvrstili v bojne enote. Tako se je sredi poletja 1944 znašlo tu s Slovenci vred nad 20 mladih partizanov iz Čuprije.

Uspela zavezniška invazija v Francijo je nekaterem nemške generala uverila, da je vojna zanje izgubljena. Zdelo se jim je potrebno hitro skleniti mir in odstraniti glavno oviro k temu — Hitlerja, s tem pa tudi omiliti posledice poraza za Nemčijo. Toda atentat na firerja ni uspel.

Rdeča armada je napredovala do roba Balkanskega polotoka in Draža Mihajlovič bi moral uvideti, da mu sodelovanje z Nemci ne more več koristiti. Polni srda nad razvojem dogodkov četniki še zdaj niso nehali preganjati dobre patriote Srbije — sodelavce v NOV in njihove simpatizerje. Segali pa so tudi po njihovih sorodnikih.

Zdravnika dr. Sariča, naprednega človeka in prijatelja Slovencev, so četniki mobilizirali k svojemu vojaškemu odredu na Bigru in ga tako izločili iz javnega življenja. Tjakaž so privedli tudi nekoga čuprijskega sodnega pripravnika in ga zvečer vrgli v eno izmed svojih kolob. Ko so menili, da je zaspal, so se nekateri četniški klavci v njegovi bližini pogovarjali, koliko ima njihova nova žrtev zlatih zob, da bi si jih prav razdelili po njeni likvidaciji. Pripravnik pa je buden vse to slišal. Cez nekaj dni mu je četniško sodišče ponudilo na izbiro: ali smrt ali pa sodelovanje pri sojenju komunistom in drugim protičetniškim elementom. Odločil se je za drugo v prepričanju, da bo Srbija itak kmalu osvobodjena in bo dotlej na tem mestu mogel marsikateremu obtožencu pomagati.

Našega Medica, železniškega uradnika, je neka četniška trojka odpeljala ponoči iz stanovanja v Čupriji po poljskih poteh kake tri ure daleč v vlaško selo Isakovo. Tu ga je četniško sodišče obsodilo na smrt, ker da je neko noč preprečil četnikom, da bi bili na kolodvoru izpraznili neki vagon. Medic tisto noč sploh ni bil v Isakovu, in mu je zadeva bila povsem neznan. V ječi je moral zdaj čakati, da komandant sreza poročnik Stanković potrdi njegovo obsodbo.

ŽENA • DOM • DRUŽINA

ŠOLAR IN NALEZLJIVE BOLEZNI

Ošpice

Z vstopom v šolo je nastopila za našega šolarja velika preločnica in njegove življenjske. Otrček, ki je doslej raste in se razvijal pod skrbnim varstvom matere in bližnje okolice, je naenkrat postal samostojen šolar. Iz vrta in dvorišča se je preselil v šolski razred, igrače je moral zamenjati za šolske knjige, zvezek in svinčnik. Omejili smo njegovo svobodo in ga stisnili med šolske klopi, mali potepinček je postal učenjak. Ptiček, ki je nedavno šele pokukal iz gnezda, nam je, čeprav se plašno in nerodno, vendar samostojno poletel v svet.

Vstop v šolo prinaša poleg sončnih tudi senčne strani, zlasti skrb glede šolarjevega zdravja. Doslej smo skušali našega šolarja obvarovati boleznimi, poznali je kvečjemu nahod ali kašelj. Z vstopom v šolo pa moramo biti pripravljeni, da nam bo začel nositi domov nalezljive bolezni in to kar zaporedoma. Ošpice, norice, oslovski kašelj, rdečke, skrlatinko, mumps; vse te nalezljive bolezni ga lahko doletijo. Vse te našete bolezni imenujemo tudi otroške nalezljive bolezni, predvsem zaradi tega, ker jih več ali manj vsi prebolimo v otroški dobi, čeprav so za nje dovzetni tudi starejši ljudje.

Začnimo pri ošpicah. Iz zgodovine ošpic izvem, da so bolezni poznali že v starem veku. Velike epidemije ošpic v Evropi so bile v 15.

in 16. stoletju. Povzročitelja ošpic pa so odkrili šele v 20. stoletju, in sicer povzročitelj bolezni virus.

Sprejemljivost za ošpice je skoraj 100 odstotna. Človek se okuži direktno s kapljično infekcijo, to se pravi naravnost od bolnika, ki kaha in kašlja in zdravega človeka. Indirektna okužba ne pride v poštev, ker virus izven človeškega telesa pogine zelo hitro.

Inkubacija je 10 dni, to je doba od okuženja do prvega začetka bolezni. Bolezen začneja 11. dan z nenadno vročino, ki se hitro dvigne na 39° C. Bolnik je zaradi visoke vročine lahko nemiren in ima tudi vročinski bledež. Bolnika muči glavobol, ima rdeče žrelo, vnetje oči, navadno se tudi močno solzi. Kmalu se pojavi tudi nahod, ki je pozneje gnopen in bolnik začne suho kašljati. Ta kašelj traja ves čas dokler bolnik ne ozdravi.

Vročina navadno drugi ali tretji dan pojenja. S padcem temperature se popravi tudi bolnik. Po takem zatísiu, ki traja 2 do 3 dni, izbruhne bolezen znova. Spet se nenadoma dvigne vročina

na 39 do 40° C, bolnik se ponovno počuti zelo slabega in pojavi se izpuščaj. Izpuščaj se pojavi v obliki rdečkastorjavih peg, nepravilne oblike in ga najdemo najprej za ušesi. Čez nekaj ur se izpuščaj že razširi na obraz, pride potem na vrat in trup in šele nazadnje na okončine. Izpuščaj traja 2 do 4 dni in ves čas traja tudi visoka vročina. Po 3 do 4 dneh začne popuščati vročina in izpuščaj začne bledeti. Izpuščaj blede v istem vrstnem redu, kakor se je pojavil, na koži pa zapušča bolj ali manj temne pege, ki kmalu izginejo. Koža se lušči in to luščenje je končano nekako po enem tednu.

Pri ošpicah je zelo važna dobra bolnikova nega. Ves čas bolezn mora bolnik ležati, približno 14 dni. Prezgodnje vstajanje odsvetujemo.

Ošpice same niso nevarna bolezen, vendar se je zdravnik boji, ker pogosto nastopijo ravno zaradi nepravilne nege komplikacije. Posledice, ki rade nastopijo pa so: pljučnica, vnetje ušes ter vnetje možganskih mren.

Bolnik naj leži v zračni sobi, ki pa

naj bo nekoliko zatemnjena. Močna svetloba povzroča namreč, zaradi vnetih oči, bolniku bolečine. Bolnik nima teka, zato ga je nesmiselno siliti s hrano. Skrbeti pa moramo, da dano bolniku veliko tekočine, zlasti sadnih sokov. Hrana naj bo lahka in okusno pripravljena. Včasih imajo bolniki med boleznijo lažje driske. Če je driska močnejša, damo bolniku nastrgana surova jabolka, ruski čaj, če pa je potrebno zdravljenje z zdravili, določiti zdravnik. Na lastno pest ne dajamo nikakih zdravil.

Za časa bolezni otrok ne kopamo, temveč jih samo umivamo. Pri umivanju na moramo paziti, da otroka ne prehladimo. Ko je bolezen končana, bolnika skupljemo. Kopeli dodamo malo hipermanganove soli.

Bolnika, ki ima ošpice, osamimo zlasti še, če so v družini ali v sosedstvu še majhni otroci. Čeprav bolezen ni nevarna, je prav, da obvarujemo pred boleznijo vsaj majhne otroke in tiste, ki so bolj slabotni. Čim starejši je otrok, tem lažje preboli bolezen.

U lepih očeh

Kako tople, ljubeznive in lepe so te oči, se včasih pokloni kdo lepoti. Kar zavistno pogledamo osebo, ki so ji te besede namenjene! Toda lepe oči ima lahko vsakdo. Res je, da barve še za enkrat ne moremo popraviti, lahko pa pazimo na to, da so oči in veke zdrave, zakaj le tako so lahko lepe. Oči naj bodo brez rdečih žilic, brez luskih in prhljaja na vekah, trepalnice naj bodo negovane in mehke, nad očmi pa se naj obrvi bočijo v takem loku, ki se bo najbolj skladal s linijami obraza.

Poleti smo varovali oči pred močnim soncem s temnimi očali. Prav smo storili, vendar tudi za nošnje očal ne bi smeli pretiravati. Oči moramo ščititi res samo pred močnim soncem in pred močno svetlobo. Če nosimo očala tudi tedaj, ko je svetloba šibkejša, bomo oči razvadili.

In kako je z vekami? Vnete, nelepe veke imajo po navadi ljudje, ki jim primanjkuje vitamina A, pa tudi, pri tistih jih opazimo, ki imajo na lasišču veliko prhljaja. V mnogih primerih se stanje hitro izboljša, če uživamo vitamin «A». Sicer pa vnete veke mažemo z belim borovim vazelinom za oči. Trepalnice bomo okrepili, če jih bomo vsak večer namazali z ricinusovim oljem. Tako bodo tudi rasle hitreje. Mažemo jih lahko s krtičko, ali pa tudi z dobro umitim prstom. Na čistočo moramo paziti tudi takrat, ko negujemo obrvi. Pulimo jih s čistimi kleščicami in s čistimi rokami. Sedanja

kladek nato položimo na oči. Če nas je doletelo vnetje, bomo morali oči kopati. Tako bomo storili v času, ki ga bomo skušali iz 20 gramov listja Hamamelide, 20 gr kamiličnih cvetov, 2 grama boro-ve kisline, 3 grame kumine in 5 gramov mente. Vse to lahko dobite v lekarni; kopel opravimo vsak večer.

Drugi nasvet pa je takle: najprej namažemo rjave dele kože s 5 odstotno raztopino kalijevega permanganata (hipermangan) in počakamo, da se raztopina na koži posuši. Potem ovlažimo kožo s 5 odstotno raztopino natrijevega tiosulfata in končno še z nekaj kapljicami solne kisline. Včasih tudi pomaga, če prst preprosto zdrgnemo z grobo krpic, ki smo jo namočili v alkohol.

Pred tsakim izmed teh postopkov pa moramo roke temeljito umiti in jih namastiti z mastno kremo.

moda zahteva, da obrvi niso pre- dolge in ne preozke.

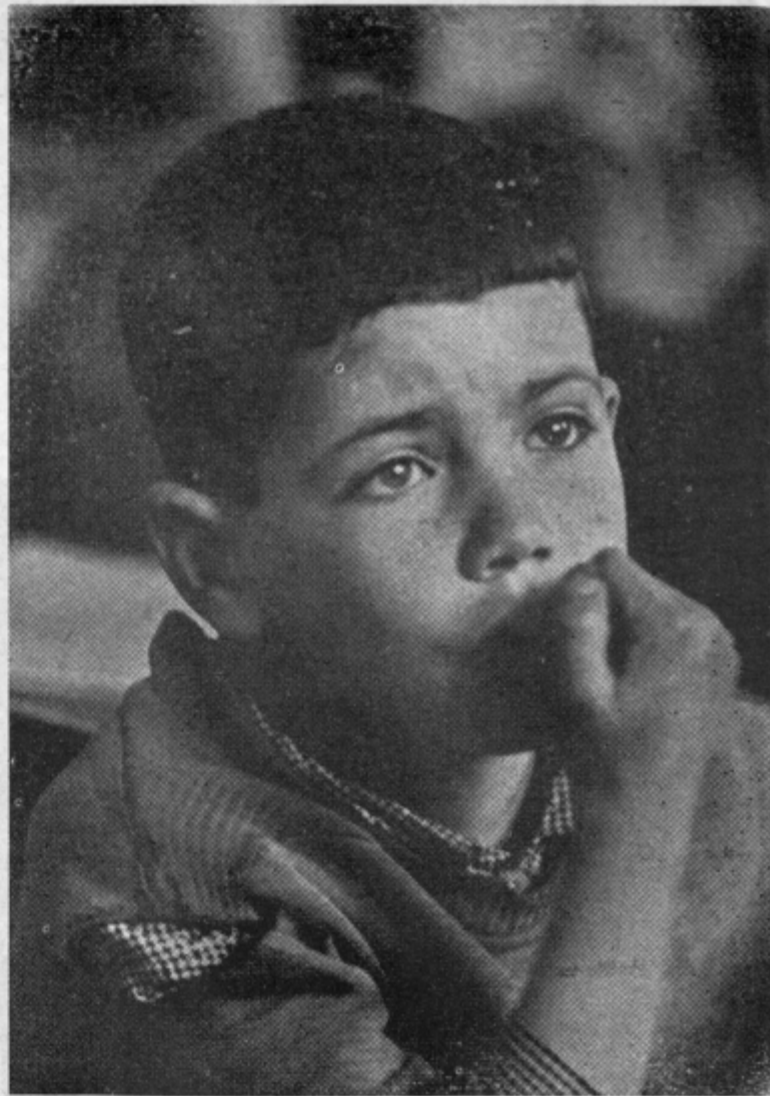
Tako, to je skoraj vse, kar bi lahko povedali o negi oči. Če se boste ravnali po teh nasvetih, bo marsikateri nevšečnosti izginila. Nečesa pa le ne more popraviti kozmetika — izraza oči. »Najlepše so tople, zgovorne oči«, pravijo. Tiste, ki iz njih sije veselje, kadar smo veseli, tiste, ki so velike od žalosti, kadar nas kaj teži, tiste, ki so ljubeznive, kadar je čas za to in tiste, v katerih je tudi jeza, kadar je to potrebno. Včasih pravijo, da so preveč zgovorne oči v škodo lastniku. Že mogoče, toda danes govorimo o lepoti. Takšne oči pa so prav gotovo lepše od onih, ki jih ne spremeni nič, ne veselje, ne žalost.

Rumeni nohti

Tisti, ki veliko kadijo, marsikdaj tožijo, da imajo rumene prste in nohte. Te nevšečnosti se bomo lahko kmalu znebili, če bomo barvo poskušali odstraniti z limoninim sokom. S koščkom limone ovlažimo rjav prst ali noht, pustimo, da sok nekaj časa učinkuje in nato prst še enkrat zdrgnemo z limono. Ta nasvet velja za ne preveč »temno« barvo.

Drugi nasvet pa je takle: najprej namažemo rjave dele kože s 5 odstotno raztopino kalijevega permanganata (hipermangan) in počakamo, da se raztopina na koži posuši. Potem ovlažimo kožo s 5 odstotno raztopino natrijevega tiosulfata in končno še z nekaj kapljicami solne kisline. Včasih tudi pomaga, če prst preprosto zdrgnemo z grobo krpic, ki smo jo namočili v alkohol.

Pred tsakim izmed teh postopkov pa moramo roke temeljito umiti in jih namastiti z mastno kremo.

Kje je bil TAKRAT?

Fant je danes postaven mož. Dotočkel se je do svojega poklica, oženil se je in vsa družina si lahko reže izdaten kos kruha. Toda Jože je kljub vsemu včasih otožen. Morda je temu kriva jesen, ki tako rada potaplja človeka v pisanost spominov. Zadnjič je dolgo molčal, potem pa je naenkrat pričel pripovedovati svojo zgodbo: »Moja mladost ni bila lahka, veste! Mati je služila in očeta do nedavnega nisem poznal, pa čeprav mi je danes petinštirideset let. To se čudno sliši, kajne? Mati je morala dosti pretrpeti. Takrat, ko sem se rodil, so na nezakonsko mater še drugače gledali. Prezir in posmeh sta jo spremljala. Oče je danes že star, takrat pa je bil čvrst fant, v uniformi, z drznim nastopom in moja mati plašno in brhko dekle, ki še ni skusila življenja s te strani... Kaj bi pravil! Zgodilo se je. Toda potem je fant ni hotel več poznati. Garala je sama, da me je vzredila. Previnila me je za vajenca. Verjemite, dobival sem zausnice in tanke kose kruha! Takrat sem potreboval očeta bolj kot vse na svetu, pa ga nisem imel. O, bil je, toda živel je s svojo družino, ki morda zame še vedela ni. In zdaj? Naenkrat se je oglasil: zvedel je zame in mi pisal. Pravi, da se mi dobro godi, kar ga močno veseli. Verjemite, nisem vedel, naj bom vesel ali jezen. Da, v redu živim, za to oče nima nobenih zaslug. Takrat, ko bi jih lahko imel, ko sem ga potreboval, ga ni bilo. Težko je biti sin neznanemu človeku, tujcu!«

Mož je zaril glavo med dlani. »Hvala za pismo! Piše, da me bo obiskal. Tudi polbrat in polsestra ali kolikor jih je, bodo prišli v goste. Da, vse sprejemem, vse pogostim: to jih k sreči lahko! Toda pomislite, takrat, ko sem prosil, jokal in celo molil — tako so me takrat učili! — ni bilo nikogar razen matere, ki je še danes pri meni. Tako čudno mi je pri srcu, verjemite! Otrček nisem več, saj sem že star navsezadnje, toda spomini so tu: želje, ki se mi niso izpolnile kot otroku, se izpolnjujejo zdaj, toda ob tem sem nekoliko razočaran, kot da me je življenje resnično ogoljufalo. Oče pa je le oče!«

Zagledal se je proti gori, koder je hodil kot partizan. Vse se je srečno končalo. In vendar, Jože je otožen: življenje ga je trdo preizkusilo. »Veste, pa oče ves čas ni bil tako daleč od mene; tam nekje pri Sentjurju živi, jaz pa tu ob Sotli, pa sva potrebovala 45 let, da sva se spoznala: oče in sin! No, da: pozno spoznanje!«

Za jesenske dni bomo oblekle tako-le prikupno obleko, ki jo odlikuje preprost kraj brez rokavov

Drobni nasveti

DOBRO JE VEDETI

— da madeže od kakaa odstranimo z volnenga blaga le z izpiranjem z mrzlo vodo.

— da madeže od rje na volnem blagu očistimo tako-le: na umazano mesto kanemo nekaj kapljic lojene sveče in nato izperemo s koncentrirano raztopino fosfornega kislega natrija.

— da vam v primeru krvavitve — če ste se na primer urezali, ali potokli — nadomestuje alkohol ali jod tableta aspirina, ki jo raztopite v pol kozarčka mlačne vode in s tem ranjeno mesto izperete. Krvavitev bo prenehala.

— da bo majoneza obdržala lep sijaj in dober okus, ji dodate čajno žličko vrele vode.

SIVI LASJE

Zakaj se jezite, če so vam lasje posiveli. Nič zato, tudi srebrna barva je čudovita! Res pa je, da potrebujejo taki lasje nekoliko več nege kot oni, ki jih krasi še barva »pomladi« življenja. Rumenkaste in umazanostive lase omočimo po umivanju s tekočino, ki jo pripravimo iz litra vode in dveh žlic dvajset odstotnega vodikovega prekisa. Po desetih minutah lase dobro splaknemo v mlačni vodi. Lasje bodo beli.

Če želimo, da bodo sivi lasje srebrnkasto sijali, jih po umivanju splaknemo v vodi, ki smo ji dodali nekoliko plavila. Poskusite, uspeh se bo takoj pokazal!

TRDI NOHTI NA NOGAH

Grobe in debele nohte na nogah povzročajo pogosto neke vrste kožna bolezen. Zato je dobro, če v takih primerih povprašamo zdravnika za svet. Taki nohti pa nam včasih povzročajo preglavice, ker jih ne moremo obrezati in oblikovati. To bomo lažje storili, če jih bomo za 24 ur namazali — na debelo — z desetodstotnim salicilnim vazelinom in zavili prste s povojem. Predno bomo nohte porezali, umijemo noge v topli vodi.

TO JE MOJA STVAR

Njegov jok so prekinjali le topi udarci in tiho ječanje.

Naposléd je potihnilo. Okna sosednih hiš so se zaprla. Ljudje so legli k počitku.

Kdo ve, če je počival tudi deček iz predmestja. Morda pa sta z materjo tudi to pot našla prenočišče pri sosedih.

Toda, ko je sosed naslednji dan pobral »junaka« prejšnjega večera, zakaj je bil z ženo tako surov, mu je le-ta odgovoril: »To je le moja stvar. Naj si ne drzne kdo vanjo vtikati svojega nosu!«

Otrokov jok, topi udarci in ženino ječanje v meglenem jesenskem večeru pa so bili izpoved tistih slabih odnosov med ljudmi, ki smo jih tudi mi dolžni izkoreniniti. Da

»Le kaj se je zgodilo?« so se vpraševali.

»Oče, ne bij mame! Ne, ne udari je, ne smeš!« Glas je postal jasnejši, močnejši, skoraj ukazovalen.

Toda, kako naj stopi v bran moči alkohola majhen droban otrok?!

JEJMO RAZUMNEJE DEBELOST JE ZDRAVJU ŠKODLJIVA

Postojte pri tehtnici v neki lekarni in opazujte ljudi, tiste, ki si želijo izmeriti svojo težo. Tehtnica z neusmiljeno natančnostjo lahko pokaže tudi rezultate nepravilne prehrane ali življenja. Ob pogledu na številko nekateri vzdihnejo, drugi zaskrbljeno zmajajo z glavo, mnogi sicer registrirajo svojo težo in po starem nadaljujejo svoje življenje itd.

Človek se nehoti vpraša, čemu zdravniki in prehranbeni strokovnjaki kar po vrsti obsojajo debelost, saj je še do nedavnega »močan« človek veljal za simbol zdravja in moči. Da je to mnenje napačno, pričajo statistični podatki neke tuje zavarovalnice, ki pravijo, da je pri ljudeh, ki so za 50% težji kot je normalno, umrljivost dvakrat večja. Debeli ljudje so razen tega mnogo bolj podvrženi nekaterim boleznim, kakor sladkorni, visokemu krvnemu pritisku, arteriosklerozni. Mimo tega pa je debelost, ki je prekomerna, že sama po sebi bolezen, saj po nepotrebnem obremenuje srce in pljuča.

Gotovo se boste vprašali, kakšna je najprimernejša teža. Naj imamo toliko kilogramov, kolikor centimetrov nad sto smo visoki: človek s 170 cm višine naj tehta 70 kg. Seveda pa tu nismo vzeli v obzir posebnosti telesne konstitucije, starosti in spola. Ne moremo imeti enakih meril za moške in ženske, starejšega in mla-

dostnika, niti človeka s šibko konstitucijo ali onega z močnejšo. Nekdo, ki je močnejše razvit, ne more biti predebel, če je visok 170 cm in tehta na primer 80 kg. Debeli ljudje se navadno bojijo, da bi korenita sprememba njihove prehrane — kaka shujševalna kura na primer — povzročila kdo ve kakšne živčne zlome in izčrpanost. Dieta za slušanje je zares nekoliko zahtevna in zahteva mnogo močne volje. Res so posamezniki, ki se kljub strogi in skopi dieti — recimo 1800 kalorij na dan — redijo še naprej. Toda to so zelo redki in spadajo pod zdravljenje. Običajno je krivda druge, v tistih drobnih prigrizkih, posladkih in napitkih, ki jih prezmemo pri naših kaloričnih računih.

DIETA ZA DEBELE LJUDI: Dnevna količina kalorij, ki jih prejme debelušna oseba, naj ne bo večja od 1800 kalorij. Dnevna prehrana pa mora vsebovati vse hranilne snovi. Glavna težnja diet je, da je treba omejiti maščobe, kruh, testenine, močnate jedi, črtati sladkor in mastno meso. Priporočljive pa so beljakovine — pusto meso in ribe. Prehrana naj vsebuje čim manj tekočin, naj bo le malo soljena — zato, da telo lažje izloča svojo odvečno vodo. Zelo koristno je uvesti v dieto vsake dva do tri tedne kak dan posta. Tedaj je v 24 urah dovoljeno použiti le pol litra mleka in eno banana.

Oseba, ki se drži diete naj se v tem času izogiblje hujšim telesnim naporom. Veliko pa se naj giblje na svežem zraku in zmerno kopa. Ti splošni nasveti so seveda namenjeni zdravim ljudem, ki so odebelili zaradi preobilne prehrane, kar je najbolj pogosto.

KRATEK NAČRT DIETETIČNE PREHRANE: Zjutraj skodelico grenke bele kave, kos prepeneča ali nekaj keksov. Za dopoldansko malico med delom skodelico mleka ali jogurta, košček črnega kruha, ali limonado in košček kruha in za 10 dkg presnega sadja. Ob 14. uri do roba zelenjavne juhe, 100 g mesa na žaru ali pustega kuhanega ali ribo, solato, nezabeljen krompir, sadje. Ob 18. uri: 100 g testenin, zabeljenih s surovim maslom, solata, ali mehko kuhano jajce, košček kruha, sadje.

V glavnem naj pri prehrani debelih velja to, da znatno znižajo kalorično vrednost živil, ne smejo pa nobeno hranilno snov popolnoma izključiti; uživati je treba vse, le v znatno manjši količini in napravljeno nekoliko drugače. Napačno pa je hujšati na račun zajtrkov in malic med delovnim časom. Bolje na račun večerij in popoldanskih prigrizkov — kar bo nekaterim morda nerazumljivo — na račun nedelj-ske hrane, ki naj bo minimalna.

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM OBČINSKEGA KOMITEJA LMS CELJE FRANČKOM RIBIČEM

Več skupnega dela med pedagogi in mladino

Pretekli teden je bilo v Celju izredno zanimivo posvetovanje, ki ga je sklical občinski komitej Ljudske mladine v Celju. Bilo je to posvetovanje o šolstvu, ki so se ga poleg predstavnikov organizacij Ljudske mladine in šolskih skupnosti udeležili tudi ravnatelji šol in predstavniki profsorskih zborov. Tako smo tudi mi pred dnevi zaprosili za razgovor o teh vprašanjih predsednika občinskega komiteja Ljudske mladine v Celju tovariša Frančka Ribiča.

Posvetovanje, ki ga je sklical občinski komitej Ljudske mladine v Celju, je imelo res da nekoliko preširok naslov — govorilo naj bi o problemih mladine v šolah. Ob številnih pomembnih vprašanjih pa, ki jih je v naših šolah dovolj, se je pokazala potreba, da bi o nekaterih od teh podrobneje govorili. Tako gre za probleme dijaške samouprave, učne uspehe, za oblike idejno-vzgojnega dela med mladino in še za nekatera druga vprašanja, o katerih nameravata občinski in okrajni komitej Ljudske mladine še v tem in v začetku prihodnjega leta pripraviti podrobnejše razgovore.

Med najpomembnejše oblike dela, ki bi naj dopolnjevale učni program, bi brez dvoma lahko uvrstili mladinske ure. In prav o njih je na šolah največ različnih mnenj. Mladinske ure naj bi mla-

demu človeku dale vsaj del tistega dopolnilnega znanja, ki ga v učnih programih ni. Zato ponekod menijo, da naj mladinske ure vodijo profesorji. Pokazalo pa se je, da so take ure marsikdaj zgrešile svoj namen. Razredniki so jih uporabljali za razredniške posle, kadar pa je bila na vrsti razprava o kakšni temi, pa se je dijak niso kaj preveč aktivno udeleževali. Povsem drugače je na šolah, kjer mladinske ure pripravljajo sami mladi ljudje. Seveda pa s tem ne mislijo trditi, da se profsorski zbor ne bi smel zanimati za program mladinskih ur. Prav nasprotno — tega naj bi profsorski zbor in Ljudska mladina na šolah sestavljali skupno. Gre predvsem za izvedbo in organizacijo mladinskih ur, kar naj bi v resnici prevzela Ljudska mladina.

Drugače pa je z marksističnimi

krožki na šolah. Pokazalo se je, da namreč le-ti na nobeni celjski šoli ne delajo tako, kot bi bilo treba. Ker pa so marksistični krožki izredno poglobljena oblika idejno-vzgojnega dela, ki zahtevajo veliko znanja in sposobnosti, bi jim morali na šolah tudi pedagogi posvetiti več pozornosti. Se več — profesorji komunisti so za delo teh krožkov celo odgovorni. Zanimivo je, da je posvetovanje to zahtevo zelo ostro postavilo, je povedal tovariš Ribič.

»O delu šolskih skupnosti in o samoupravi na šolah ne moremo ugotavljati kakšnih bleščočih uspehov. V glavnem je najbolj napak to, da šolske skupnosti nimajo nobene materialne osnove. Tudi sodelovanje šolskega odbora in šolske skupnosti bi moralo biti tesnejše. Šolski odbor naj bi skupnost obvestil o sredstvih, ki jih ima šola, jo pritegnil v njihovo razdeljevanje, pa tudi na to, bi se moral spomniti, da bi šolski skupnosti zagotovil tolikšna finančna sredstva, da bi skupnost res lahko razvila svojo dejavnost.

To pa seveda niso edini problemi, kjer bi morali pedagogi in mladina ubrati skupno pot. Samo na vprašanje proizvodnega dela se naj spomnim. Ni bilo prav, da so nekatere šole že ob prvem nerazumevanju, ki so ga doživele od gospodarskih organizacij, odnehale. Tu bi lahko tudi organizacije Ljudske mladine kaj več storile. Če bi se organizaciji LMS v šoli in podjetju povezali in če bi mladi ljudje v podjetju odločno zagovarjali koristnost in nujnost proizvodnega dela, bi bili rezultati razgovorov prav gotovo lepši.

Se do nedavnega je bilo sporno tudi vprašanje o tem, ali na šolah res potrebujejo socialne delavce, ki bi se naj posebej zanimali za probleme mladih ljudi, za Ljudsko mladino in šolsko skupnost, zdaj pa se je pokazalo, da ta predlog ni umesten. Čisto mogoče je namreč, da bi tak ukrep še bolj pasiviziral nekatere pedagoge do problemov, ki jih imajo njihovi dijaki. To pa prav gotovo ne bi bilo koristno.

Da, tudi na probleme periodičnih šol nismo pozabili. O tem bomo v kratkem govorili na plenu občinskega komiteja pri nas. Menimo, da bo treba v zvezi s tem marsikaj novega ukreniti.« Je še na koncu dodal tovariš Ribič.

Celjski motiv

Vaše vestice

Vsi zdravniki niso takšni!

Tov. urednik!

V Dramljah imamo zdravnico, ki pa njen odnos do pacientov ni tak, kot ga ti pričakujejo.

Naj navedem dva primera. Z namenom, da bom dobila dober zdravniški nasvet za siroto brez svojcev, ki živi pri meni, sem z njo stopila k zdravnici M. H. (C.) Rana, ki se je pojavila na telesu moje varovanke, je bila po mnenju zdravnice na rakasti podlagi, zato naju je napotila v Ljubljano.

Na onkološkem inštitutu v Ljubljani so bolno mesto pregledali in ugotovili, da ne gre za rakasto obolenje. Predpisali so zdravljenje z obsevanjem. Bolni-ko naj bi jaz vodila ob določenih dneh v Ljubljano, krajevna zdravnica pa naj bi ji rano le obvezovala.

S tem sporočilom sem stopila spet k naši zdravnici. Ta pa je name začela kričati, češ, kako naj ona zdravi tako težak primer rakastega obolenja, če ga niti v Ljubljani ne znorejo. »Saj vendar nisem čarovnica!« je pristavila.

Zaman sem ji dopovedovala, da je mnenje ljubljanskih zdravnikov — specialistov, drugo.

In drug primer? Pred vpisom za šolo sem zdravnico obiskala s svojim otrokom. Že sam sprejem je bil silno neprijazen, da o pripombah, ki so padale na račun otrokovega zdravja ne govorim, saj so me upravičeno bolele. In ko je med tem v svojem tonu omenila tudi zdravljenje zob, sem ji želela po-

vedati, da mi zaenkrat finančna sredstva onemogočajo tovrstno zdravljenje. Takrat pa mi je pokazala vrata. Čeprav sem se sama umaknila, me je čeznje surovo pahnila. Znašla sem se z neobčujenim otrokom na cesti, oblekla sem ga lahko šele na matičnem uradu.

Kaj porečete k takšnim primerom? Sreča, da vsi zdravniki pa le niso takšni!

M. G.
Dramlje, Pletovarje

Kam spada nogometna žoga

Tovariš urednik!

Za gimnazijskem poslopjem je med Trubarjevo in Malgajevo ulico urejeno športno igrišče. Menimo pa, da to ni bilo namenjeno vsem športnim panogam, saj bi v tem primeru moralo biti igrišče zavarovano. Bolje rečeno, zavarovani bi morali biti pred »nogometnimi pozdravi« koristniki teh dveh prometnih ulic.

To misel bodo prav gotovo potrili vsi, ki so bili priča nezgodam, zaradi katerih bi kazalo poskati ustrezno rešitev. Mladim ljubiteljem nogometa naj bi dali možnost športnega razvoja na enem izmed tovrstnih igrišč. S tem pa bi bila vsem mopedistom, motoristom in voznikom ostalih vozil, skratka vsem mimoidočim pritrhanjena škoda pa tudi bolečine. D. A.

Kaj je z mesnico v Petrovčah

Odjemalci mesa v Petrovčah so s prodajalno Mesnine vedno bolj nezadovoljni. Vse prevečkrat meso namreč smrdi in tudi preveč kosti mu dodajajo. Naj navedem primer.

Za delavce menze Mirošana smo nabavili pet kilogramov mesa. Ko je kuharica dobila meso v roke, se je zgrozila, saj je meso močno smrdelo in tudi kosti je bilo preveč. Poslali so meso na upravo Mesnin Celje. Tam so priznali, da meso ni užitno, vendar se stanje še ni izboljšalo. V prodajalni se kar naprej prodajajo slabo meso in ljudje se še kar naprej hudujejo. Nekateri hodijo meso kupovat v Griže, kjer prodajajo svežega in se vprašujejo, zakaj vendar tudi v Petrovčah ni tako.

Mislím, da je zdaj že čas, da nudimo našim delovnim ljudem za pošteno plačilo tudi v redu blago.

J. J.
Petrovče

ČITAJTE
Celjski tednik

Dobje je dobilo telefon

V Dobju je že nekaj let zelo živahno. Prebivalci so s prostovoljnimi delom zgradili že nekaj zelo pomembnih objektov. Tako so lani na zboru volivcev sprejeli sklep o tem, da si napeljejo telefon. Kmetovalci so se zedinili, da bodo darovali okrog 160 drogov ter opravili vsa težaška dela. Občinski ljudski odbor Sentjur je dal sredstva za žico, PTT podjetje iz Celja pa za strokovna dela in za opremo pošte. V nedeljo so končali z deli in »odpri« telefon.

Prav kratkim so končali tudi vsa dela pri zadržnem domu, ki stoji ob glavni cesti in so ga začeli graditi 1959. leta. Poslopje ima dve primerni skladišči, zgoraj pa dvorano in tudi stanovanje. S prezidavo je dobilo trgovsko podjetje »Resevna« zelo primeren prostor za trgovski lokal. Nova trgovina, ki je zelo estetsko in moderno urejena, že nekaj dni služi svojemu namenu.

Prav gotovo so vsi ti novi objekti velikega pomena za nadaljnji razvoj kraja.

T. R.

Celjski TRC

Pazimo na gobe

O preskrbi na celjskem trgu v preteklem tednu ne bi mogli kaj preveč pohvalnega reči. Pokazalo se je, da bodo hladni dnevi še onaprej oplivali na živahnost na tržnici. Tako je bilo v preteklem tednu zelo malo sadja, pa tudi ostalih pridelkov ni bilo toliko kot prejšnje dni. Cene so bile še kar zmerne — razen redkih izjem — in iz tržnih miz je zginilo skoraj vse, kar so prodajalci prinesli.

O cenah nam je tržni nadzornik, tovariš Murko povedal tole: »Krompir je bil po 40 do 55 dinarjev, socialistični sektor pa ga je prodajal po 42 dinarjev za kilogram. Zelje je imelo ceno od 25 do 50 dinarjev — to velja za belega, — medtem ko je bilo rdeče po 60 do 80 dinarjev za kilogram. Te dni je bilo na trgu tudi kislega zelja in kisle repe dovolj. Od 70 pa do 100 dinarjev se je vrtila njuna cena. Kolerabo so prodajali po 60 do 80 dinarjev, špinačo po 500 dinarjev, vendar velja to samo za privatne prodajalce. Špinačo popolnoma enake kvalitete so namreč proizvajalci družbenega sektorja pa prodajali tudi po 140 dinarjev za kilogram. O tem pa, da naši kupci raje kupujejo dražje blago, pa čeprav je kvaliteta morda celo slabša, sem vam pravil že prejšnji teden. Ob tem ne morem zamolčati tudi tega zanimivega dogodka:

O letošnjih cenah jajčk je bilo že veliko besed in kritik. Včeraj so bila jajčka tudi po 37 dinarjev. Pa se je našel nekdo iz Smarja, ki jih je začel prodajati po 40 (štirideset!) dinarjev. Toda tokrat so se naše gospodinjice vendarle razjezile, kupile niso niti enega jajčka. Ker jih torej po tej ceni ni in ni mogel prodati, je ceno — kljub zinenemu naročilu, da jih mora prodati po 40 dinarjev, tako se je namreč kasneje opravičeval — znižal za pet dinarjev.«

Kar zanimivo poduk. Kajne? Morda bi marsikdaj res sami lahko optovali na višino cen?! Seveda pa bi bilo treba v tem primeru malce več sodelovanja vseh tistih, ki jih pot vsak dan vodi na tržnico.

In zdaj še ostale cene: solata je bila glede na vrsto po 80 do 120 dinarjev, radič po 200 in 250, graha ni več, fižol v stročju pa 120 do 170 dinarjev, fižol v zrnu po 140 in 180, medtem ko so ga prodajalci družbenega sektorja prodajali precej dražje, paprika je bila po 90 dinarjev, kumare po 60 do 100 dinarjev itd. Grozdje je bilo po 78, pa tudi po 160 dinarjev, fige po 320, hruške po 70 do 100 itd.

»Opozorite še na gobe.« me je zaprosil tovariš Murko. »Na trgu je zadnje čase precej storonk in siok, ki jih je kaj lahko zamenjati tudi za kakšno strupeno gobo. Vseh gob tu res ne moremo pregledati. Priporočite kupcem, naj kupujejo res samo tiste gobe, ki jih dobro poznajo!« S tem priporočilom tokrat dovolj.

—ij

Jutri je naš jugoslovanski film

KINO — Zalec; klet in v njej je shranjevalnica koles. Po vsaki predstavi stoji tam hišnica in opazuje obraze obiskovalcev. Je to ženica srednjih let, ki, tako pač kaže njen obraz, živi z dušo in telesom za naš — KINO.

»Lep film, kajne?« oprasha mimoidočega.

»No ja, videl sem tudi boljše,« se sliši odgovor.

»Zdaj so na sporedu sami dobri filmi,« pravi ženica.

»Res, kakšni pa?« se zanima radovednež.

In ženica našteje dolgo vrsto tujih filmov. In med njimi se spomni tudi igralcev.

»V jutrišnjem filmu igra Silvana Mangano, potem bo Jean Gabin, nato spet Tony Curtis; pa Milena Drapevič, Nikoli Mira, Boris Ruzančič.«

»To so pa naši filmi!« reče nekdo in zamahne z roko.

»Kaj vam naši niso všeč?«

zaokroži obraz ženica, ki ji tako zopastavljanje domačih filmov očitno ni všeč.

»Ste že videli Deveti krog, Veselico in Dobro morje? Rečem vam, sami dobri filmi!« »Deveti krog sem gledal. Perfektna stvar! pove mladčič. Kar za njim pa še čuje glas.

»Tako je. Najprej smo gledali »Na spoji zemlje«, odlični film; potem pa je bilo nekaj polomij. Danes pa imamo že celo kopico dobrih filmov. Tudi baronih!«

Tako poteka pogovor o kletih, pod žalsko kinodvorano. In včasih je kar prav, da se stopnice dosti preozke. Nihče ne uide prej, dokler ga ne doseže zavedno priporočilo prikupne hišnice.

»Jutri pa snet na spidjenje, je naš, jugoslovanski film!«

Prav je tako!

—dk—

VSAK LIST živ delovni človek

Veliki kupi popisanih formularjev »Poročila o nesreči pri delu« se zbirajo vsako leto. Statističarji jih obdelujejo, analitiki delajo analize, na podlagi teh podatkov pišejo poročila, listi — kupi gredo ad acta, v arhiv — v pozabo.

To so listi. Kaj pa živi ljudje, ki so vpisani v njih? Nekaterih, povprečno deset na leto, sploh ni več med nami. Zaradi neurejenih delovnih pogojev, zaradi slabe zaščite pri delu, zaradi lastne neprevidnosti so izgubili pri delu svoja življenja; družine so ostale brez članov, tu in tam je bil pred pristojnim organom izveden postopek, morda so tudi bile izrečene kazni, toda mrtvih ni nazaj. Povprečno 400 teh listov, ki smo jih statistično obdelali, nosi v sebi 400 novih invalidov — izgubili ali pohabili so del svojega telesa, ostala jim je le večja ali manjša delovna sposobnost. Nas, ki smo ostali zdravi celi, zato ponovnokrat ti kupi listov, te hude posledice, bolečine, moralni in

drugi udarci, ne bolijo, čeprav smo odgovorni kot člani skupnosti za vse, kar se pri nas dogaja — pa tudi za te, ki so doživeli poškodbe, ki so vpisane v teh papirjih.

Morda nimamo časa, morda nas je vsakdanje delo tako obremenilo, da se na te stvari ne spominu ali pa smo celo postali ravnodušni do teh dogodkov, ki nas niso neposredno prizadeli. Res je, današnji čas je zelo zahteven, hitimo od enega dela do drugega in pozabljamo na stvari, ki jih ne bi smeli pozabljati. Nikdar ne bi smeli pozabiti, da v teh kupih papirja niso samo listi, da je v teh kupih tisoče in tisoče (letno celo do 7000) proizvajalcev — upravljalcev in da so to naši ljudje — naši pri delu, pri družbeni dejavnosti v našem skupnem življenju. Na te liste, v te kupe papirja, v analizo, naši ljudje ne smejo priti — posledic ne smemo dovoliti, ker je to naša dolžnost.

F.

Po dobrem mesecu se je tovašica znova oglasila na vrtnariji in dežurnemu razlagala, kako nezadovoljna je z našim delom. Govorila je o plevelu, ki bi ga naj bil nekdo namenoma posadil, o resposobnosti vrtnarjev, skratka, o stvareh, o katerih bi morala govoriti z vrtnarjem, ki ji je delo opraviljal.

Da je bil grob po dveh mesecih ooln plevela, radi verjamemo. Včasih plevel zraste tudi mnogo prej kot po dveh mesecih. Naj povemo še to, da se v tem primeru ne čutimo krive.

Kmetijski kombinat
Zalec, »Vrtnarstvo«
Celje

Dve točki samo z Glazije

Deveto kolo prvenstvenega tekmovanja v jesenskem delu slovenske nogometne lige za predstavnike celjskega okraja v njej ni bilo preveč uspešno, saj je od šestih razpoložljivih dve točki pobral edinole Kladiivar, ki je na domačem terenu v izredno napetem dvoboju premagal trboveljskega Rudarja 3:2 (2:1). Tekma dveh enakovrednih nasprotnikov je vzbujala prav toliko navdušenja, kot razočaranja, saj so se lepim in premišljenim akcijam pridružili tolikšni spodrsrljaji, da je težko govoriti o neki stalni formi. Ne glede na vse to, pa je razveseljivo že dejstvo, da so se vsi igralci Kladiivarjevega moštva močno zavzemali, da bi iz dvoboja pobrali vse, kar je bilo na razpolago. V tem so uspeli; to pa je veliko, to je celo vse. Med domaćini je bil znova najboljši Hribernik, ki je uspešno vodil svojo napadalno vrsto v ofenzivo.

Tekma med Odredom-Krimom in ZNK Celjem ni bila lepa, niti zanimiva. Celjski železničarji so morali tokrat podpisati predajo. Zmaga je pripadla domačinom z najtesnejšim rezultatom 1:0.

Velenjski rudarji niso prekinili s tradicijo porazov; ostali so ji zvesti in tako tudi na domačem terenu ter pred domačimi gledalci izgubili srečanje s prav tako novincem v tej ligi, mariborskim železničarjem. Tekma se je končala z zmago gostov 2:1.

Po devetem kolu se položaj na lestvici ni bistveno spremenil; novost je le v tem, da je nastala pri vrhu večja gneča, zaradi katere se je povečalo zanimanje za nadaljnji potek tekmovanja. Celjski železničarji so tokrat na tretjem mestu z dvanajstimi točkami, oziroma s tremi manj kot jih ima kranjski Triglav; sicer pa imajo pozitivno razliko v golih 17:10. Kladiivar je z enakim številom točk na četrtem mestu; njegova bilanca v golih pa se glasi 16:11. Pri tem je treba povedati še to, da se stvari okoli razveljavljene tekme z Delamaršem zapletajo ter da se je moštvo iz Izole pritožilo na odločitev tekmovalne komisije, ki je prvotno zmago Delamarša nad Kladiivarjem spremenilo, zaradi dozdevne nepravilne registracije enega igralca, v poraz in tako dve točki pripisala Kladiivarju. Sicer pa, počakajmo, kako bo na to zadevo reagirala tekmovalna komisija Nogometne zveze Slovenije. Za velenjskega Rudarja moramo tudi to pot zapisati, da tiči na zadnjem mestu z eno samo točko ter razliko v golih 6:24.

V desetem zavrtljaju se bodo celjski železničarji na igrišču pod Skalno kletjo spoprijeli z ljubljanskim Slovanom, ki je trenutno s sedmimi točkami na desetem mestu. Kladiivar bo nastopil v Ljubljani proti tamošnjim Svobodi, ki je na enajstem mestu s sedmimi pikami. Velenjski Rudar pa bo šel v goste ekipo iz Murske Sobote, ki je z osmimi točkami na sedmem mestu.

V devetem kolu slovenske mladinske lige so celjska moštva dosegla naslednje rezultate: Odred-Krim : Celje 4:0, Kladiivar : Rudar (T) 1:0 ter Rudar (Velenje) : Železničar 0:4. Po teh dogodkih je mladinsko moštvo Kladiivarja na petem mestu lestvice z enajstimi točkami, mladina ZNK Celja pa na enajstem s petimi točkami, mladinska ekipa velenjskega Rudarja pa na trinajstem z dvema točkama.

Tesna zmaga Elektro

Pred nekaj več kot dvesto gledalci je ekipa Elektro v soboto doma premagala borbeno ekipo Postojne z rezultatom 6:2 (3:3). Začetek je pripadal domačinom; toda proti pričakovanju so gostje iz Postojne tesno sledili košarkarjem Elektro in tako ob zaključku prvega polčasa rezultat izenačili. V drugem delu se slika bistveno ni spremenila. Domačini so komaj ohranili prednost dveh košev.

Moštvo Sočanja je bilo opaziti utrujenost, saj ekipa trenira in tekmuje neprekinjeno od novembra lanskega leta.

Elektra je pred zadnjim kolom republiškega tekmovanja na tretjem mestu.

KEGLJANJE

ŽKK CELJE IN CELJSKI TISK

Okrajno prvenstvo v borbenih partijah v kegljanju je končano. Uspelega tekmovanja se je udeležilo enajst registriranih ter devet sindikalnih moštev, ki so opravili po sedem oziroma pet nastopov.

Nova strelska družina

V počastitev 20-letnice pionirske organizacije so na osnovni šoli v Orli vasi v Savinjski dolini ustanovili strelsko družino, ki so jo imenovali po prvoborcu tega kraja Ivanu Plaskanu. Medtem ko bo imela novoustanovljena družina sedež na šoli, bodo ostali člani še iz Sentruperta, Trnave itd.

Strelska družina »Ivan Plaskan« ima zaenkrat 32 pionirjev ter 20 članov, mladincev. Za prvega predsednika družine so izbrali Vinka Burkelca, za tajnico pa Roziko Kobale.

V skupini kegljaških klubov je premočno zmagala ekipa železničarskega kegljaškega kluba Celje, ki je podrla 2954 kegljev, oziroma dosegla v posameznih nastopih naslednje rezultate: 359, 456, 414, 453, 447, 403 in 402. Na ostala mesta so se zvrstili: 2. »13. maj« 2678, 3. Elektro 2596, 4. Olimp 2550, 5. Ingrad 2550, 6. Kovinar, Štore 2500, 7. Kladiivar 2496, 8. Rudar, Zabukovica 2465, 9. Invalid 2378, 10. Kovinotehna 2166, 11. Rudar, Velenje 1326.

Člani prvih štirih klubov bodo 3. novembra sodelovali na republiškem prvenstvu.

Sindikalna kegljaška moštva pa so se zvrstila na okrajnem tekmovanju takole: 1. Celjski tisk 1662, 2. Cronometer 1657, 3. Cinkarna 1635, 4. OLO Celje 1629, 5. Tovarna tehničarjev 1616, 6. železarna Štore 1502, 7. gluhonemi 1501, 8. Žična 528, 9. Elektra Soštanj 326.

Četrti v državi

Od petka do vključno nedelje je bilo v Zagrebu letnično državno prvenstvo v hokeju na travi. Med štirimi finalisti je bila tudi ekipa celjskega Hokejskega društva kluba, ki je v končni oceni zasedla zadnje mesto.

Mlada ekipa HDK Celja ni šla na zaključni del državnega tekmovanja kot pretendent za višje mesto. Kajti že udeležba na tem tekmovanju je zanj pomenila priznanje za opravljeno delo, zlasti pa za vsa prizadevanja v letošnjem letu. To je mlada ekipa, ki nima bogatih izkušenj, zlasti pa ne v takih tekmovanjih, kot je državno prvenstvo. Zgodilo se je namreč pravi, da so se celjski hokejisti na travi uvrstili med finaliste najvišjega tekmovanja v državi.

Četudi so izgubili vse tri tekme, so zadovoljivo opravili svojo nalogo, in kar je najvažnejše — pridobili so si bogatih izkušenj za nadaljnje delo na tem polju.

V posameznih srečanjih so celjski hokejisti na travi dosegli naslednje rezultate: Marathon (Zagreb) : HDK Celje 2:0, BASK (Beograd) : HDK Celje 5:0, Jedinstvo (Zagreb) : HDK Celje 3:0. Končni vrstni red prvenstva pa je bil: 1. Jedinstvo, 2. Marathon, 3. BASK, 4. HDK Celje. Medtem ko ekipa zagrebškega Jedinstva ni izgubila nobene tekme, je Marathon v borbi za drugo mesto odpravil Beograjčane.

PRIJATELJSKI TEKMI

V soboto so imeli kegljači celjskega železničarskega kluba v gostih ekipi iz Slovenj Gradca. V dvoboju so zmagali Celjani z rezultatom 6672:6462. Medtem ko je Hrvat iz Slovenj Gradca dosegel 858 kegljev, so Celjani metali takole: Vanošek 850, Veranič 849, Trglas 859, Lubej 837, Šmon 829, Blazina 829, Marinič 826 in Ravter 773.

V drugi prijateljski tekmi, v nedeljo, pa je mariborski Konstruktor premagal celjski Ingrad 6475:6244.

Težko prebojena zmaga

Člani celjskega železničarskega rokometnega kluba so v šestem kolu vzhodne skupine slovenske lige le s težavo odpravili borbeno moštvo iz Radče z rezultatom 20:17 (11:6). Pri Celjanih je bil najboljši Goršič, ki je dosegel osem golov.

Po tem zavrtljaju zasedajo Celjani četrto mesto na lestvici s sedmimi točkami.

Poraz v Velenju

Rudar (V) : Celulozar (Kr) 18:50

V prvenstveni tekmi slovenske rokometne lige — vzhod — so fantje iz Krškega zasluženoma premagali Velenjčane. Ni pa dosti manjkalo, da bi se tekma sprevrgla v pretep, k čemu je mnogo pripomogel sodnik Zagerl iz Ljubljane, ki ni bil dorasel dogodkom na igrišču. Primer iz Velenja jasno kaže, da bi tekmovalna komisija morala doživeti »snobnejše« — bolj avtoritativne sodnike. R. Z.

ZA ZAPRTIMI VRATI

Ker to ni edini in prvi primer; četudi bi iskreno želeli, da bi bil zadnji; da bi morali poseči po tujih dirih, če bi hoteli objaviti rezultate društvenega tekmovanja AD Kladiivarja v mnogobojih, od 19. do 21. oktobra, se nam zdi potrebno, da predvsem zaradi tistih, ki spremljajo naše delo na športnem torišču, napišemo nekaj vrstic, nekaj pa tudi zaradi propagande športnega in zlasti še atletskega udejstvovanja.

Pred kratkim smo opozorili odgovornega tovariša pri AD Kladiivarju in mu rekli, da se nam ne zdi prav, da so društveni mitingi, na katerih so skoraj vedno doseženi tudi vrhunski rezultati, več ali manj zaprtega tipa, lahko bi rekli za zaprtimi vrati stadiona. Gre namreč za to, da o teh prireditvah ni obveščena niti celjska športna javnost, niti športna redakcija našega lista. In šele potem, ko so ti rezultati objavljeni v katerem koli republiškem glasilu, pride na vrsto naše pozornanje. Če se že prirediteljem ali pa onim, ki so v društvu zadalženi za propagandno dejavnost, ne zdi umestno, da o teh prireditvah obveščajo tudi naše uredništvo, potem bi predlagali vsaj to, da bi takšne mitinge reklamirali na kra-

jevo običajen način. Škoda je namreč to, da so ti nastopi brez gledalcev, brez tistih, ki bi radi spremljali tudi interno društveno delo, delo našega najmočnejšega atletskega kolektiva v državi. Menimo, da bi tako ojačali propagandno dejavnost in pripomogli k še večji popularizaciji kraljice športa.

Končno bi lahko tudi vprašali, kako je z verifikacijo rekordov, ki so doseženi na takšnih prireditvah »zaprtega tipa«. Čeprav nismo raziskovali, ali AD Kladiivar pravilno prijavlja takšne društvene nastope, moramo poudariti, da n. pr. okrajna in občinska zveza za telesno kulturo o njih nista bili nikoli obveščeni. Morda je bila Atletska zveza Slovenije, kdo ve?

Skratka, naš predlog je, da bi biti o takšnih nastopih obveščeni tako mi, kot tudi celjska športna javnost. Naša dolžnost je, da propagiramo tudi to športno dejavnost; zato bi si želeli, da bi to propagando vodili iz pregega vira, ne pa iz drugega, posredniškega. Menimo, da bi bil tak odnos do športne redakcije našega lista umesten tudi zavoljo splošne podpore, ki jo lahko nudimo in dajemo tej dejavnosti. —an

Pomoč na cesti. Voznik kamiona zabukovskega rudnika tov. Rafoel Rehar (na desni) pomaga pri polnjenju zračnice

HVALA, TOVARIŠ REHAR!

Fičko je brzel proti Ljubljani. Za seboj je pustil Vransko. Naenkrat je nekaj počilo; avto je zaneslo, toda ne prehudo. Voznik je obdržal oblast nad vozilom. Ko je zapeljal ob rob ceste, je ugotovil — okvara na zračnici zadnjega kolesa. Prva okvara te vrste sploh.

Četudi brez izkušenj, se je odločno lotil dela. Zavijal je rokave, prinesel orodje in začel... Toda, glej ga spaka, ključ s katerim naj bi odvil vijake na kolesu ni »prijel«. Kako to vendar, saj je nov in še nikoli preizkušen. Robovi mu še niso izlizani... Navzlic temu, ključ ni in ni prijel. Kaj zdaj? Prva se je znašla žena. Ustavila bom prvi tovorni avto, je dejala, in poslala soferja, da nam pomaga.

Stopila je na sredino ceste in čakala. Dolgo ni bilo treba. Iz celjske strani je vozil kamion. Dvignila je roko. Avto se je ustavil.

— Ali nam bi lahko pomagali?, je prosila. Mož ne more odvitvi vijakov na zadnjem kolesu.

— Mudi se mi, zelo se mi mudi, je potolžil voznik tovornega avtomobila.

Navzlic temu je izstopil, si ogledal okvaro in se urno lotil dela. Prinesel je svoje orodje in v hipu odvil vijake, odstranil pokvarjeno kolo in prosil:

— Dajte mi rezervno kolo.

— Takoj prosim.

Ko je bilo vse nared, ko je bilo že novo kolo pritrjeno, so ugotovili, da je zračnica premalo napolnjena. S skoraj prazno gumo bi ne mogli nadaljevati poti. Tlačilke pa tudi ni imel niti voznik fičke, niti voznik tovornega avtomobila. Kaj zdaj?

Četudi je voznik tovornega avtomobila, tov. Rafoel Rehar iz zabukovskega rudnika, znova potožil, da se mu hujo mudi, je pripeljal svoje vozilo k fički ter pripomogel, da je s pomočjo motorja svojega vozila napolnil zadnje fičkovno kolo.

Fičko je bil sposoben za nadaljevanje vožnje; sposoben edinole po zaslugi uvidnevene in tovariškega voznika tovornega avtomobila zabukovskega rudnika, tovariša Rafoela Rehara. Se enkrat — hvala, tovariš Rehar!

Teh vrstic nisem zapisal samo zato, da bi se znova zahvalil prijaznemu vozniku, tov. Reharu, marveč tudi zavoljo tega, da bi na praktičnem primeru pokazal, kako se lahko uveljavi tovarštvo na cesti, kako si lahko vozniki motornih vozil med seboj pomagajo, če je treba in če imajo v sebi nekaj več, kot pa samo sposobnost in znanje za upravljanje vozila...

Hvala, tovariš Rehar!

—mb

ČASTEN REMI

Mlado rokometno moštvo celjskega Partizana je v nedeljo nastopilo v Beogradu, kjer se je v predtekmiških in poljskih rokometnih pomerilo z mladinsko reprezentanco Beograda.

Celjski mladinci so zadovoljivo opravili svojo nalogo, saj so po izredno lepi igri, ki je bila buje celo zanimivejša kot pa glavna tekma, izbojevali neodločen izid 19:19.

Koristne selitve

Četudi člani obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Celju niso potrdili predloga posebne komisije, ki je proučevala zasedbo nekaterih poslovnih prostorov potem, ko bi se v nove prostore preselili okrajno ter okrožno sodišče in Narodna banka, so navzlic temu ostale nekatere spodbude, ki jih tudi dokončna odločitev o preseljevanju nekaterih uradov, organizacij in podobno, ne bo mogla prezreti in jih tudi nima namena.

Po preselitvi okrajnega in okrožnega sodišča v novo sodno palačo ter Narodne banke v nove prostore, bodo ostali nazadnje njihovi dosedanja prostori, ki pa bi jih naj uporabili tako, da bi na račun bližnjega preseljevanja nekaterih organizacij in uradov rešili v mestu ob Savinji nekatere nujne in pereče probleme. V okviru zelo obsežnega predloga, ki pa, kot rečeno ni bil v celoti potrjen, naj bi s pomočjo bližnjega preseljevanja prišla do svojih boljših prostorov pionirska knjižnica in to v pritličju tako imenovanega direktorskega bloka na Šlandrovem trdu. Prostor zanjo bi odstopila uprava za gozdarstvo, ki se bo preselila v Narodni dom. Prav

tako naj bi se po prvotnem predlogu preselili obrtno podjetje Obnova, zatem stanovanjske skupnosti Center ter stanovanjska zadruga Dom. Njihove dosedanje prostore v Zidankovi ulici pa bi namenili tistim strankam, ki bi se preselile iz dotrajanih hiš ob Linhartovi ulici (zraven tržnice), ki so obojene na rušenje. Do novih prostorov bi po tem predlogu prišel tudi mestni arhiv in to v pritličju poslopja starega sodišča. Tu naj bi uredili tudi sobo, v kateri bi bila urejena zapuščina pokojnega pisatelja Vladimira Levstika.

Kot vse kaže, bo prostore dosedanje mestne knjižnice na vogalu Cankarjeve in Aškerčeve ulice zasedla carinarica; dotedanje prostore carinarice ob Ulici XIV. divizije pa Celjska turistična zveza.

Zelo zanimiva razprava se je vodila okoli bodoče namembnosti sedanjih prostorov Narodne banke na Titovem Trgu. Za te prostore se zavzema tako tovarna konfekcija Naprijed v Zagrebu, kot celjski Tehnomerator, ki bi naj v njih uredil trgovsko hišo za prodajo tehničnega blaga. S preselitvijo nekaterih občinskih političnih organizacij iz Malgajeve ulice 2 in 4, naj bi te prostore dobil Biro za stanovanjsko in komunalno izgradnjo, zraven tega pa še klub OZN ter akademski klub.

Zanemarjena okolica Seidlovega studenca

Ob Partizanski cesti v Celju žubori Seidlov studenec. Po končani regulaciji Savinje pa je okolje tega studenca ostalo vse prej kot čedno. Studenec nam je zanemaren, delno razbit, poraščen z mahom, razen tega pa so okoli tudi polomljene klopi in še ostala navlaka. Vrhu tega so bila nekому napoti bukova drevesa, ki jih je posekal. Mislim, da bi se z dobro voljo dalo odpraviti te pomanjkljivosti in okolje studenca znova primerno urediti.

M. Č.

RADIO CELJE

Ponedeljek, 29. oktober: 17.00 Celjska kronika, 17.10 Popevke v izvedbi slovenskih pevkv, 17.20 Športni tednik, 17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 17.45 Obvestila, nato zabavna glasba.

Torek, 30. oktober: 17.00 Celjska kronika, 17.10 Trio Slavka Arvenika ter kvintet Borisa Kovačiča pred mikrofonom, 17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 17.45 Obvestila, nato zabavna glasba.

Sreda, 31. oktober: 17.00 Celjska kronika, 17.10 Iz sveta jazza, 17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 17.45 Obvestila, nato zabavna glasba.

Četrtek, 1. november: NI ODDAJE; ves dan prenos sporeda RTV Ljubljana.

Petek, 2. november: 17.00 Celjska kronika, 17.10 Franz von Suppé: Pesnik in kmet — uvertura, 17.20 V galeriji kulturnih in zgodovinskih pomembnosti, 17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 17.45 Obvestila, nato zabavna glasba.

Sobota, 3. november: 17.00 Celjska kronika, 17.10 Za prijeten konec tedna, 17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 17.45 Obvestila, nato zabavna glasba.

Nedelja, 4. november: 12.00 Pogovor z državljani, 12.10 Obvestila, 12.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.25 Plesne melodije Amerike, 12.45 Pogovor o prednostih nove ustave.

KRONIKA NESREČ

Jožeta Lednika z Mravljakove ulice so napanili; dobil je rane na glavi in desni roki. — V Kaszah se je v traktorjem prevrnil Mihael Kroflič in si poškodoval obe nogi. — V Arclunju je konj brenil Franca Učakarja; dobil je poškodbe na glavi in desni roki. — V Skofji vasi je pod vprežni voz padel Herman Mlakar. Poškodovani si je glav in rebra. — Jakob Klenovšek je v Štorah padel s kolesom in si zlomil roko. — Marija Večko iz Kasaz je padla po stopnicah in se poškodovala v križu. — Viktor Košak iz Zaloga pri Semetriju je padel s kolesom ter si poškodoval nogo v kolku. — Pri delu v gramoznici v Medlogu si je glavo in nogo poškodoval Jože Arhančič. — Franciška Krajnc iz Smartnega v Rožni dolini je padla in si poškodovala prsni koš. Pri delu si je poškodoval levo nogo v gležnju Albin Koštomaj iz Vojnika.

Gibanje prebivalstva

V času od 8. do 14. oktobra 1962 je bilo rojenih 24 dečkov in 23 deklic.

Poročili so se: Kubale Franc, uslužbenec LM in Jazbinšek Marija, kuharica, oba iz Celja. Arnsšek Alojz, čevljar iz Sv. Jungerta in Lipičnik Neža, kmetovalka iz Smartna v Rožni dolini. Zimek Ladislav, delavec in Mernik Justina, delavka, oba iz Pečovnika. Kadlinč Jože, strojni tehnik iz Hrenovca in Selčanec Aleksandra, Marlena, z. asistentka iz Trnovclj pri Celju. Kveder Karel, ključavničar in Pavšer Stefanija, bančnica uslužbenka, oba iz Kasaz. Gorjup Ignac, upokojenec iz Zadbrove in Košec Marija, poljedelka iz Vojnika.

Umrlji: Marija Kumer, previzkarica iz Gabrovelj, stara 66 let. Ljudmila Brevec, kmetovalka iz Sentvida p. Planini, stara 52 let. Antonija Križnik, upokojenka iz Dvora, stara 74 let. Franc Razborski, vzdrževanec iz Polnice, star 62 let. Rudi Lesjak, otrok iz Cest p. Smarja, star 1 mesec. Marija Vodnik, upokojenka iz Zagrada, stara 76 let. Radovan Ločnik, otrok iz Studenc, star 11 dni. Franc Zupan, delavec iz Gotovelj, star 39 let. Ivan Pogladič, kmetovalec iz Vel. Ravne, star 75 let. Miroslav Peč, ključavničar iz Jagajncije, star 35 let. Maks Kožar, delavec iz Vrhovirke, star 57 let. Jožeta Blaž, s. o. podpirnaka iz Rečice ob Savinji, stara 80 let.

Malj i nterisk

Zakaj ponovna razkopavanja

Te dni so se v Celju ponovno začela nekatera dela, ki jih ljudje močno kritizirajo in obsojajo. Začelo se je razkopavanje nekaterih ulic in pločnikov.

Ko smo videli, da so ta dela v zvezi s pošto, smo zaprosili direktorja celjskega podjetja za PTT promet, tov. Sepca za pojasnilo:

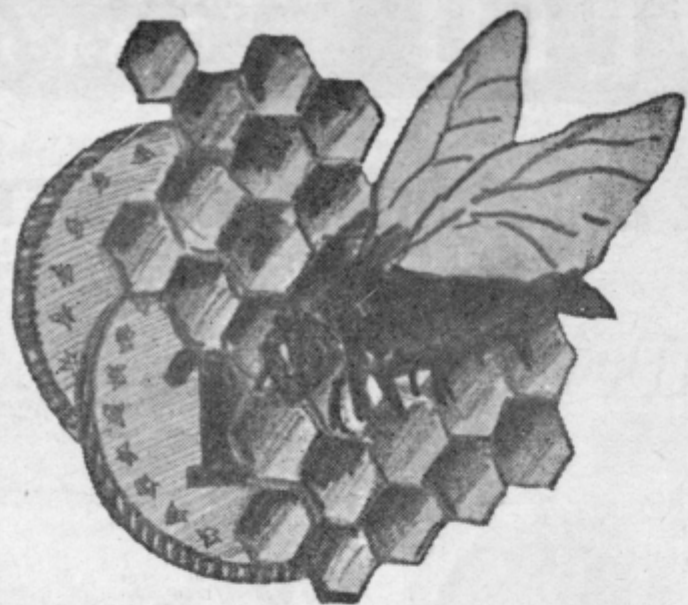
— Tokrat gre za nujna in neodložljiva dela pri polaganju kanalizacije za poznejše polizevne tako imenovanega koksalnega mednarodnega telefonskega kabla. Dela so zelo nujna predvsem zaradi mednarodne telefonske povezave. V mestu bodo kanali za poznejši kabel položeni v Cankarjevi, Vodnikovi, deloma Ipravčevi ulici ter na Ljubljanski cesti. Istočasno se bodo enaka dela zvajala tudi v Zalcu. Medtem ko bomo v Celju za ta dela potrošili okoli 24 milijonov, jih je za Zalec predvidenih šest.

— Kako dolgo bo trajalo to razkopavanje ulic?

— Vsa dela morajo biti opravljena v dobrem mesecu. Naše podjetje pa jih bo izvršilo tako, da bo po položitvi kanalizacije vzpostavilo na razkopanih cestah in pločnikih prožnje stanje.

— Kakšne koristi bo imelo celjsko območje od položitve koksalnega kabla?

— Z njim bomo dobili osnovo za ureditev medkrajevne telefonske avtomatizacije. Če bo slovese po sreči, bomo kable polagali že proti koncu prihodnjega, sicer pa zagotovo 1964. leta. —mb

Komunalna banka Celje

S PODRUŽNICO MESTNO HRANILNICO
CELJSKO TER EKSPozITURAMI V ŽALCU,
MÓZIRJU, SLOVENSKIH KONJICAH, ŠMARJU
PRI JELSAH, ŠENTJURJU PRI CELJU IN
V LASKEM

ZBIRA HRANILNE VLOGE TER JIH NAJUGODNEJE OBREŠTUJE

Nove ceste

V moziški občini je turizem med izredno pomembnimi vejami narodnega gospodarstva, saj je na tretjem mestu. Naravne lepote in zanimivosti pa so zaradi izredno slabih cest manj obiskane, kot bi lahko bile. In ravno zato so predstavniki občinskega ljudskega odbora kot turistični delavci mnenja, da je prva naloga čimprej ureditev dobrih prometnih zvez z Logarsko dolino, Gornjim gradom itd.

V razpravah o vlaganju v turizem so sklenili, da bodo prihodnje leto začeli z rekonstrukcijo ceste Spodnja Rečica—Ljubno, kasneje pa še Ljubno—Logarska dolina, kajti zavedajo se, da bodo le s solidnimi vezami in prijetnim potovanjem lahko popolno-

ma izkoristili vse dosedanje turistične zmogljivosti. Nedvomno pa bodo dobre prometne zveze kasneje pospešile tudi nove turistične gradnje, za katere je še nešteto prikladnih mest v Zgornji Savinjski dolini.

Tako so v zadnjem času razmišljali o načrtu za najbližjo zvezo z Ljubljano in to v dolini Lučke — t. j. v Podvolovleku. Prav tako pa so imeli razgovore, kako bi skrajšali ogromni ovinek Črna—Logarska, in sicer z zvezo preko Bele peči.

K večjemu obisku Logarske in predvsem k maloobmejnemu prometu pa bo doprinesla gradnja ceste Matkov kot—Pavličovo sedlo, ki bo v prihodnjem letu končana. Domnevamo lahko, da bosta zveza sčasoma postala zelo pomembna za Logarsko dolino, saj bo neštetim tujcem odpirala pot z direktnim vstopom.

Ob izgubi našega nadvse dragega moža, očeta in starega očka

JERNEJA KODELA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegov zadnji dom, darovali vence in cvetje.

Prisrčna hvala vsemu zdravstvenemu osebju — posebno pa dr. Antonu Mikacu za požrtvovalno lajšanje trpljenja v zadnjih dneh bolezni.

Duhovnikom, gasilcem, družbenim organizacijam, govornikom in vsem ostalim za sočustvovanje in izraženo sožalje iskrena hvala.

Celje, dne 23. 10. 1962.

Zalujoči: žena Marta, sin in hčerka z družinama ter ostalo sorodstvo.

Solski odbor osnovne šole Žalec razpisuje delovno mesto

šolskega tajnika (ce)

Pogoji: srednja ekonomska šola in 5 let prakse. Vloge poslati do 10. novembra 1962. — Nastop službe 1. decembra 1962

Modne novosti za jesen

SI OGLEDJTE V VELEBLAGOVNICI

TKANINA-GALERIJA

Čjudski magazin

CELJE

LIKVIDACIJA

DELAJSKO-USLUŽBENSKE RESTAVRACIJE
ZELEZARNE ŠTORE

Po sklepu DS Zelezarne Štore z dne 8. 10. 1962 preide Delavsko-uslužbena restavracija s 15. 10. 1962 v redno likvidacijo. Pozivajo se upniki in dolžniki, da do 15. 11. 1962 prigrisajo svoje terjatve in poravnajo svoje dolgove likvidacijski komisiji.

Komisija za razpis delovnih mest ter sklepanje in odpo-

vedovanje delovnih razmerij ObLO Celje razpisuje

1. delovno mesto referenta za civilno zaščito
2. delovno mesto upravno pravnega referenta

Pogoji:

pod 1. končana srednja tehnična šola gradbene stroke, zaželjena praksa na tem delu;

pod 2. višja upravna ali pravna šola ali srednja šola z daljšo prakso na upravnih poslih v državni upravi.

Razpis je odprt do 15. 11. 1962.

Komisija za sprejemanje delavcev pri Kmetijskem kombinatu Žalec samostojni obrat »Mesnine Celje«,

razpisuje prosto delovno mesto

KNJIGOVODJE osebni dohodkov

Pogoji: srednje šolska izobrazba z večletno prakso na tem delovnem mestu.

Osební dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Stanovanje ni zagotovljeno. Ponudbe poslati na Upravo kmetijskega kombinata Žalec, samostojni obrat Mesnine Celje, Teharska cesta 7.

Razpis velja do izpolnitve delovnega mesta.

KINO

KINO UNION do 26. 10. 1962 »YSI DOMOV«, italijanski film
27. 10. — 30. 10. 1962 »TISOC OCI DR. MABUZE«, nemški film
31. 10. — 1. 11. 1962 »ALBA REGIA«, madžarski film
KINO METROPOL do 26. 10. 1962 »MINUTA ZA LIMOR«, slovenski film
30. 10. — 31. 10. 1962 »EVGENIJA GRANDE«, ruski film
MATINEJE — KINO UNION do 28. 10. 1962 ob 9. in 11. uri »H.Š. AKLEJE«, italijanski barvni Cs film
KINO »SVOBODA« SEMPETER V SAVINJSKI DOLINI do 27. 10. in 28. 10. 1962 »LJUBAVNA ZMESNJAVA«, nemški barvni film
31. 10. in 1. 11. 1962 »VRNJENI V ŽIVLJENJE«, češki film

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE
Petek, 26. oktobra 1962 ob 19.30 uri: Walter Bauer: RDEČE IN MODRO V MAVRICI. I. šolski abonma in IZVEN.
Sobota, 27. oktobra 1962 ob 19. uri: Walter Bauer: RDEČE IN MODRO V MAVRICI. Zaključena predstava za III. osnovno šolo v Celju.
Nedelja, 28. oktobra 1962 ob 19. uri: Calderon: SODNIK ZALAMEJSKI. II. nedeljski dopoldanski abonma in IZVEN.
Nedelja, 28. oktobra 1962 ob 15.30 uri: Calderon: SODNIK ZALAMEJSKI. IZVEN in za abonente iz Vojnika.
Torek, 30. oktobra 1962 ob 17. uri: Calderon: SODNIK ZALAMEJSKI. Zaključena predstava za JLA.
Sobota, 3. novembra 1962 ob 20. uri: Calderon: SODNIK ZALAMEJSKI. Gostovanje v Velenju.
Nedelja, 4. novembra 1962 ob 19. uri: Walter Bauer: RDEČE IN MODRO V MAVRICI. I. nedeljski dopoldanski abonma in IZVEN.
Nedelja, 4. novembra 1962 ob 15.30 uri: Walter Bauer: RDEČE IN MODRO V MAVRICI. IZVEN.

KONCERTI

Sreda, 7. novembra:
I. abonmajski koncert
KLAVIRSKI VEČER DUBRAVKE TOMŠIČ
Začetek točno ob 20. uri v Narodnem domu
Koncertna poslovalnica pri glasbeni šoli v Celju sprejema abonente do 31. oktobra. Od 2. 11. dalje so vstopnice v prosti prodaji dnevno od 9. do 11. in od 16. do 18. ure.

RAZPISI

Časopisno-založniško podjetje »Gospodarski vestnik« Ljubljana Beethovnova ulica 10 sprejme večje število področnih predstavnikov za prodajo knjig, publikacij, tiskovin, obrazcev, zbiranje naročnikov in oglasov.
Pogoj za sprejem je razgledanost in poznavanje terena. Zaželeno je lastno prometno sredstvo. Zagotovljen je zelo dober zaslužek! Pismene ponudbe pošljite na gornji naslov.

RAZNO

FODPISANA Pavlin Marija opozarjam vsakogar pred nakupom premičnin in nepremičnin, katere bi prodajal moj mož Pavlin Anton iz Košnice, ker sem solastnica istih in bom vsakogar predala sodišču, ki bi karkoli kupil.
Pavlin Marija
Prisrčno se zahvaljujem šefu kirurškega oddelka iz Celja dr. SUSTERŠIČU in dr. Piku. Najlepa hvala dr. Džordževiću za uspešno operacijo glave, ter vsemu strojnemu osebju, ki mi je nudilo pomoč v moji bolezni. Leskoveček Jakob — Lesično.
FODPISANI BEVC Anton — posestnik iz Pilštana št. 34 izjavljam, da so govornice o SALEKAR Mariji iz Virštana št. 25 neresnične in se ji zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega pregona.
Smarje pri Jelšah, 11. 10. 1962.
Bevc Anton
MLAJŠI upokojenec želi spoznati žensko od 35 do 45 let po možnosti z lastnim stanovanjem. Lahko je razvezana. Ponudbe pod šifro »Skupen dom«.
STROJEPIŠNA dela vzamem na dom. Naslov v upravi lista.
OTROKA sprejem v varstvo na dom. Naslov v upravi lista.
DEKLE z lastnim domom želi spoznati možkega od 18 do 50 let. Ponudbe poslati pod šifro »Prijeten dom«.

STANOVANJA

DIJAKINJI nudim stanovanje v zameno za instrukcije. Ponudbe poslati na upravo pod »matematika — angleščina«.
DEKLE ali upokojenko vzamem za sestanovalko, ki bi nudila malenkostno pomoč v gospodinjstvu. Videnski, Šlandrov trg 3/II. Celje.
PROFESORICA začetnica išče sobo, nudi instrukcije angleškega jezika. Naslov v upravi lista.

- 1) KOLEKTIVI! Poseben popust nudimo delovnim kolektivom in organizacijam za izletniške vožnje z našimi modernimi turističnimi avtobusi. Razveselite svoje člane s prijetnim avtobusnim izletom! Prirodne in turistične zanimivosti vabijo celo leto na obiski Važnja s KOMPAS-ovimi avtobusi TAM-DEUTZ (30 do 45 sedežev) je prijetna varna in udobna.
- 2) KOLEKTIVI! Po želji vam pripravimo enodnevni izlet na Vršč oziroma Plitvička jezera. Koristite poseben popust pri KOMPAS ovih avtobusih!
- 3) KOLEKTIVI! Zaradi izrednega zanimanja za Korosko in Benetke, organiziramo cenečno in dvodnevne izlete v te nepozabne kraje.
- 4) Izlet v BUDIMPESTO — pripravljamo 5-dnevno avtobusno potovanje, pri jave sprejemamo do zaključnega števila.
- 5) LASTNIKI OSEBNIH AVTOMOBILOV Za vas organiziramo dvodneveni izlet po ITALIJSKIH DOLOMITIH—CORTINA D'AMPEZZO—LAGO DI GARDASIRMIONE—BENETKE—TRST, prijave sprejemamo do zaključnega števila.

Se priporoča KOMPAS Celje, Tomšičev trg 1 — telefon 23-50

PRODAM

PRODAM moped »Colibri«. Verdev Stanko, Ponikva 16, n. Žalec.
PRODAM dobro ohranjen globok otroški voziček — italijanski model. Pristovšek, Mariborska 122.
POCENI prodam ročni voziček na gumi kolesa in aluminijasta stojala za cvetlice. Cesta na grad št. 8.
PRODAM dobro ohranjeno pohištvo. Vzajemni tisk. Vaudek, Prešernova 1, Celje.
SADNA drevesca in vrtnice za jesensko sajenje, oddajamo vsak delavnik v Velenju ob železniški progi pod Smarsko cerkvijo. A. Jelen, Sentilj pri Velenju.
PRODAM »Tobic« štedilnik in sobno peč. Informacije: Celestinova 12/4 — Skalna klet.
ZARADI selitve nujno prodam dobro ohranjeno spalnico s posteljnimi vložki po zelo ugodni ceni. Naslov v upravi lista.
KMETIJSKO parcelo ca. 80 arov v okolici Celja prodam. Ponudbe pod »Možnost gradnje« poslati na upravo lista.
POCENI prodam razno staro pohištvo. Habjan, Celje — Pot na Lavo 24.
PRODAM zelo karamboliran FIAT 600/D najboljšemu ponudniku. Lampret Ludvik, Zalec 149 (Občinski LO).
PRODAM kuhinjsko pohištvo. Naslov v upravi lista.
PROVAMO ročni voziček (250 kg) v dobrem stanju. Ročna izdelava. »Vrtec« Jurčičeva 6 — Celje.
UGODNO PRODAM štirisočno komfortno suho in sončno stanovanje v mestu Celju. Ponudbe pod šifro »Takoj vseljivo«.

OBJAVE

STIPENDIJA
Komisija za štipendije ObLO Mozirje objavlja po sklepu seje z dne 19. 10. 1962 naslednje:
Razpis štipendije, ki je bil objavljen v Celjskem tedniku z dne 21. 9. 1962 se popravi v naslednjem:
1. Ne razpiše se štipendija za študij na zobotehnični šoli.
Komisija za štipendije ObLO Mozirje

POGREBNI ZAVOD CELJE naproša svoje umrlih, da do dneva mrtvih očistijo in uredijo svoje grobove ter popravijo razpadajoče grobnice.
V kolikor ne bo najemna vplačana in grobovi očiščeni, bodo grobišča s spomenikom po 1. 11. 1962 zapadla v last P. Z. po pokopališkem pravilniku. Grobnice pa bo popravil naš zavod na račun stranke.
Obenem obveščamo občinstvo Teharja, Stor in Kompol, da je naš zavod prevzel v svoje upravljanje s 1. 10. 1962 pokopališča Teharje in Kompole. Pisarna zavoda se nahaja v Storah na Krajevem uradu.
Stranke obveščamo, da bo naš zavod prodajal sveče vseh vrst od 26. 10. 1962 vsak dan na mestnih tržnicah, 1. in 2. 11. pa na vseh pokopališčih po zmerno nizkih cenah.
Pogrebni zavod Celje

ZAHVALA

Ob težki in prerani izgubi našega dragega moža in očeta

JAMNIKAR MARKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, pokrili grob s cvetjem in venci. Posebno se zahvaljujemo kolektivu Tovarne emajlirane posode za izkazano pomoč, kolektivu Celjski tisk, knjigovoznicel, Celjski opekarni in osnovni organizaciji ZB NOV Dobrova-Lokrovec ter vsem, ki so ga spremili k zadnjemu počitku.

Zalujoča žena z otroki

LASTNIKI OSEBNIH AVTOMOBILOV

Za vas organiziramo štiridnevni izlet po ITALIJSKIH DOLOMITIH—CORTINA D'AMPEZZO—LAGO DI GARDABENETKE ter dvodneveni izlet po ITALIJI — CORTINA D'AMPEZZO—BENETKE. Prijave za oba izleta sprejemamo do zaključnega števila udeležencev.

DELOVNI KOLEKTIVI!

Za vas smo pripravili enodnevni izlet na KOROSKO: VELIKOVEC—CELOVEC GOSPA SVETA—VRASKO JEZERO—OSOJSKO JEZERO—BELJAK—BOROV-LJE—PLIBERK. Cena 3.500 din s potnim listom in prevozom.
Dvodnevni izlet z avtobusom v TRST IN BENETKE vsak mesec. Prijave do zaključnega števila udeležencev.

OD 1. SEPTEMBRA DALJE ODOBRAVAMO DELOVNIH KOLEKTIVOM ZA IZLETNIŠKE VOZNE SE IZREDEN POSEZONSKI POPUST. ZAHTEVAJTE NAŠE PONUDBE PREDEN SE ODLOCITE ZA IZLET!

Za cenjena naročila se priporoča turistična poslovalnica Avtobusnega prometa Celje IZLETNIK, Titov trg 3, tel. 28-41.

Uredništvo in uprava Celjskega tednika Celje, Trg V. kongresa 5, poštni predal 152. Telefoni 23-75, 20-89 in 24-23.

Tekoči račun pri Narodni banki Celje: 605-11-1-656. Izhaja ob petih — letna naročnina 960, polletna 490, četrletna 200 dir — inozemstvo 2400 — posamezna številka 20 dinarjev. Rokopisov ne vračamo — sprejem oglasov, razpisov in objav do vsake ure do 12 ure.

MEDNARODNI TRANSPORT, SPEDICIJA IN POMORSKA AGENCIJA

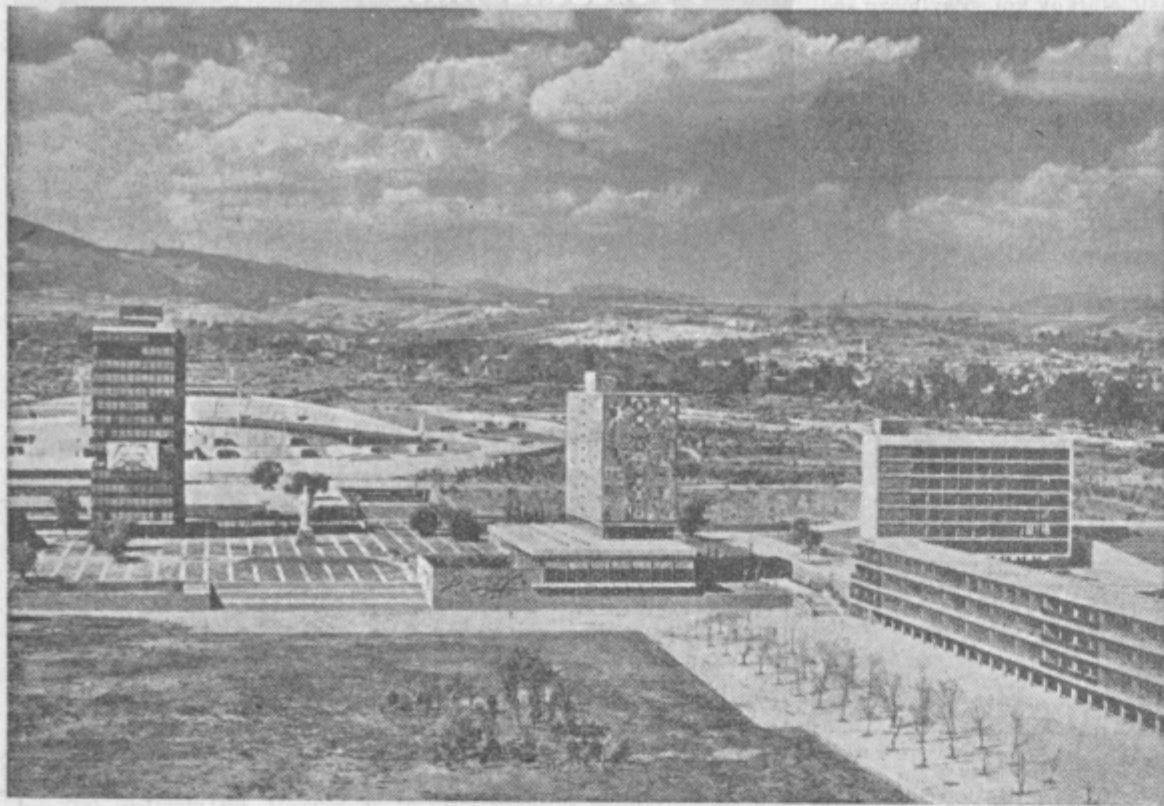
Vam nudi s svojimi poslovalnicami po vsej Jugoslaviji vse vrste uslug v svojih dejavnostih po najugodnejših pogojih in najboljši kvaliteti.

„INTEREUROPA“ CELJE

Poslovalnica Celje — Čuprijska 10
Telefon 30-70, 30-90

DEŽELA PUNTARJA ZAPATE

IZ ZGODOVINE USTAVNOSTI

Mehika ima 36 visokih sol. Ena od teh je izključno za žensko mladino. Na sliki univerzitetno mesto v glavnem mestu

Mehika je dežela velikih kontrastov, burne zgodovine, je domovina svobodoljubnih ljudi, svojstvene kulture in obetajoče prihodnosti. Mehika poleg Peruja predstavlja za novi svet nekaj podobnega kot predstavljata za starega Mezopotamija in Egipt. V obeh deželah ameriške celine je cvetela samonikla kultura in civilizacija, obe pa sta potonili in izginili podobno kot Egipt in Asirija, čeprav mnogo pozneje.

Najstarejšo vladavino so na mehiškem tlu imeli Tolteki v šestem stoletju in s svojo religijo, pisavo, umetnostjo, jezikom in koledarjem vplivali na vse srednjeameriške indijanske civilizacije. Od njih potekajo monumentalne piramide in svetišča. Notranji boji in invazija tujih plemen jih je razpršila. Zapovrstjo so si sledili Mizteki, Zapoteki in končno Azteki, ki so svojo državo osnovali na zvezi mest Tenochtitlan — podobno kot Grki. Vladar Acamapichtli se je prvi spopadel s španskimi osvajalci, boj je nadaljeval Montezum II, a Ciutlahuac je uspel Spance celo vreči iz svoje prestolnice, a je leta 1521 moral podleči. Odtlej so Mehiko vladali španski podkralji, deželo pa so imenovali Nova Španija. Ljudje so postali sužnji, saj so Španci vnašali v deželo fevdalne odnose kot najbolj zaostali med kolonialističnimi silami Evrope.

Ko so se na severu začeli boji proti kolonializmu, so vzoru severnoameriških secesionistov sledili tudi Mehikanci. V revoluciji leta 1810 sta preprosto ljudstvo vodila v boj duhovnika Miguel Hidalgo in Jose Morelos. Toda vstaja kmetov je bila krvavo zadušena, leta 1822 pa je diktator Iturbine proglasil Mehiko za neodvisno, sebe pa za cesarja. Leta 1835 je bilo ukinjeno suženstvo, nemiri so se nadaljevali, prerasli so v ameriško-mehiško vojno, v kateri je Mehika izgubila Teksas in Kalifornijo. V deželo se ni vrnil mir. Boji med konzervativci in liberalci so se nadaljevali. 1854 je izbruhnila revolucija proti diktatorju Santa Anni. Tri leta pozneje je Juarez ukinil privilegije cerkve in si nakopal državljansko vojno. V mehiške zadeve so posegle imperialistične evropske sile in leta 1863 je francoski kralj Napoleon III vsilil Mehiki avstrijskega nadvojvodo Maksimilijana za cesarja. Podprti od Severnih Američanov so štiri leta pozneje Mehikanci vrgli monarhijo in Maksimilijana ustrelili. Po Juarezovi smrti je vlado prevzel diktator Diaz, ki je stregel le tujemu kapitalu in zatiral lastni narod. Tegobe ljudstva so

GLUKOZA

Velikokrat smo že slišali ali celo videli, da je atlet tik pred nastopom tekmovanja nekaj zaužil. To je glukoza. Ker se le-ta po užitju kar hitro spremeni v energijo in s tem poveča sportnikovo moč, je torej pripisati kakšen lep dosežek ali rezultat delno prav temu neposrednemu pomočniku.

bile tako velike, da se je leta 1910 dvignil kmečki vodja Emili Zapata. Boji mehiških partizanov so trajali polnih sedem let. Pod vplivom revolucionarnih dogodkov v Rusiji in Evropi se je razvilo močno delavsko gibanje. Leta 1929 do 1931 je bila v Mehiki znova revolucija, vendar ne tako krvava. Šlo je predvsem za zbijanje vpliva katoliške cerkve in Vatikana, za izvedbo agrarne reforme. Ti revolucionarni akti, vključno z nacionalizacijami petrolejskih polj, so izzvale negodovanje ZDA in Anglije, toda Mehika je vzdržala.

V zadnji vojni je Mehika sodelovala v boju proti fašizmu. Leta 1945 je Mehika pristopila v Organizacijo ameriških držav. Leta 1958, ko so prvičrat glasovale tudi mehiške žene, je bil za predsednika republike imenovan Adolfo Lopez Mateos. Sodobna Mehika ima okoli 30 milijonov prebivalcev, od tega je 30% čistih Indijancev, 10% belcev, ostali so mešaneci. Glavno mesto je Mexiko z 2.200.000 prebivalcev. Mehika je pretežno agrarna dežela, toda tudi industrija, predvsem pa rudarstvo sta precej razvita.

Politika Mehike je v okviru Organizacije ameriških držav zmerna in dokaj napredna. Mehika je podpirala vsa napredna gibanja v tem delu sveta, predvsem pa Kubo, Dominikanske revolucionarje itd. Kot članica Združenih narodov nastopa Mehika zelo pogosto po poti neangažiranosti, miroljubnega sodelovanja in protiblokovske politike. Nič čudnega torej ni, če so odnosi z Jugoslavijo pristni in prijateljski ter da je mehiški predsednik pred dnevi povabil predsednika republike Jugoslavije maršala Tita na uradni prijateljski obisk.

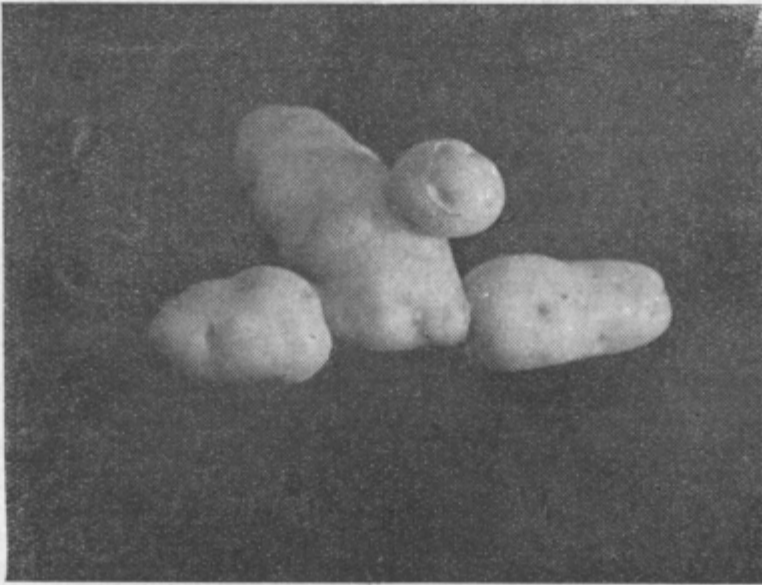
K. J.

Krompir ni samo drag...

Če letos govorimo o krompirju, smo si vsi na jasnem, da je v času zbiranja ozimnice preklemano draga zadeva. Krompir, če o njem še naprej premišljamo, je različnih vrst in kvalitet, pa tudi različne debelosti. Najbolj smo veseli, če je krompir debel, ker ga gre manj v izgubo zaradi lupljenja.

Toda sem in tja se narava pošali tudi s krompirjem in iz te vsakdanje hrane napravi »kiparsko mojstrovino«.

Ko so pri Veninškovih v Lučah (Zgornja Savinjska dolina je domovina krompirja) izkopavali krompir, se jim je pogled ustavil na temle spačku (na sliki). Lahko bi ga imenovali »kozmična ladja«, lahko zametek otroka. Skratka, za krompir precej nenavadna oblika...

TURŠKO ŠPORTNO LETALSTVO

Moram se opravičiti, če ta del mojega potopisa ne bo zanimiv za vse. Toda dolžan sem posvetiti nekaj besed turškemu športnemu letalstvu, kajti to je bil glavni smoter in cilj moje poti v to evro-azijsko državo.

Turško športno letalstvo ima lepo tradicijo, precej starejšo kot mi Jugoslavlani. Türk Hava Kurunu (Zveza letalskih organizacij Turčije) je bila ustanovljena leta 1925 in se je od takrat organizacijsko in materialno precej okrepila. Zanimivo je to, da so bili Turki glede letalstva močno vezani na Sovjetsko zvezo, kjer so se šolali njihovi piloti, od koder so dobivali učitelje in letala. Türk Hava Kurunu ima vsega tri letalske šole. Poleg tega ima zveza v Adami še center za agrokulturne usluge, ki športnemu letalstvu prinaša lepe dohodke. Športno letenje je v Turčiji precej draga stvar. Člani morajo aktivno letenje plačati, razen dijaki in študentje, ki se šolajo zastoj. Proizvodnja športnih motornih in jadralnih letal je v Turčiji majhna. Eno tako tovarno imajo v Ankari. Največ svojega letečega parka uvažajo. Motorna letala iz ZDA, jadralna pa iz domovine jadralnega letalstva Poljske.

Do zadnje vojne je bilo jadralno letalstvo v Turčiji močno raz-

gibano, po vojni pa šepa. Zdaj je jadralno letalstvo omejeno izključno na začetniško šolanje, o jadrnanju na termiki, preletih na večje daljave in o akrobatiki pa ni niti sledu. Jadralni pilot, ki bi naredil prelet na 50 kilometrov, je v Turčiji prava redkost, medtem ko je takih pri nas na stotine. Način šolanja na jadralnih letalih je zastarel, kakršnega smo pri nas opustili že pred mnogimi leti. Solajo se na jadralnih letalih TC-4, ki so podobna našemu »Vrabcu«. Letala so slabih sposobnosti in povzročajo precej nesreč in lomov. Nove izvedbe tega letala, ki je v bistvu ruski tip, so sicer boljše, toda za naše pojme še vedno zastarele. Ta novi tip bi bil po mojem še najbolj podoben naši »Čavki«, toda ne po izgledu, temveč po enostavnosti.

Glede varnosti letanja imajo Turki za naše pojme precej čudne navade. Sploh ne uporabljajo tako imenovanega šolskega kroga okoli letališča. Pri pristanku pilot prileti na rob steze precej visoko, potem pa v več »S« križuljah spravi letalo na tla v nasprotnem koncu letališča. Možnosti, da učencu zmanjka tal in da

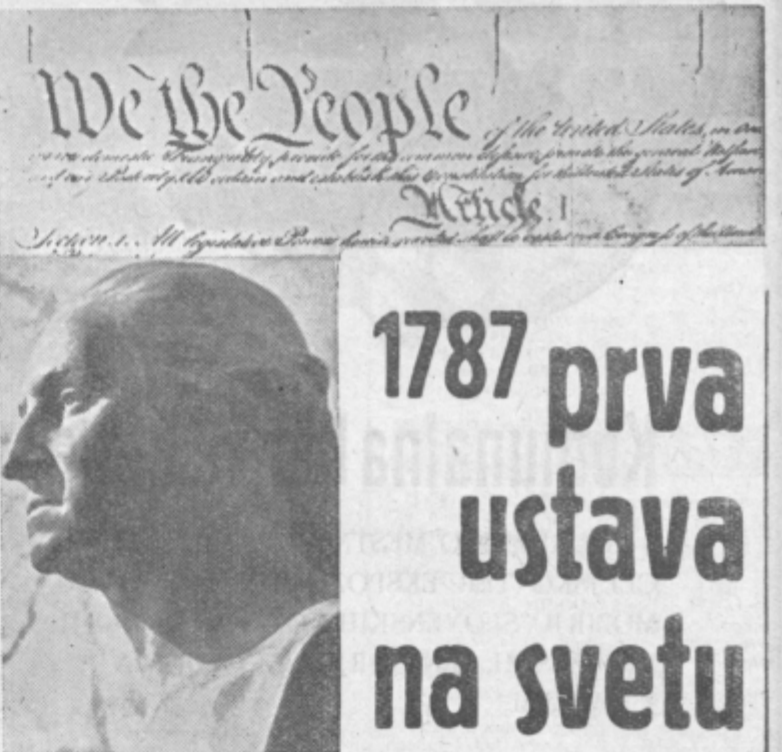
pristane izven aerodroma, je s tem seveda veliko. To še zlasti, ker noben teh letal nima zračnih zavor (hvala lepa!).

Največja zanimivost, ki sem jo sam preizkusil, je v Turčiji tako imenovani »C« izpit. Vse to se odvija na letališču na hribu,

kakšnih 300 metrov nad Inönüjem. To pravzaprav ni letališče, temveč kakih 150 metrov dolga in 60 metrov široka ter dokaj nagnjena ravnina. Letala vzletajo s pomočjo katapulta nekaj metrov v višino in že so nad pobočjem, ki je silno dolgo in stal-

je. Način šolanja na jadralnih letalih je zastarel, kakršnega smo pri nas opustili že pred mnogimi leti. Solajo se na jadralnih letalih TC-4, ki so podobna našemu »Vrabcu«. Letala so slabih sposobnosti in povzročajo precej nesreč in lomov. Nove izvedbe tega letala, ki je v bistvu ruski tip, so sicer boljše, toda za naše pojme še vedno zastarele. Ta novi tip bi bil po mojem še najbolj podoben naši »Čavki«, toda ne po izgledu, temveč po enostavnosti.

K. J.

Leta 1776 je počil prvi šlen imperialistične verige, s katero je Anglija oklepala svet. Novi svet — Amerika — kamor so se zgrinjali stotisoči ljudi iz evropskih držav — se je upri biti še nadalje kolonija. Secesijska vojna je prinesla zmago naprednim meščanskim silam. Trinajst ameriških kolonialnih pokrajin se je otreslo angleške nadlade. V vseh teh pokrajinah so nastale demokratične vlade.

Enajst let pozneje, leta 1787, torej pred 275 leti, je svet dobil prvo ustavo, ki jo Američani imenujejo »konstitucija«.

Prvičrat v zgodovini človeštva je bila izdana državotvorna listina, ki se ni več glasila v imenu kraljev, cesarjev in imperatorjev, ki so bili vrhovna oblast nad razsežnimi ozemlji »po božji volji«. Uvodne besede v »Constitution« Združenih držav Amerike glasio:

MI, LJUDSTVO ZDRUŽENIH DRŽAV — V NALOGI, DA USTVARIMO POLNO ZVEZO, DA UVEDEMO PRAVICO, ZAGOTOVIMO MIR V DRŽAVI, DA POSKRIBIMO ZA OBRAMBO IN POSPEŠIMO SPLOŠNO BLAGINJO, DA ZAGOTOVIMO NAM IN NAŠIM POTOMCEM SVOBODNI RAZVOJ, SPREJEMAMO IN PROGLAŠAMO KONSTITUCIJO ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE. (Slika zgoraj: Faksimile originala)

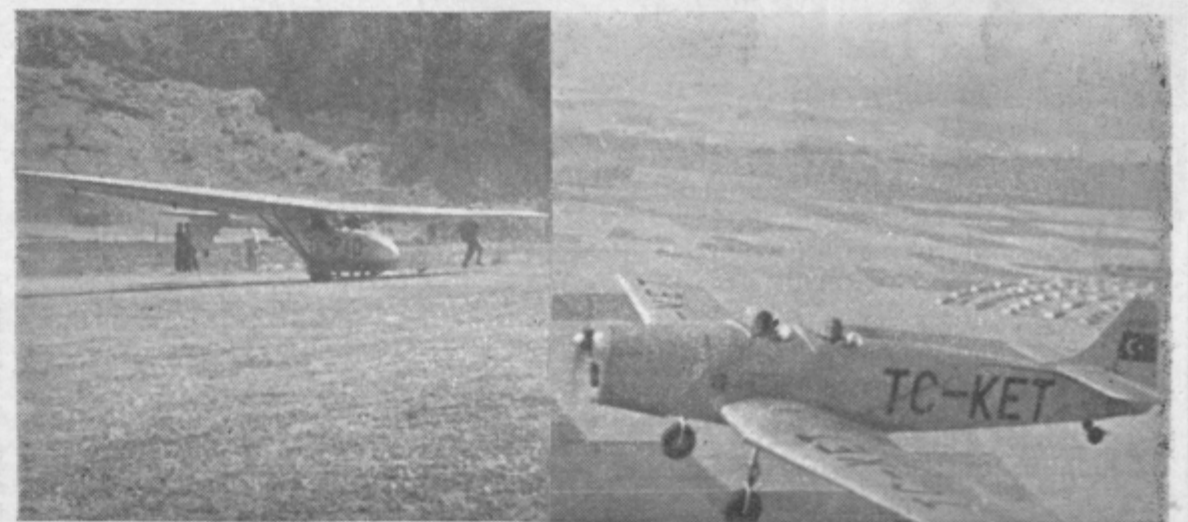
Sledi sedem temeljnih načel ameriške ustave in z njimi so postale nekdanj ločene dežele čvrsto povezane članice konfederacije. V novo zvezo držav so pozneje pristopale nove in nove pokrajine.

Prva ustava na svetu, ameriška konstitucija, je pomenila uzakonitev pglavitnih teženj novega razreda, ki je takrat že po vsem svetu rušil fevdalne spono — to je bil kapitalistični razred.

Dne 14. maja 1787 se je sestel prvi predstavniški dom, ki je imel 65 poslancev — reprezentativcev. Kot predsedujoči uradnik konvencije je bil poslanec in predsednik države Virginije George Washington (na sliki). George Washington je bil leta 1789 izvoljen za prvega predsednika ZDA, za državnega sekretarja pa Thomas Jefferson, poznejši tretji predsednik Združenih držav Amerike.

no pod vetrom. Pristanek je zelo enostaven. Kljub temu da je teren kratek, je pristajanje otročje lahko, saj pristaja letalo navkreber. Ob tej priliki mi je postalo jasno, zakaj Turki nimajo uspehov v mednarodnih tekmovalnih arenah.

Mi smo jim seveda v pogovorih marsikaj povedali o naših prilikah in organizaciji športnega letalstva. Toda Turki se sami zavedajo zamude in so pred tem, da popolnoma reorganizirajo sistem šolanja. Največji znak tega hotenja pa je prihod precej močnega letalskega parka iz Poljske, ki že leta prednjači v jadralnem letenju in proizvodnji jadralnih letal. (Prihodnjič: Istanbul)

Dva motiva iz Turčije — športno jadralno letalo na startu in motorno dvosedežno športno letalo v zraku